

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ S.A.
W 2013 R.**

Warszawa, dnia 3 marca 2014 r.

SPIS TREŚCI

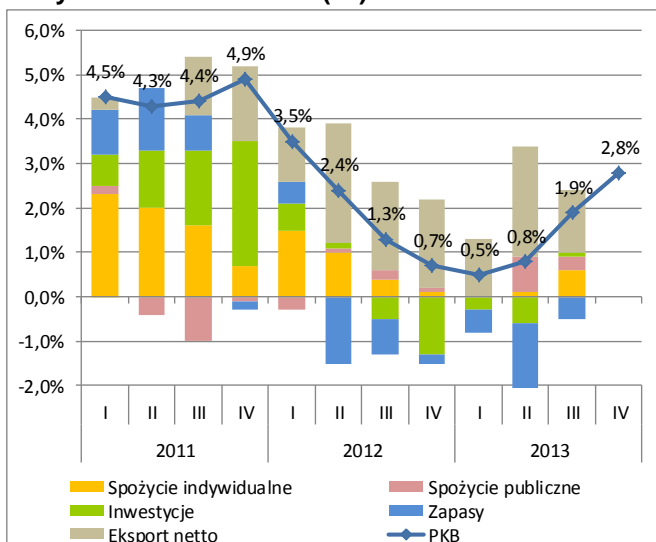
1. WARUNKI ZEWNĘTRZNE FUNKCJONOWANIA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.	3
1.1. SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA.....	3
1.2. WYNIKI SEKTORA BANKOWEGO	4
1.3. KONIUNKTURA GIEŁDOWA I INWESTYCYJNA.....	7
2. SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A. I METODY KONSOLIDACJI SPRAWOZDANIA	8
3. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W BGŻ S.A. W 2013 R.	8
4. WŁADZE JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	9
4.1. ZMIANY W SKŁADZIE RADY NADZORCZEJ.....	9
4.2. ZMIANY W SKŁADZIE ZARZĄDU	9
5. ZEWNĘTRZNE OCENY JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	10
5.1. RATINGI.....	10
5.2. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA	10
6. STRUKTURA AKCJONARIATU JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	11
7. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.	11
7.1. SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	11
7.2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	17
7.3. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	17
7.4. JAKOŚĆ PORTFELA KREDYTOWEGO	19
7.5. FUNDUSZE WŁASNE I WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI	20
7.6. WSKAŹNIKI FINANSOWE	21
8. DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ W 2013 R.	22
8.1. KANAŁY DYSTRYBUCJI	22
8.2. BANKOWOŚĆ DETALICZNA	26
8.3. USŁUGI MAKLERSKIE ORAZ DYSTRYBUCJA JEDNOSTEK UCZESTNICTWA TFI.....	29
8.4. BANKOWOŚĆ INSTYTUCJONALNA	30
8.5. DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH.....	35
8.6. DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU PIENIĘŻNYM I WALUTOWYM	35
8.7. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI FINANSOWYMI	39
8.8. FINANSOWANIE HANDLU ZAGRANICZNEGO	40
8.9. ORGANIZACJA I KADRY.....	40
8.10. INFORMATYKA	44
9. DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTEK ZALEŻNYCH I STOWARZYSZONYCH GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.	45
9.1. BANKOWY FUNDUSZ NIERUCHOŚCIOWY ACTUS SP. Z O.O.	45
9.2. BGŻ LEASING SP. Z O.O.	46
10. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	46
10.1. RYZYKO KREDYTOWE	46
10.2. RYZYKO FINANSOWE.....	50
10.3. RYZYKO OPERACYJNE	53
10.4. RYZYKO PRAWNE	53
11. INFORMACJA O BIEGŁYM REWIDENCIE	53
12. WYNAGRODZENIE ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ	54
13. PRZECIĘTNE PODSTAWOWE STOPY PROCENTOWE STOSOWANE W CIĄGU ROKU OBROTOWEGO	55
14. RAPORT ZE STOSOWANIA ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO W 2013 R. PRZEZ BGŻ S.A.	56
15. PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.	61

1. WARUNKI ZEWNĘTRZNE FUNKCJONOWANIA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.

1.1. SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA

W pierwszej połowie 2013 r. gospodarka polska przechodziła fazę silnego spowolnienia, w której dynamika Produktu Krajowego Brutto pozostawała poniżej poziomu 1% r/r (0,5% r/r w I kw. i 0,8% w II kw.), przy ujemnej dynamice popytu krajowego (-0,9% r/r w I kw. i -1,7% w II kw.). Był to efekt spadku inwestycji i stanu zapasów, a także stagnacji spożycia prywatnego. Relatywnie wysoki był natomiast wkład eksportu netto. Wynikło to ze słabego importu (efekt ograniczenia popytu krajowego), przy dosyć wysokim eksporcie (efekt relatywnie słabego kursu złotego). W II połowie roku miało miejsce ożywienie gospodarcze stymulowane wzrostem zamówień eksportowych, ale także wsparte odbudową popytu krajowego. W III kw. wzrost gospodarczy zwiększył się do 1,9% r/r, a w IV kw. – wg szacunków Banku BGŻ – przyspieszył do 2,8% r/r. W całym 2013 r. polska gospodarka rozwijała się w tempie 1,6% r/r wobec 1,9% r/r, odnotowanego w 2012 r. Do czynników przyczyniających się do odbudowy popytu krajowego w II połowie roku, należały w szczególności stopniowa poprawa na rynku pracy oraz istotna waloryzacja świadczeń społecznych, a także rozluźnienie regulacji KNF odnośnie udzielania kredytów przez sektor bankowy. W najmniejszym stopniu poprawa dotyczyła inwestycji. Był to zarówno efekt nadal dużej niepewności co do perspektyw gospodarczych oraz niskiej absorpcji funduszy unijnych.

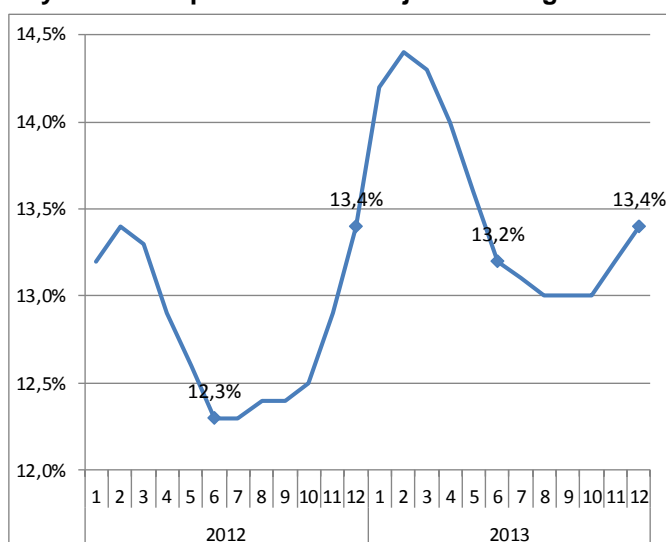
Wykres 1. Wzrost PKB (r/r)

* Prognoza BGŻ S.A.

Źródło: GUS, szacunki własne

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego

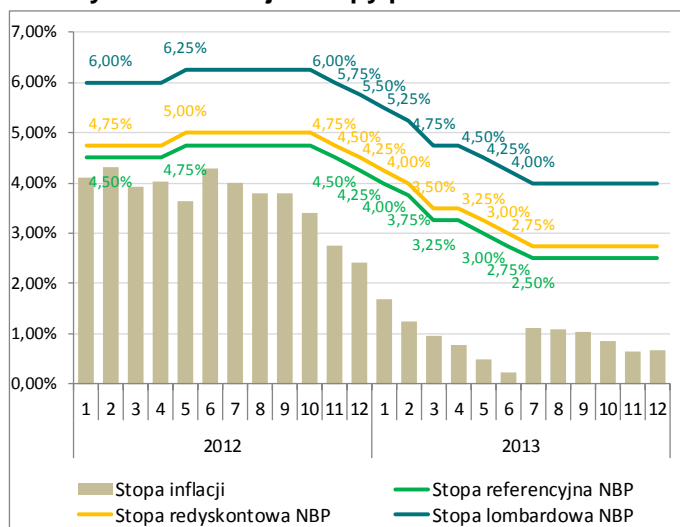
Według szacunkowych danych, liczba pracujących w gospodarce narodowej w końcu 2013 r. była o 0,6% wyższa niż przed rokiem. Zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I połowie roku spadło o 0,9% r/r, a w II połowie roku już tylko o 0,2%. W IV kw. miał miejsce natomiast pierwszy wzrost zatrudnienia w relacji rocznej od II kw. 2012 r. W całym 2013 r. utrzymywał się wysoki poziom bezrobocia. Napływ do bezrobocia był nieco większy niż przed rokiem, ale równocześnie zwiększyła się liczba skreśleń z ewidencji bezrobotnych, w szczególności z powodu podjęcia pracy. W końcu grudnia, przy niewielkim wzroście liczby zarejestrowanych bezrobotnych, stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie sprzed roku i wyniosła 13,4%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. rosły wolniej niż w 2012 r. (2,9% wobec 3,4%), ale ich dynamika uległa poprawie w II połowie roku. Przy niewielkim wzroście cen konsumpcyjnych, siła nabywcza płac w 2013 r. zwiększyła się o 2,0%, podczas gdy przed rokiem obserwowano jej nieznaczny spadek.

Globalna produkcja rolnicza w 2013 r., według wstępnych szacunków, zwiększyła się w porównaniu z 2012 r. o 1,5%. Wpłynął na to wzrost zarówno produkcji roślinnej (o 1,0%), jak i zwierzęcej (o 2,2%). Badanie przeprowadzone w końcu listopada 2013 r. wskazuje na ograniczenie skali spadku liczebności stada trzody chlewnej (do 1,2% w skali roku). Pogłowie bydła w końcu grudnia 2013 r. było o 1,4% większe niż przed rokiem.

Spowolnienie gospodarcze oraz spadek cen surowców, w szczególności rolnych i energetycznych, sprawiły, że wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r. był dużo niższy niż w 2012 r. Średnio wyniósł on w 2013 r. 0,9% r/r wobec 3,7% w 2012 r. Ponadto wystąpił średnioroczny spadek cen producentów w przemyśle oraz w budownictwie. Niski poziom bieżącej i oczekiwanej inflacji skłoniły RPP do dokonania w 2013 r. obniżek stóp procentowych banku centralnego o łącznej skali 175 punktów bazowych. W ich wyniku, stopa referencyjna banku centralnego osiągnęła w lipcu poziom 2,5%, czyli najniższy w okresie transformacji (po 1989 r.). Stopa redyskonta weksli – od której wysokości uzależnione jest oprocentowanie kredytów preferencyjnych dla rolnictwa – została obniżona do 2,75%.

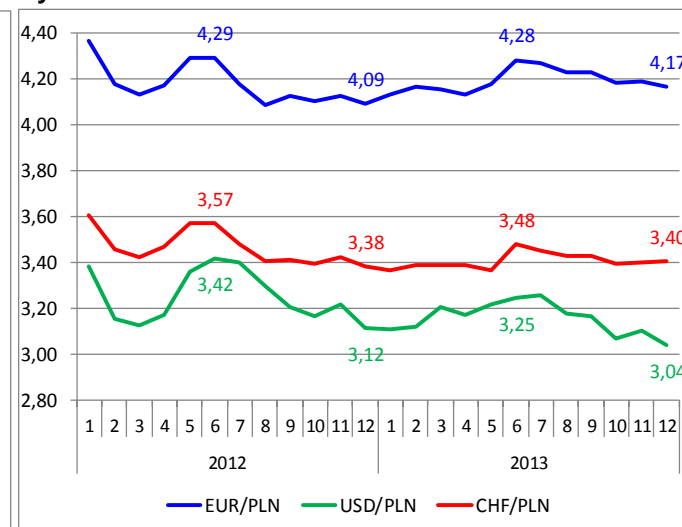
Przez pierwszych pięć miesięcy 2013 r. zmienność na rynku walutowym była umiarkowana. Kurs EUR/PLN znalazł się w stosunkowo wąskim paśmie 4,05-4,20, a USD/PLN w paśmie 3,03-3,28. Stabilności złotego nie zaszkodził również silny napływ kapitałów międzynarodowych na krajowy rynek obligacji skarbowych. W czerwcu doszło jednak do istotnego osłabienia złotego - kurs EUR/PLN dotarł powyżej poziomu 4,30. Przyczyną takiej sytuacji stały się spekulacje o możliwym zmniejszeniu skali programu ilościowego luzowania polityki pieniężnej przez amerykański System Rezerwy Federalnej, które prowadziły do stopniowego odpływu kapitałów z krajowego rynku obligacji skarbowych. Złotemu szkodziła ponadto niepewność związana z sytuacją polityczną i budżetową Polski, a także spekulacje dotyczące reformy Otwartych Funduszy Emerytalnych. Uspokojenie obaw związanych zarówno z sytuacją w strefie euro, jak i polityką Rezerwy Federalnej wpłynęły na stabilizację złotego w II półroczu. Jednocześnie zmienność kursu EUR/PLN spadła do najniższego poziomu w historii. Złoty wyraźnie umocnił się jednak w tym okresie wobec dolara. Było to efektem osłabienia tej waluty wobec euro, związanego z poprawą perspektyw gospodarek strefy euro.

Wykres 3. Inflacja i stopy procentowe

Źródło: GUS i NBP

Wykres 4. Kurs PLN

1.2. WYNIKI SEKTORA BANKOWEGO

Według wstępnych danych Komisji Nadzoru Finansowego w 2013 r. wynik finansowy netto sektora bankowego w Polsce spadł o 0,3% r/r i osiągnął poziom 15,43 mld PLN (w porównaniu z 15,47 mld PLN w 2012 r.). O nieznacznym pogorszeniu wyniku netto sektora w ujęciu rocznym przesądził wyraźny spadek wyniku z działalności bankowej (o 5,6% r/r). Spadek wyniku netto sektora byłby jednak głębszy, gdyby nie silne zmniejszenie się ujemnego salda odpisów aktualizujących i pozostałych rezerw (o 15,2%) i jednoczesna wyraźna poprawa wyniku z tytułu pozostałej działalności operacyjnej. Na roczną zmianę zysku sektora pozytywny, ale relatywnie mniejszy wpływ miała także redukcja kosztów ogółem (o 0,6% r/r), przy czym spadek dotyczył głównie kosztów ogólnego zarządu.

O wspomnianym pogorszeniu wyniku banków z działalności bankowej w 2013 r. przesądziły: spadek wyniku odsetkowego (o 3,8% r/r) oraz spadek tzw. pozostałych pozycji wyniku z działalności bankowej (o 17,9% r/r). Spadek wyniku odsetkowego związany był głównie z zakończonym w lipcu 2013 r. cyklem łagodzenia polityki pieniężnej przez RPP, a także słabą akcją kredytową w sektorze przedsiębiorstw i – w pierwszym półroczu 2013 r. – w segmencie kredytów mieszkaniowych dla ludności. Z kolei spadek

wspomnianych pozostałych pozycji wyniku z działalności bankowej był w dużej mierze konsekwencją spadku zysków wypracowanych przez banki na operacjach obligacjami skarbowymi. Negatywną kontrybucję do rocznej zmiany wyniku z działalności bankowej miały także: spadek przychodów z tytułu dywidend (o 17,8% r/r) i pogorszenie wyniku z tytułu opłat i prowizji (o 2,3% r/r).

Tabela 1. Wybrane elementy rachunku zysków i strat sektora bankowego

mln PLN	2013 r.	2012 r.	Zmiana	
			tys. PLN	%
Wynik z tytułu odsetek	34 141	35 484	(1 343)	(3,8%)
Wynik z tytułu prowizji	14 002	14 337	(334)	(2,3%)
Przychody z tytułu dywidend	759	923	(164)	(17,8%)
Pozostałe pozycje	6 594	8 030	(1 436)	(17,9%)
Wynik z działalności bankowej	55 496	58 773	(3 277)	(5,6%)
Wynik z pozostałej działalności operacyjnej	922	(275)	1 197	(435,4%)
Koszty pracownicze	(15 341)	(15 368)	26	(0,2%)
Koszty ogólnego zarządu	(12 217)	(12 418)	201	(1,6%)
Amortyzacja	(2 646)	(2 590)	(55)	2,1%
Koszty ogółem	(30 204)	(30 376)	171	(0,6%)
Saldo odpisów aktualizujących z tyt. utraty wartości aktywów oraz pozostałych rezerw	(7 563)	(8 923)	1 360	(15,2%)
Wynik na operacjach nadzwyczajnych	402	2	400	17 197%
Zysk brutto	19 053	19 202	(149)	(0,8%)
Podatek dochodowy i pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku	(3 627)	(3 735)	108	(2,9%)
Zysk netto	15 426	15 467	(41)	(0,3%)

Źródło: KNF.

Fundusze własne krajowego sektora bankowego (uwzględniane przy wyliczaniu współczynnika wypłacalności) wzrosły na koniec grudnia 2013 r. o 8,0% wobec końca 2012 r., do 139,4 mld zł. Natomiast ogólny wymóg kapitałowy – przy ograniczonej akcji kredytowej w wybranych segmentach rynku – zwiększył się tylko o 1,1% wobec końca 2012 r., do 70,8 mld zł. W efekcie współczynnik wypłacalności sektora wzrósł o 1,0 pp. wobec końca 2012 r., do 15,8%.

W 2013 r. aktywność kredytowa sektora bankowego mierzona tempem wzrostu wolumenu kredytów dla klientów niebankowych utrzymała się na niskim poziomie. Kredyty ogółem zwiększyły się o 3,6% r/r, podczas gdy w 2012 r. wzrosły o 1,7%, ale wówczas ich nominalny wzrost w dużym stopniu ograniczyło umocnienie złotego wobec walut obcych. Tempo wzrostu depozytów od klientów niefinansowych pozostało zaś umiarkowane (wzrost o 5,6% r/r, podczas gdy w 2012 r. o 5,9%).

Zadłużenie z tytułu kredytów dla osób prywatnych zwiększyło się na koniec 2013 r. o 3,8% r/r. W pierwszej połowie 2013 r. tempo rozwoju akcji kredytowej w tym segmencie było jeszcze niższe. Wynikało to ze spowolnienia na rynku kredytów mieszkaniowych oraz utrzymującej się jeszcze słabej koniunktury na rynku bankowych kredytów konsumpcyjnych. Mniejszy popyt na kredyty mieszkaniowe był związany m.in. z zakończeniem w grudniu 2012 r. rządowego programu „Rodzina na swoim” oraz obowiązywaniem, zwłaszcza w pierwszym kwartale 2013 r., restrykcyjnych Rekomendacji KNF, ograniczających dostępność kredytów mieszkaniowych. Dodatkowym czynnikiem powstrzymującym osoby prywatne przed zaciąganiem nowych kredytów mieszkaniowych były trudna sytuacja na rynku pracy oraz utrzymująca się w związku z nią niepewność co do kształtowania się sytuacji finansowej gospodarstw domowych.

W drugiej połowie 2013 r. nastąpiło stopniowe ożywienie akcji kredytowej w segmencie osób prywatnych, widoczne szczególnie w zakresie kredytów konsumpcyjnych. Wynikało ono w pierwszym rzędzie ze znaczących obniżek stóp procentowych przez RPP oraz liberalizacji postanowień Rekomendacji T przez KNF (w szczególności w zakresie wskaźnika Debt-to-Income oraz procedur dotyczących udzielania niskokwotowych kredytów gotówkowych i ratałnych). Przyczyniło się to z jednej strony do wzrostu formalnej i faktycznej dostępności kredytów mieszkaniowych w złotych i kredytów konsumpcyjnych. Z drugiej strony zaś pobudziło na nie popyt, zwłaszcza że jednocześnie zaczęła się stabilizować sytuacja na rynku pracy, a koszty obsługi zaciągniętych wcześniej zobowiązań kredytowych

spadły. Zmianom tym towarzyszyła utrzymująca się presja banków na sprzedaż kredytów gotówkowych, mająca odzwierciedlenie w wysokiej aktywności reklamowej.

W efekcie, we wrześniu 2013 r. roczna dynamika kredytów konsumpcyjnych po raz pierwszy od lutego 2011 r. ukształtowała się na poziomie dodatnim (i pozostała taka do końca roku). Przesądził o tym jednak czynnik jednorazowy, tj. zakup przez jeden z banków portfela należności z tytułu kredytów konsumpcyjnych (2 mld zł) od instytucji parabankowej. Z drugiej strony dynamika tej kategorii ograniczyła sprzedaż części portfela „złych” kredytów przez niektóre banki, która wg KNF w trzech pierwszych kwartałach 2013 r. była wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Struktura walutowa nowoudzielonych kredytów mieszkaniowych, według ZBP, w 2013 r. była zdominowana przez kredyty złotowe. Sprzedaż walutowych kredytów mieszkaniowych była marginalna, a dynamika zadłużenia osób prywatnych z tego tytułu pozostała ujemna. Odnotowany na przestrzeni 2013 r. wzrost dynamiki wynikał ze znacznie mniejszego w 2013 r. niż w 2012 r. umocnienia złotego wobec CHF. Nieznaczny spadek procentowej dynamiki zadłużenia z tytułu złotych kredytów mieszkaniowych – przy postępującym ożywieniu w tym segmencie rynku – był zaś wynikiem efektu wysokiej bazy roku poprzedniego.

Tabela 2. Wartość kredytów sektora bankowego

mld PLN, stan na koniec roku	2013	2012	2011	Zmiana	
				2013	2012
Kredyty dla osób prywatnych	466,8	449,5	453,2	3,8%	(0,8%)
- kredyty mieszkaniowe	334,2	319,8	317,2	4,5%	0,8%
- złotowe	168,2	144,3	122,3	16,5%	18,0%
- walutowe	166,0	175,5	194,9	(5,4%)	(10,0%)
- kredyty konsumpcyjne	132,6	129,7	135,9	2,3%	(4,6%)
Kredyty dla podmiotów instytucjonalnych	466,2	451,2	432,1	3,3%	4,4%
- niebankowe instytucje finansowe	39,9	32,1	24,8	24,1%	29,5%
- podmioty gospodarcze	348,0	339,4	330,5	2,5%	2,7%
przedsiębiorstwa	259,0	257,0	253,5	0,8%	1,4%
przedsiębiorcy indywidualni	57,4	53,5	50,7	7,3%	5,6%
rolnicy indywidualni	26,2	24,1	22,2	8,8%	8,5%
instytucje niekomercyjne	5,3	4,8	4,2	9,5%	16,0%
- sektor budżetowego	78,4	79,6	76,8	(1,6%)	3,7%
Kredyty dla klientów niebankowych	933,0	900,6	885,3	3,6%	1,7%

Źródło: NBP, dane dla monetarnych instytucji finansowych z wył. banku centralnego i SKOK-ów, tylko rezydenci.

W 2013 r. utrzymało się niskie tempo rozwoju akcji kredytowej w segmencie przedsiębiorstw, na co oddziaływała słaba koniunktura w krajowej gospodarce oraz niepewność co do dalszego rozwoju sytuacji gospodarczej. Negatywną kontrybucję do rocznej zmiany wolumenu kredytów dla firm miały przy tym przede wszystkim kredyty o charakterze bieżącym i kredyty na nieruchomości.

Podstawowym źródłem wzrostu depozytów sektora bankowego w 2013 r. pozostały oszczędności osób prywatnych, które rosły jednak zauważalnie wolniej niż w 2012 r. O wzroście depozytów ludności, inaczej niż w 2012 r., przesądził silny przyrost wolumenu depozytów bieżących, w tym zwłaszcza na rachunkach oszczędnościowych. W analizowanym okresie odnotowano za to wyraźne spadki wolumenu depozytów terminowych, co należy wiązać przede wszystkim z głęboką obniżką oprocentowania lokat bankowych, wywołaną zakończonym z początkiem lipca 2013 r. cyklem obniżek stóp procentowych przez RPP. Spadki te zostały zahamowane dopiero w czwartym kwartale 2013 r., m.in. dzięki rosnącej popularności lokat z funduszem inwestycyjnym. Istotnymi czynnikami, które mogły mieć wpływ na niższą niż w poprzednich latach dynamikę depozytów ludności w 2013 r. były też: relatywnie wysokie bezrobocie oraz wyraźna poprawa sytuacji na GPW w Warszawie. Z drugiej strony lokowaniu środków przez ludność w bankach sprzyjać mogły m.in.: utrzymujące się obawy o utratę pracy i stosunkowo niska w pierwszej połowie 2013 r. skłonność do zakupów, przekładające się na podwyższoną skłonność do oszczędzania Polaków.

Rok 2013 przyniósł za to stabilizację, a następnie stopniową poprawę sytuacji na rynku depozytów korporacyjnych i wzrost ich roli jako źródła finansowania banków. Do wzrostu aktywności depozytowej przedsiębiorstw przyczyniło się wspomniane ograniczenie przez nie nakładów inwestycyjnych, wzrost

przychodów z eksportu oraz – w drugim półroczu 2013 r. – wzrost przychodów ze sprzedaży na rynku krajowym, mający odzwierciedlenie w rosnących dynamikach sprzedaży detalicznej.

Tabela 3. Wartość depozytów sektora bankowego

mld PLN, stan na koniec roku	2013	2012	2011	Zmiana	
				2013	2012
Depozyty osób prywatnych	498,8	471,0	435,0	5,9%	8,3%
- bieżące	242,9	205,6	204,4	18,2%	0,6%
- terminowe	255,9	265,4	230,6	(3,6%)	15,1%
Depozyty podmiotów instytucjonalnych	376,0	357,5	347,2	5,2%	3,0%
- niebankowe instytucje finansowe	56,4	56,2	43,1	0,2%	30,4%
- depozyty podmiotów gospodarczych	263,0	239,6	253,0	9,8%	(5,3%)
przedsiębiorstwa	208,0	189,8	205,1	9,6%	(7,5%)
przedsiębiorcy indywidualni	28,3	25,4	24,8	11,3%	2,4%
rolnicy indywidualni	9,4	7,8	7,9	20,5%	(2,0%)
instytucje niekomercyjne	17,4	16,6	15,1	4,6%	9,8%
- depozyty sektora budżetowego	56,6	61,7	51,0	(8,2%)	20,8%
Depozyty klientów niebankowych	874,8	828,5	782,2	5,6%	5,9%

Źródło: NBP, dane dla monetarnych instytucji finansowych z wył. banku centralnego i SKOK-ów, tylko rezydenci.

1.3. KONIUNKTURA GIEŁDOWA I INWESTYCYJNA

W 2013 r. zanotowano znaczne rozwarstwienie pomiędzy notowaniami akcji dużych spółek, a podmiotów średnich i mniejszych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW). Z jednej strony, największe spółki reprezentowane przez indeks WIG20 zanotowały w 2013 r. stratę wynoszącą 7,0% (w części wynikało to z efektu odjęcia dywidend, jednak nawet bez uwzględnienia ich wypłaty, WIG20 zakończyły rok na minusie), z drugiej jednak strony małe i średnie spółki (reprezentowane odpowiednio przez indeksy sWIG80 oraz mWIG40) odnotowały wzrosty (mWIG40 o 31,0%, sWIG80 o 37,3%). Drugą połowę roku wszystkie wymienione indeksy zamknęły na plusie, a większa część z tak imponujących wzrostów indeksów mWIG40 i sWIG80 przypadła właśnie na ten okres. Cały rynek, którego kondycję obrazuje indeks WIG zakończył rok wzrostem o 8,1%.

Wpływ na obraz całego roku na warszawskim parkiecie miała ogólna poprawa koniunktury gospodarczej w Polsce, która przekłada się na wzrost oczekiwań wobec wyników finansowych przedsiębiorstw. Z drugiej strony niekorzystny wpływ na notowania na warszawskim parkiecie miały informacje o zmianie w systemie OFE oraz rozpoczęcie wygaszania programu skupu aktywów przez Rezerwę Federalną w USA.

Na rynku polskich obligacji skarbowych 2013 r. przyniósł zakończenie trwającej przez cały 2012 r. hossy. Wprawdzie na przełomie kwietnia i maja rentowności polskich obligacji 10-letnich zbliżyły się nawet do poziomu 3%, jednak dalsza część roku przyniosła zdecydowane odreagowanie i wzrosty rentowności do poziomów powyżej 4,2%.

Tabela 4. Wartość głównych indeksów na GPW

Indeks	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	Zmiana w 2013 r.	Zmiana w 2012 r.
WIG	51 284	47 461	37 595	8,1%	26,2%
WIG20	2 401	2 583	2 144	(7,0%)	20,5%
mWIG40	3 345	2 553	2 174	31,0%	17,4%
sWIG80	14 337	10 444	8 497	37,3%	22,9%

Źródło: GPW.

W 2013 r. na rynku głównym GPW pojawiły się 23 nowe spółki, z czego 7 na skutek przeniesienia notowań z rynku NewConnect. Liczba spółek notowanych na GPW zwiększyła się z 438 na koniec grudnia 2012 r. do 450 na koniec grudnia 2013 r. Na rynku zorganizowanym NewConnect, w 2013 r. pojawiło się 42 nowych emitentów (w 2012 r. zadebiutowało na tym rynku 89 nowych spółek).

Tabela 5. Liczba spółek, kapitalizacja i obroty na GPW

	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	Zmiana w 2013 r.	Zmiana w 2012 r.
Liczba spółek	450	438	426	2,7%	2,8%
Kapitalizacja spółek krajowych (mln PLN)	593 464	523 390	446 151	13,4%	17,3%
Wartość obrotów akcjami (mln PLN)	256 147	202 880	268 139	26,3%	(24,3%)
Wolumen obrotów kontraktami futures (tys. szt.)	11 807	10 592	14 609	11,5%	(27,5%)

Źródło: GPW

Na koniec 2013 r., na rynku obligacji Catalyst notowane były łącznie 442 obligacje, a wartość przeprowadzonych emisji przekroczyła 619 mld PLN.

2. SKŁAD GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A. I METODY KONSOLIDACJI SPRAWOZDANIA

Według stanu na 31.12.2013 r. w skład Grupy Kapitałowej Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. (dalej: „Grupa”) wchodził Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. jako podmiot dominujący (dalej: „Bank”) oraz:

- Bankowy Fundusz Nieruchomościowy Actus Sp. z o.o. – jednostka zależna,
- BGŻ Leasing Sp. z o.o. – jednostka stowarzyszona.

Tabela 6. Zakres konsolidacji

Nazwa jednostki	Rodzaj prowadzonej działalności	Udział BGŻ S.A. w kapitale podstawowym spółki	Metoda konsolidacji / wyceny
Bankowy Fundusz Nieruchomościowy ACTUS Sp. z o.o.	Nabywanie i zbywanie nieruchomości	100,0%	konsolidacja pełna
BGŻ Leasing Sp. z o.o.	Usługi leasingowe	49,0%	wycena metodą praw własności

3. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA W BGŻ S.A. W 2013 r.

- 24.02.2013 Zarząd Banku został powiadomiony, że Pan Jacek Bartkiewicz złożył rezygnację z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. z dniem 31 marca 2013 r.
- 1.03.2013 Zarządu Banku otrzymał informację, że Pani Monika Nachyła złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Członka w Radzie Nadzorczej BGŻ S.A. z dniem 1 marca 2013 r. Jednocześnie Rada Nadzorcza powołała z dniem 1 kwietnia 2013 r. Panią Monikę Nachyła na stanowisko Wiceprezesa Zarządu BGŻ S.A. oraz powierzyła jej pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu BGŻ S.A. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu Pani Moniki Nachyła na stanowisko Prezesa Zarządu BGŻ S.A, mającą wejść w życie z dniem uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego.
- 28.05.2013 Zawarcie umowy pożyczki podporządkowanej w kwocie 90 000 000 CHF pomiędzy Bankiem BGŻ a Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.
- 28.06.2013 Rada Nadzorcza uchylila uchwałę z 1 marca 2013 r. w sprawie powołania Pani Moniki Nachyła na Prezesa Zarządu. Pani Monika Nachyła pozostała Wiceprezesem Zarządu.
- 24.07.2013 Rada Nadzorcza zmieniła uchwałę w sprawie powołania do Zarządu Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. i uchylila powierzenie Pani Monice Nachyła Wiceprezesowi Banku pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu. Jednocześnie Rada Nadzorcza powierzyła pełnienie obowiązków Prezesa Panu Geertowi Embrechts Pierwszemu Wiceprezesowi Zarządu Banku, a w okresie jego czasowej nieobecności Panu Witoldowi Okarma Wiceprezesowi Zarządu.

2.09.2013	Bank otrzymał zgodę Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 28 sierpnia 2013 r. na zaliczenie do funduszy uzupełniających Banku Gospodarki Żywnościowej środków pieniężnych w kwocie 90 000 000 CHF (pochodzących z pożyczki podporządkowanej).
5.09.2013	Rada Nadzorcza powołała Pana Józefa Wancera na stanowisko Wiceprezesa Zarządu BGŻ S.A. oraz powierzyła mu pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu BGŻ S.A. od 16 września 2013 r, pod warunkiem otrzymania zgody KNF.
31.10.2013	Zarząd Banku BGŻ i Zarząd Rabobank Polska uzgodniły i podpisały plan połączenia Banku BGŻ i Rabobank Polska.
26.11.2013	Komisja Nadzoru Finansowego jednogłośnie wyraziła zgodę na powołanie Pana Józefa Wancera na stanowisko Prezesa Zarządu Banku BGŻ.
5.12.2013	Rabobank International Holding B.V. oraz Coöperatieve Centrale Raffeisen osiągnęły porozumienie z Grupą BNP Paribas w sprawie sprzedaży 98,5% akcji posiadanych przez Rabobank w Banku Gospodarki Żywnościowej. Finalizacja transakcji jest uzależniona od podpisania wiążących umów oraz od uzyskania niezbędnych zgód regulacyjnych.
20.12.2013	Komisja Nadzoru Finansowego zezwoliła w trybie art. 124 ust. 1 Prawa bankowego na połączenie Banku BGŻ z Rabobank Polska S.A

---

4. WŁADZE JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

4.1. ZMIANY W SKŁADZIE RADY NADZORCZEJ

Skład Rady Nadzorczej w okresie od 1 stycznia do 28 czerwca 2013 r. przedstawiał się następująco:

- Jan Alexander Pruijs – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Dariusz Filar – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Monika Nachyła – Członek Rady Nadzorczej (rezygnacja z dniem 1 marca 2013 r.),
- Evert Derks Drok – Członek Rady Nadzorczej,
- Jarosław Iwanicki – Członek Rady Nadzorczej,
- Harry de Roo – Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 28 czerwca 2013 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie, w związku z upływem kadencji, wybrało Radę Nadzorczą na nową kadencję, a następnie Rada Nadzorcza na posiedzeniu w tym samym dniu podjęła uchwały w sprawie wyboru Przewodniczącego oraz Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

Skład Rady Nadzorczej od dnia 28 czerwca do 31 grudnia 2013 r. był następujący:

- Jan Alexander Pruijs – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Dariusz Filar – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Tanja Cuppen – Członek Rady Nadzorczej,
- Evert Derks Drok – Członek Rady Nadzorczej,
- Jarosław Iwanicki – Członek Rady Nadzorczej,
- Mariusz Warych – Członek Rady Nadzorczej.

4.2. ZMIANY W SKŁADZIE ZARZĄDU

Skład Zarządu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. przedstawiał się następująco:

- Józef Wancer – Prezes Zarządu (powołany 16 września 2013 r. na stanowisko Wiceprezesa Zarządu – p.o. Prezesa Zarządu, od 26 listopada Prezes Zarządu),
- Jacek Bartkiewicz – Prezes Zarządu (rezygnacja z dniem 31 marca 2013 r.),

- Monika Nachyła – Wiceprezes Zarządu (powołana od 1 kwietnia 2013 r. do 24 lipca 2013 r. na Wiceprezes Zarządu p.o. Prezesa Zarządu, od 24 lipca 2013 na stanowisku Wiceprezesa Zarządu),
- Gerardus Cornelis Embrechts – Pierwszy Wiceprezes Zarządu (w okresie 24 lipca 2013 do 16 września 2013 r. na stanowisku Pierwszego Wiceprezesa Zarządu – p.o. Prezesa Zarządu),
- Magdalena Legęć – Wiceprezes Zarządu,
- Johannes Gerardus Beuming – Wiceprezes Zarządu,
- Dariusz Odzioba – Wiceprezes Zarządu,
- Witold Okarma – Wiceprezes Zarządu,
- Wojciech Sass – Wiceprezes Zarządu,
- Andrzej Sieradz – Wiceprezes Zarządu.

5. ZEWNĘTRZNE OCENY JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

5.1. RATINGI

Bank posiada rating agencji Moody's Investors Service. 19 grudnia 2013 r. agencja ratingowa Moody's Investors Service ("Moody's", "Agencja") obniżyła rating dla długoterminowych oraz krótkoterminowych depozytów Banku odpowiednio do Baa3 z Baa2 oraz do Prime-3 z Prime-2. Perspektywa utrzymania ratingów pozostaje stabilna.

W uzasadnieniu oceny agencja Moody's stwierdza, że obniżenie długoterminowej i krótkoterminowej oceny ratingowej depozytów Banku jest następstwem ogłoszonego 5 grudnia 2013 r. porozumienia między Grupą Rabobank i BNP Paribas w sprawie sprzedaży akcji BGŻ.

Jednocześnie rating siły finansowej Banku ("BFSR") na poziomie D nie uległ zmianie i pozostaje z perspektywą stabilną

5.2. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

W 2013 r. Bank uzyskał następujące nagrody i wyróżnienia:

- W październiku Bank BGŻ został sklasyfikowany na 4. miejscu w rankingu TOP Marka 2013 przygotowanym przez miesięcznik „Press” i firmę Press-Service Monitoring Mediów. Ranking prezentuje najsilniejsze pod względem obecności medialnej marki sektora.
- We wrześniu Bank zajął 6. miejsce w rankingu „Przyjazny bank Newsweeka”, w kategorii „Bank dla Kowalskiego”. Bank awansował w rankingu już drugi rok z rzędu – tym razem o trzy miejsca i dołączył do grona Liderów Jakości w Polsce. Ranking ocenia jakość działań na rzecz pozyskania i utrzymania klienta, jakość obsługi oraz cechy placówek bankowych.
- W maju Bank po raz trzeci z rzędu zwyciężył w 9. edycji projektu Laur Klienta i Konsumenta w kategorii kredyty dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw. BGŻ zdobył 279 z 1 003 głosów (28%) zebranych w tej kategorii. Respondenci proszeni byli o wskazanie marki, którą uważają za najlepszą i poleciliby ją innym osobom.
- W kwietniu Bank zajął 1. miejsce w rankingu „Najbardziej odpowiedzialnych społecznie firm” w kategorii „bankowość, finanse i ubezpieczenia”. W klasyfikacji ogólnej rankingu znalazł się na 11. miejscu, awansując z 24. w 2013 r. Była to już 7. edycja rankingu prowadzonego przez „Dziennik Gazetę Prawną” pod patronatem Forum Odpowiedzialnego Biznesu.
- W styczniu Bank zajął 5. miejsce w rankingu „Najlepsze Banki w Polsce” przygotowanym przez firmę badawczą Expandi na zlecenie portalu Wirtualna Polska. Raport powstał na podstawie opinii internautów z ostatnich 12 miesięcy na temat produktów i usług oferowanych przez największe banki w Polsce.
- W styczniu „Konto z Premią” Banku BGŻ zwyciężyło w raz trzeci w rankingu wszystkich typów kont osobistych przygotowywanym przez portal internetowy Money.pl.

- W styczniu w XIV. edycji konkursu „Bank Przyjazny dla Przedsiębiorców” Bank BGŻ otrzymał Wyróżnienie Honorowe wraz z Godłem Promocyjnym z sześcioma Żłotymi Gwiazdami. Tytuł został przyznany za aktywną działalność na rzecz małych i średnich firm, szeroką dostępność oferty i wysoką jakość obsługi klientów z segmentu MSP.

6. STRUKTURA AKCJONARIATU JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

W 2013 r. nie miały miejsca istotne zmiany w akcjonariacie Banku.

Tabela 7. Struktura akcjonariatu BGŻ S.A.

Akcjonariusz	31.12.2013 r.		31.12.2012 r.	
	Liczba akcji	Udział (%)	Liczba akcji	Udział (%)
Rabobank International Holding B.V.	45 942 004	89,84	45 941 751	89,84
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A.	4 303 695	8,42	4 303 695	8,42
Pozostali akcjonariusze	891 065	1,74	891 318	1,74
OGÓŁEM	51 136 764	100,00	51 136 764	100,00

7. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.

7.1. SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

W 2013 r. Grupa wypracowała zysk netto w wysokości 160 144 tys. PLN, tj. o 30 095 tys. PLN (23,1%) wyższy niż w 2012 r. Głównymi czynnikami wzrostu zysku netto były: ograniczenie ogólnych kosztów administracyjnych, spadek odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, wyższe pozostałe przychody operacyjne i niższe pozostałe koszty operacyjne.

Tabela 8. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

tys. PLN	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.	Zmiana	
			tys. PLN	%
Wynik z tytułu odsetek	1 015 428	1 019 805	(4 377)	(0,4%)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	276 492	297 739	(21 247)	(7,1%)
Przychody z tytułu dywidend	2 848	3 416	(568)	(16,6%)
Wynik na działalności handlowej	80 424	98 567	(18 143)	(18,4%)
Wynik na działalności inwestycyjnej	39 223	43 329	(4 106)	(9,5%)
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	(1 077)	1 233	(2 310)	(187,3%)
Pozostałe przychody operacyjne	49 940	35 003	14 937	42,7%
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe	(248 650)	(270 433)	21 783	(8,1%)
Ogólne koszty administracyjne	(880 963)	(928 281)	47 318	(5,1%)
Amortyzacja	(99 219)	(94 518)	(4 701)	5,0%
Pozostałe koszty operacyjne	(21 146)	(31 580)	10 434	(33,0%)
Wynik na działalności operacyjnej	213 300	174 280	39 020	22,4%
Udział w zyskach/stratach jednostek stowarzyszonych	(11 079)	(316)	(10 763)	3 406,0%
Zysk (strata) brutto	202 221	173 964	28 257	16,2%
Podatek dochodowy	(42 077)	(43 915)	1 838	(4,2%)
Zysk (strata) netto	160 144	130 049	30 095	23,1%

Wynik z tytułu odsetek

W 2013 r. wynik z tytułu odsetek zmniejszył się o 4 377 tys. PLN, tj. o 0,4%. Względna stabilność rocznego wyniku odsetkowego została uzyskana dzięki ograniczeniu kosztów odsetek o 239 687 tys. PLN, tj. 21,1% r/r, niemal w pełni rekompensującemu spadek przychodów z tytułu odsetek, który wyniósł

244 064 tys. PLN, tj. 11,3% r/r. Na dynamikę przychodów i kosztów odsetkowych w 2013 r. w szczególności sposób wpłynęły czynniki zewnętrzne oraz tempo wzrostu kredytów i depozytów.

Wśród czynników zewnętrznych, na pierwszym miejscu wymienić należy obniżki stóp procentowych NBP. W okresie od listopada 2012 r. do lipca 2013 r. miało miejsce osiem obniżek, łącznie o 2,25 pkt. proc.

Drugim istotnym czynnikiem zewnętrznym było wejście w życie w dniu 24.10.2012 r. ustawy o usługach płatniczych w części dotyczącej obowiązków informacyjnych nałożonych na dostawcę usług w stosunku do klienta. Ustawa ta nałożyła obowiązek informowania klientów o zmianach w umowach ramowych – w tym dotyczących zmian oprocentowania – z dwumiesięcznym wyprzedzeniem. Wydłużyło to bankom czas dostosowania oprocentowania, szczególnie kont oszczędnościowych, do obniżek stóp NBP.

Wyżej wymienione czynniki – szczególnie w I półroczu 2013 r. – wywarły presję na marże odsetkowe realizowane na produktach depozytowych. Pozytywny dla wyniku odsetkowego wpływ dostosowania cen depozytów do niskiego poziomu stóp procentowych uwidocznił się w pełni w II półroczu 2013 r.

Wielkość portfela kredytowego utrzymywała się na stabilnym poziomie w trakcie 2013 r., co było wypadkową panujących warunków gospodarczych oraz polityki kredytowej Grupy.

Tabela 9. Wynik z tytułu odsetek

tys. PLN	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.	Zmiana	
			tys. PLN	%
Należności od banków	32 290	42 890	(10 600)	(24,7%)
W rachunku bieżącym udzielone klientom	275 191	326 276	(51 085)	(15,7%)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 234 362	1 482 437	(248 075)	(16,7%)
Instrumenty zabezpieczające	24 424	(1 154)	25 578	(2 216,5%)
Dłużne papiery wartościowe	344 585	304 467	40 118	13,2%
Przychody z tytułu odsetek	1 910 852	2 154 916	(244 064)	(11,3%)
Zobowiązania wobec banków	(77 900)	(74 819)	(3 081)	4,1%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(79 598)	(107 548)	27 950	(26,0%)
Zobowiązania wobec klientów	(737 926)	(952 744)	214 818	(22,5%)
Koszty odsetek	(895 424)	(1 135 111)	239 687	(21,1%)
Wynik z tytułu odsetek	1 015 428	1 019 805	(4 377)	(0,4%)

Analizując składniki przychodów z tytułu odsetek, ich największa pozycja, czyli przychody z odsetek od kredytów i pożyczek, zmniejszyła się o 248 075 tys. PLN, tj. 16,7% r/r, co było wynikiem spadku stóp procentowych w połączeniu z faktem, iż przeważająca większość portfela jest oprocentowana według zmiennej stopy procentowej. W przypadku części portfela kredytów preferencyjnych wpływ redukcji stóp procentowych NBP na spadek przychodów z odsetek był dodatkowo powiększony o efekt mnożnika (oprocentowanie ustalane jest jako iloczyn stopy redyskontowej NBP oraz mnożnika 1,5 lub 1,6). Efekt ten był natomiast ograniczony przez zastosowanie od II kwartału 2012 r. rachunkowości zabezpieczeń, którą objęto ok. 3 mld zł kredytów preferencyjnych.

Jednocześnie odnotowano wzrost przychodów z dłużnych papierów wartościowych o 40 118 tys. PLN, tj. 13,2%, w których ulokowana była zwiększona – zwłaszcza w I półroczu 2013 r. – w porównaniu z 2012 r. nadwyżka płynności Grupy.

Spadek kosztów odsetek kształtowały głównie koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów, które zmniejszyły się o 214 818 tys. PLN, tj. 22,5% r/r, głównie wskutek obniżek oprocentowania produktów depozytowych w ślad za redukcjami stóp procentowych NBP. Niemniej, ograniczanie kosztów odsetkowych było utrudnione przez wyżej opisane ustawowe dwumiesięczne opóźnienie we wdrażaniu zmian cenowych do niektórych produktów.

Wynik z tytułu opłat i prowizji

Wynik z tytułu opłat i prowizji za 2013 r. był niższy o 21 247 tys. PLN, tj. 7,1% r/r, w porównaniu z 2012 r., wskutek spadku przychodów z tytułu opłat i prowizji o 12 401 tys. PLN, tj. 3,6% r/r, oraz jednoczesnego wzrostu kosztów prowizyjnych o 8 846 tys. PLN, tj. 18,3%.

Głównymi czynnikami spadku przychodów z tytułu prowizji i opłat były niższe przychody od:

- kredytów i pożyczek – wskutek zahamowania wzrostu kredytów w rachunku bieżącym oraz opłat za zobowiązanie się Banku do udzielenia kredytów (tzw. promesy kredytowe), przy czym w przypadku tego drugiego produktu dodatkowym czynnikiem, który ograniczył poziom przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat było rozpoczęcie rozliczania ich w czasie (szerszy opis tej zmiany zawarto w Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku w nocie „Zmiany zasad (polityki) rachunkowości oraz zmiany w prezentacji danych finansowych”),
- operacji rozliczeniowych – wskutek wolniejszego tempa obrotów transakcyjnych w gospodarce,
- sprzedaży produktów ubezpieczeniowych – wskutek rozpoczęcia rozliczania w czasie prowizji netto za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych związanych z powstaniem aktywów lub zobowiązań finansowych (dot. głównie ubezpieczeń do kredytów gotówkowych). Począwszy od 1 stycznia 2013 r. prowizje te stały się integralną częścią efektywnej stopy procentowej i ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji przychody odsetkowe.

Wyżej opisane zmiany zasad rachunkowości dla prowizji od promes kredytowych i sprzedaży ubezpieczeń zostały wprowadzone prospektywnie (tzn. bez korekty danych porównawczych) ze względu na nieistotność kwot.

Mimo obniżek stawek interchange, przychody z prowizji i opłat od kart płatniczych wzrosły o 8 135 tys. PLN, tj. 11,0%, do czego przyczyniła się zwiększona liczba transakcji kartowych, która przełożyła się m.in. na wyższy przychód od organizacji kartowych z tytułu premii za transakcyjność.

Lepsza koniunktura giełdowa oraz na rynku funduszy inwestycyjnych, a także renegecja umów dystrybucyjnych z wybranymi TFI umożliwiły Grupie zwiększenie przychodów z prowizji od operacji brokerskich o 3 734 tys. PLN, tj. 33,7%.

Tabela 10. Wynik z tytułu opłat i prowizji

tys. PLN	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.	Zmiana	
			tys. PLN	%
Przychody z tytułu opłat i prowizji				
– od kredytów i pożyczek	95 877	109 934	(14 057)	(12,8%)
– od operacji rozliczeniowych	17 563	20 106	(2 543)	(12,6%)
– od obsługi rachunków	91 803	92 549	(746)	(0,8%)
– od zobowiązań gwarancyjnych	10 557	11 462	(905)	(7,9%)
– od operacji brokerskich	14 810	11 076	3 734	33,7%
– od kart płatniczych	82 107	73 972	8 135	11,0%
– od sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	15 101	18 437	(3 336)	(18,1%)
– pozostałe	5 894	8 577	(2 683)	(31,3%)
Przychody z tytułu opłat i prowizji	333 712	346 113	(12 401)	(3,6%)
Koszty z tytułu opłat i prowizji				
– od kredytów i pożyczek	(735)	(788)	53	(6,7%)
– od kart płatniczych	(33 300)	(24 303)	(8 997)	37,0%
– od sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	(13 598)	(13 798)	200	(1,4%)
– pozostałe	(9 587)	(9 485)	(102)	1,1%
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(57 220)	(48 374)	(8 846)	18,3%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	276 492	297 739	(21 247)	(7,1%)

Wzrost kosztów z tytułu opłat i prowizji spowodowany był głównie przez wyższe koszty od kart płatniczych (o 8 997 tys. PLN, tj. 37,0% r/r), ponoszone na rzecz operatorów kartowych z tytułu większej liczby transakcji zrealizowanych przez klientów Banku.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend w 2013 r. spadły o 568 tys. PLN, tj. 16,6%. Złożyły się na nie dywidendy z udziałów mniejszościowych Banku w Krajowej Izbie Rozliczeniowej S.A. (KIR), Biurze Informacji Kredytowej S.A. (BIK) oraz Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. (GPW) pochodzące z zysków tych spółek za 2012 r. zatwierdzonych przez ich Walne Zgromadzenia. W przypadku wszystkich tych spółek dywidenda była niższa niż rok wcześniej.

Wynik na działalności handlowej oraz wynik na działalności inwestycyjnej

Wynik na działalności handlowej za 2013 r. był o 18 143. PLN, tj. 18,4% r/r, niższy niż w 2012 r. Poziom i zmienność tego wyniku kształtuje głównie wycena pozycji Banku w instrumentach swap na stopę procentową (IRS) stanowiących zabezpieczenie przed ryzykiem stopy procentowej, a także działalność handlowa na dłużnych papierach wartościowych, której rentowność uzależniona jest od trafności przewidywań zmian na rynku.

Wynik na działalności inwestycyjnej spadł o 4 106 tys. PLN, tj. 9,5%, w porównaniu z 2012 r. Głównym składnikiem wyniku na działalności inwestycyjnej pozostały zrealizowane zyski na portfelu papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży. Decyzje o sprzedaży tych papierów przed datą zapadalności podejmowane są biorąc pod uwagę potrzeby wynikające z zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz z wykorzystaniem dogodnych warunków rynkowych, które 2013 r. kształtowane były przez spadek rentowności dłużnych papierów wartościowych w ślad za obniżkami stóp procentowych NBP.

Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne w 2013 r. wzrosły o 14 937 tys. PLN, tj. 42,7% w porównaniu z rokiem poprzednim, głównie wskutek wzrostu przychodów z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych oraz spłaty należności wyłączonych ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, w których ujęto znaczący przychód z tytułu spłaty należności odpisanych z bilansu od klienta korporacyjnego z branży rolno-spożywczej.

Ponadto, w IV kwartale 2013 r. Bank dokonał częściowego (na kwotę 7 788 tys. PLN) rozwiązania rezerwy na karę nałożoną w 2006 r. na Bank przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów dotyczącej opłat od kart płatniczych – w związku z decyzją sądu o zmniejszeniu tej kary.

Tabela 11. Pozostałe przychody operacyjne

tys. PLN	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.	Zmiana	
			tys. PLN	%
Z tytułu sprzedaży towarów i usług	9 076	9 804	(728)	(7,4%)
Rozwiązanie rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	9 251	5 965	3 286	55,1%
Z tytułu odzyskania kosztów windykacji	2 114	2 487	(373)	(15,0%)
Z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych oraz spłaty należności wyłączonych ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	17 531	6 778	10 753	158,6%
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	223	-	223	-
Inne przychody operacyjne	11 745	9 969	1 776	17,8%
Pozostałe przychody operacyjne, razem	49 940	35 003	14 937	42,7%

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania warunkowe za 2013 r. poprawił się o 21 783 tys. PLN, tj. 8,1% w porównaniu z 2012 r. Przyczyniły się do tego przede wszystkim niższe odpisy na kredyty dla segmentu dużych przedsiębiorstw. Ich spadek kształtowany był głównie przez odpisy na zaangażowania wobec pojedynczych spółek z sektora budowlanego prowadzących budowę autostrad, na które w 2012 r. wpłynęła upadłość jednej z tych spółek, a w 2013 r. kłopoty kolejnej z nich. Wzrosły natomiast odpisy netto na kredyty dla małych i średnich przedsiębiorstw, które odczuły skutki spowolnienia gospodarczego.

W segmencie detalicznym zmniejszyły się odpisy na kredyty i pożyczki hipoteczne, natomiast wzrosły nieznacznie na kredyty gotówkowe, co było głównie pochodną wzrostu tego portfela.

Zmiany metodologii i parametrów wyliczania odpisów aktualizacyjnych w latach 2012-2013

W grudniu 2012 r. wprowadzona została zmiana do metodologii wyliczania odpisów aktualizacyjnych metodą kolektywną, opisana w skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym. Korekta ta spowodowała rozwiązanie 33 mln zł odpisów w momencie jej wprowadzenia oraz w pewnym stopniu wpłynęła na zmniejszenie odpisów netto na początku 2013 r.

W listopadzie 2013 r. Grupa dokonała przeglądu metodologii i - w konsekwencji - kolejnej modyfikacji parametrów modelu wyliczania odpisów. Polegała ona na: (i) skróceniu okresu obserwacji historycznych do kalkulacji parametru PD (*probability of default*) dla klientów korporacyjnych podlegających przepisom ustawy o rachunkowości, z okresu 5,5 roku do 2 lat, (ii) modyfikacji parametrów CCF (*Credit Conversion Factor*) dla ekspozycji pozabilansowych oraz (iii) wydłużeniu okresu LIP (*Loss Identification Period*) z 6 miesięcy do 9 miesięcy dla wybranych portfeli definiowanych w ramach utraty wartości aktywów finansowych. Łącznym efektem tych zmian było dotworzenie 22,6 mln PLN odpisów.

Ogólne koszty administracyjne, koszty pracownicze i amortyzacja

Ogólne koszty administracyjne za 2013 r. spadły o 47 318 tys. PLN, tj. 5,1%, w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, na co wpłynął przede wszystkim spadek kosztów pracowniczych, marketingu, usług obcych, pozostałych kosztów rzeczowych oraz kosztów informatycznych.

Tabela 12. Ogólne koszty administracyjne, koszty pracownicze i amortyzacja

tys. PLN	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.	Zmiana	
			tys. PLN	%
Koszty pracownicze	(475 363)	(501 606)	26 243	(5,2%)
Koszty wynagrodzeń	(379 531)	(398 396)	18 865	(4,7%)
Narzuty na wynagrodzenia	(56 508)	(58 016)	1 508	(2,6%)
Świadczenia na rzecz pracowników	(5 446)	(8 659)	3 213	(37,1%)
Koszty rezerwy na restrukturyzację	(7 746)	(16 901)	9 155	(54,2%)
Koszty rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów oraz odpraw emerytalnych	(8 271)	(1 557)	(6 714)	431,2%
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(6 072)	(6 232)	160	(2,6%)
Pozostałe	(11 789)	(11 845)	56	(0,5%)
Koszty marketingu	(61 225)	(70 162)	8 937	(12,7%)
Koszty informatyczne	(76 067)	(79 941)	3 874	(4,8%)
Czynsze	(94 042)	(92 664)	(1 378)	1,5%
Pozostałe koszty rzeczowe	(47 785)	(52 787)	5 002	(9,5%)
Usługi obce	(92 945)	(101 138)	8 193	(8,1%)
Oplaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(29 432)	(24 550)	(4 882)	19,9%
Oplata na koszty nadzoru (KNF)	(4 104)	(5 433)	1 329	(24,5%)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(880 963)	(928 281)	47 318	(5,1%)
Rzeczowe aktywa trwałe	(51 716)	(51 299)	(417)	0,8%
Wartości niematerialne	(47 503)	(43 219)	(4 284)	9,9%
Amortyzacja, razem	(99 219)	(94 518)	(4 701)	5,0%
Koszty ogółem (1)	(980 182)	(1 022 799)	42 617	(4,2%)

(1) do wyliczenia wskaźnika Koszty / Dochody

Spadek kosztów pracowniczych o 26 243 tys. PLN, tj. 5,2%, był głównie efektem:

- spadku kosztów wynagrodzeń o 18 865 tys. PLN w efekcie: (i) restrukturyzacji zatrudnienia prowadzonej od października 2012 r., (ii) niższej niż w 2012 r. wypłaty premii i nagród zgodnie z zasadami systemu motywacyjnego obowiązującego w Banku, (iii) wyższych przychodów z tytułu rozwiązania rezerw na premie za lata ubiegłe,

- niższych o 9 155 tys. PLN odpisów na restrukturyzację zatrudnienia, które w większości zostały poniesione w 2012 r.

Spadek kosztów marketingu o 8 937 tys. PLN, tj. 12,7%, był efektem ograniczenia wydatków na marketing produktów depozytowych w sytuacji mniejszego zapotrzebowania na dodatkowe finansowanie z uwagi na wolniejszy wzrost akcji kredytowej.

Restrukturyzacja kosztów objęła również koszty rzeczowe, gdzie dokonano optymalizacji wykorzystania wybranych zasobów oraz renegotjacji szeregu umów z dostawcami zewnętrznymi, co przyczyniło się do uzyskania oszczędności w kosztach usług obcych (spadek o 8 193 tys. PLN r/r) oraz kosztach informatycznych (spadek o 3 874 tys. PLN).

Pozostałe koszty rzeczowe spadły o 5 002 tys. PLN, tj. 9,5%, dzięki ograniczeniu kosztów procesowania i transportu gotówki, wydruków masowych oraz zapytań do baz informacji kredytowej.

Na wzrost opłat na Bankowy Fundusz Gwarancyjnych o 4 882 tys. PLN złożyły się:

- wzrost wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, stanowiących podstawę naliczania opłaty rocznej (składka na kolejny rok wyznaczana jako procent wymogów kapitałowych na koniec roku poprzedniego),
- nowa opłata ostrożnościowa wprowadzona od listopada 2013 r. – łącznie w 2013 r Bank dokonał odpisu na tę opłatę w kwocie 2 437 tys. PLN.

Amortyzacja razem za 2013 r. wzrosła o 4 701 tys. PLN, tj. 5,0%, w porównaniu z 2012 r. Wzrost amortyzacji wartości niematerialnych był następstwem inwestycji w systemy informatyczne, w tym w system zarządzania relacjami z klientami (CRM). Wzrost amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych wynikał z otwarcia ostatniej fali (11) nowych oddziałów w II półroczu 2012 r. i I kwartale 2013 r.

Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne za 2013 r. były o 10 434 tys. PLN, tj. 33,0%, niższe w porównaniu z 2012 r., co było związane z faktem, iż w 2012 r. w pozostałych kosztach operacyjnych z tytułu utworzonych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności wykazano 5 909 tys. PLN rezerw na straty operacyjne w dwóch oddziałach.

Ponadto w opisywanym okresie Grupa poniosła znacznie niższe niż rok wcześniej koszty z tytułu utworzenia rezerw na spory sądowe. Trzecim istotnym czynnikiem spadku pozostałych kosztów operacyjnych w 2013 r. było przeszacowanie wartości nieruchomości inwestycyjnej w roku poprzednim, w związku z dokonaną wówczas wyceną tej nieruchomości przez zewnętrznego rzeczoznawcę majątkowego, zaewidencjonowane jako pozostały koszt operacyjny w kwocie 1 100 tys. PLN.

Tabela 13. Pozostałe koszty operacyjne

tys. PLN	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.	Zmiana	
			tys. PLN	%
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	(2 083)	(1 444)	(639)	44,3%
Z tytułu utworzonych odpisów aktualizujących wartość pozostałych należności	(2 551)	(7 007)	4 456	(63,6%)
Z tytułu utworzenia rezerw na sprawy sporne i pozostałe zobowiązania	(2 658)	(8 438)	5 780	(68,5%)
Z tytułu windykacji należności	(7 556)	(7 693)	137	(1,8%)
Z tytułu przekazanych darowizn	(3 200)	(3 185)	(15)	0,5%
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	-	(1 100)	1 100	(100,0%)
Pozostałe koszty operacyjne	(3 098)	(2 713)	(385)	14,2%
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(21 146)	(31 580)	10 434	(33,0%)

7.2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Całkowite dochody Grupy w 2013 r. były o 298 499 tys. PLN niższe niż rok wcześniej. Wpłynęły na to głównie ujemne skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (tj. portfela długoterminowych obligacji Skarbu Państwa), podczas gdy 2012 r. wykazano dodatnie skutki wyceny tych papierów. Ujemna wycena w 2013 r. była następstwem zmiany oczekiwań rynkowych co do kształtowania się długoterminowych stóp procentowych (wzrost stóp dla dłuższych terminów zapadalności).

W 2013 r. wykazane zostały także dodatnie skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne, które wystąpiły w związku z rozpoczęciem od II kwartału 2012 r. stosowania rachunkowości zabezpieczeń. W szczególności, Bank zawarł na okres do kwietnia 2014 r. transakcje typu IRS float-to-fix w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej z tytułu przyszłych przepływów odsetkowych od udzielonych kredytów preferencyjnych oprocentowanych na podstawie stopy redyskonta weksli NBP (z mnożnikiem 1,5 lub 1,6).

Tabela 14. Sprawozdanie z całkowitych dochodów

tys. PLN	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.	Zmiana	
			tys. PLN	%
Zysk (strata) netto za okres	160 144	130 049	30 095	23,1%
Inne całkowite dochody				
<i>Pozycje, które zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków</i>				
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(139 491)	230 867	(370 358)	(160,4%)
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	(13 457)	21 857	(35 314)	(161,6%)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	29 060	(48 018)	77 078	(160,5%)
Inne całkowite dochody (netto)	(123 888)	204 706	(328 594)	(160,5%)
Całkowite dochody ogółem	36 256	334 755	(298 499)	(89,2%)

7.3. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Aktywa

Według stanu na koniec 2013 r. łączna wartość aktywów Grupy wyniosła 35 777 141 tys. PLN i była o 1 469 593 tys. PLN, tj. 3,9% niższa niż na końcu 2012 r.

Głównym czynnikiem spadku aktywów 2013 r. było zmniejszenie nadwyżkowej płynności przechowywanej w dłużnych papierach wartościowych wykazywanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Aktywa te zostały zmniejszone o 2 041 484 tys. PLN, przy czym część z uwolnionych stąd środków przesunięta została w dłużne papiery wartościowe ewidencjonowane jako przeznaczone do obrotu (wzrost o 799 650 tys. PLN r/r).

Optymalizacja struktury płynnościowej aktywów w 2013 r. była powiązana z ograniczeniem finansowania pozyskiwanego w formie zobowiązań wobec klientów, banków oraz z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych i miała korzystny wpływ na wynik odsetkowy Grupy. Bufor nadwyżkowej płynności utrzymywany był na przełomie 2012/2013 r. oraz w I półroczu 2013 r. w oczekiwaniu na przyspieszenie wzrostu kredytów, który jednakże nie zmaterializował się. Ogółem w 2013 r. kredyty i pożyczki udzielone klientom zmniejszyły się o 25 784 tys. PLN, tj. 0,1%. Zdecydował o tym niski popyt na kredyt ze strony przedsiębiorstw, spowodowany ostrożniejszym planowaniem nakładów inwestycyjnych w sytuacji spowolnienia gospodarczego, a także ostrożna polityka Banku w zakresie kredytowania sektorów gospodarki o podwyższonym ryzyku.

Tabela 15. Aktywa

tys. PLN	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.	Zmiana r/r	
			tys. PLN	%
Kasa i środki w Banku Centralnym	1 617 713	2 106 657	(488 944)	(23,2%)
Należności od banków	269 757	104 035	165 722	159,3%
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	309 255	104 369	204 886	196,3%
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 018 701	219 051	799 650	365,1%
Pochodne instrumenty finansowe	363 260	380 473	(17 213)	(4,5%)
Instrumenty zabezpieczające	57 387	69 179	(11 792)	(17,0%)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	26 297 916	26 323 700	(25 784)	(0,1%)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	4 826 073	6 867 557	(2 041 484)	(29,7%)
Nieruchomości inwestycyjne	62 524	62 301	223	0,4%
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	35 052	46 139	(11 087)	(24,0%)
Wartości niematerialne	158 589	152 674	5 915	3,9%
Rzeczowe aktywa trwałe	449 139	469 098	(19 959)	(4,3%)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	142 792	130 818	11 974	9,2%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	12 519	10 318	2 201	21,3%
Inne aktywa	156 464	200 365	(43 901)	(21,9%)
AKTYWA RAZEM	35 777 141	37 246 734	(1 469 593)	(3,9%)

Drugim co do istotności czynnikiem spadku aktywów było saldo środków w kasie i w Banku Centralnym (spadek o 488 944 tys. PLN r/r). W opisywanym okresie saldo gotówki zmniejszyło się o 152 228 tys. PLN, tj. 17,6%, w efekcie działań optymalizujących utrzymywanie w Banku środków pieniężnych w tej formie. Saldo środków na rachunku w Banku Centralnym spadło natomiast o 336 716 tys. PLN, tj. 27,1%, przy czym jego wysokość podlega w naturalny sposób wysokiej zmienności z uwagi na fakt, iż jest ona kształtowana przez bieżące potrzeby Banku dotyczące rozliczania rezerwy obowiązkowej.

Zobowiązania i kapitał własny

Według stanu na koniec 2013 r. łączna wartość zobowiązań Grupy wyniosła 32 267 951 tys. PLN i była o 1 506 166 tys. PLN, tj. 4,5% niższa niż na końcu 2012 r. Głównym czynnikiem spadku były zobowiązania wobec innych banków, klientów oraz z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych.

Spadek zobowiązań wobec banków o 823 022 tys. PLN, tj. 20,1%, wynikał w znacznej mierze z przedterminowej spłaty części posiadanej pożyczki w CHF od Rabobanku (spłacono 90 mln CHF), z jednoczesnym użyczeniem tych środków Bankowi BGŻ przez Rabobank w postaci pożyczki podporządkowanej. Jej wartość na 31.12.2013 r. wyniosła 304 817 tys. PLN. W pozostałej części spadek zobowiązań wobec banków wynikał ze spłaty kolejnych transz pożyczki w CHF zgodnie z harmonogramem, oraz ograniczenia finansowania w formie depozytów przyjętych z rynku międzybankowego.

Zobowiązania wobec klientów spadły o 449 255 tys. PLN, tj. 1,7%, głównie w następstwie zmniejszenia finansowania pozyskiwanego w formie wysokokwotowych depozytów do niebankowych instytucji finansowych.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych zostały zredukowane o 661 773 tys. PLN, tj. 35,7%, w efekcie nieodnawiania części wygasających papierów w sytuacji zmniejszonego zapotrzebowania Banku na finansowanie.

Według stanu na koniec 2013 r. kapitał własny Banku wyniósł 3 509 190 tys. PLN i był o 36 573 tys. PLN niższy niż na koniec 2012 r. Zmiana wartości kapitału własnego w opisywanym okresie była wypadkową:

- spadku pozostałych kapitałów rezerwowych o 123 888 tys. PLN, tj. 37,5%, wskutek niższej wyceny finansowych aktywów trwałych (głównie dłużnych papierów wartościowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży);

- zatrzymania wyniku finansowego Banku za rok 2012 r. w kwocie 134 284 tys. PLN (odniesiony na kapitał zapasowy);
- spadku wyniku z lat ubiegłych o 3 977 tys. PLN r/r wskutek przeniesienia na kapitał zapasowy udziału w stracie finansowej BGŻ Leasing sp. z o.o. za 2012 r.
- wyższego wyniku bieżącego okresu (o 30 095 tys. PLN r/r).

Tabela 16. Zobowiązania i kapitał

tys. PLN	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.	Zmiana r/r	
			tys. PLN	%
Zobowiązania wobec banków	3 271 414	4 094 436	(823 022)	(20,1%)
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	-	32 341	(32 341)	(100,0%)
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	271 288	72 005	199 283	276,8%
Pochodne instrumenty finansowe	336 950	326 215	10 735	3,3%
Zobowiązania wobec klientów	26 492 716	26 941 971	(449 255)	(1,7%)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 191 158	1 852 931	(661 773)	(35,7%)
Zobowiązania podporządkowane	304 817	-	304 817	-
Pozostałe zobowiązania	326 041	379 207	(53 166)	(14,0%)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9 552	9 510	42	0,4%
Rezerwy	64 015	65 501	(1 486)	(2,3%)
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	32 267 951	33 774 117	(1 506 166)	(4,5%)
Kapitał akcyjny	51 137	51 137	-	-
Kapitał zapasowy	3 085 059	2 950 716	134 343	4,6%
Pozostałe kapitały rezerwowe	206 463	330 351	(123 888)	(37,5%)
Zyski zatrzymane	166 531	140 413	26 118	18,6%
- wynik z lat ubiegłych	6 387	10 364	(3 977)	(38,4%)
- wynik bieżącego okresu	160 144	130 049	30 095	23,1%
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM	3 509 190	3 472 617	36 573	1,1%
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ RAZEM	35 777 141	37 246 734	(1 469 593)	(3,9%)

7.4. JAKOŚĆ PORTFELA KREDYTOWEGO

Według stanu na 31.12.2013 r. udział należności, które utraciły wartość, w portfelu brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom wyniósł 8,0% w porównaniu z 7,1% na 31.12.2012 r.

Wzrost wskaźnika dla portfela ogółem był następstwem wzrostu udziału należności, które utraciły wartość w portfelu kredytów hipotecznych, odpowiednio do 5,2% z 4,9%, oraz w portfelu kredytów dla klientów instytucjonalnych z wyłączeniem rolników, odpowiednio do 11,9% z 9,1%. W tym drugim przypadku, po części wynikało to ze wzrostu wartości należności z utratą wartości pod wpływem spowolnienia gospodarczego, a po części ze spadku wartości ogółem portfela tych kredytów.

Poprawie uległa natomiast jakość kredytów gotówkowych dla klientów detalicznych (spadek wskaźnika odpowiednio z 17,8% do 13,0%), na co złożył się dynamiczny wzrost tego portfela oraz szereg transakcji zbycia wierzytelności przeterminowanych.

Wskaźnik udziału kredytów z utratą wartości w portfelu rolnym był niski i trakcie 2013 r. uległ dalszej poprawie (z 3,6% do 3,5%). Sektor rolny wykazywał dobrą odporność na dekoniunkturę gospodarczą.

Tabela 17. Wskaźniki jakości portfela kredytowego

tys. PLN	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.	Zmiana r/r	
			tys. PLN	%
Kredyty i pożyczki brutto udzielone klientom, razem	27 513 885	27 393 636	120 249	0,4%
Odpisy na należności (wielkość ujemna)	(1 215 969)	(1 069 936)	(146 033)	13,6%
Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom, razem	26 297 916	26 323 700	(25 784)	(0,1%)
Poniesione, ale niezidentyfikowane straty (IBNR)				
Zaangażowanie bilansowe brutto	25 313 766	25 457 786	(144 020)	(0,6%)
Odpis z tytułu utraty wartości należności analizowanych portfelowo, dla których nie wystąpiła utrata wartości	(100 217)	(77 081)	(23 136)	30,0%
Zaangażowanie bilansowe netto	25 213 549	25 380 705	(167 156)	(0,7%)
Należności, które utraciły wartość				
Zaangażowanie bilansowe brutto	2 200 119	1 935 850	264 269	13,7%
Odpis z tytułu utraty wartości należności analizowanych portfelowo i indywidualnie	(1 115 752)	(992 855)	(122 897)	12,4%
Zaangażowanie bilansowe netto	1 084 367	942 995	141 372	15,0%
Wskaźniki:				
Udział należności, które utraciły wartość, w portfelu brutto	8,0%	7,1%		0,9%
Pokrycie odpisami należności, które utraciły wartość	(50,7%)	(51,3%)		0,6%

7.5. FUNDUSZE WŁASNE I WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI

Współczynnik wypłacalności wzrósł z 11,79% na koniec 2012 r. do 13,27% na koniec 2013 r.

Fundusze własne wzrosły o 368 206 tys. PLN, co było wypadkową następujących głównych czynników:

- zaliczenia do funduszy uzupełniających zobowiązania podporządkowanego w kwocie 90 000 tys. CHF (304 344 tys. PLN według stanu na 31.12.2013 r.) wobec akcjonariusza strategicznego, za zgodą KNF udzieloną w sierpniu 2013 r.;
- zatrzymania zysku Banku za 2012 r. w kwocie 134 343 tys. PLN, odniesionego na kapitał zapasowy;
- wyższej o 43 076 tys. PLN kwoty zysku w trakcie zatwierdzania, który stanowi zysk netto za I półrocze danego roku po przeglądzie półrocznego sprawozdania finansowego przez audytora;
- wzrost niezrealizowanych strat / spadek niezrealizowanych zysków na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży i uwzględnianych odpowiednio w funduszach podstawowych / uzupełniających Banku – łącznie o 115 651 tys. PLN; mechanizm tego spadku został opisany w akapicie poświęconym całkowitym dochodom Banku.

Spadek wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego o 44 487 tys. PLN r/r korespondował z zahamowaniem akcji kredytowej. Wzrost wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego odzwierciedlał wzrost wyniku stanowiącego podstawę do wyliczenia tego wymogu zgodnie z metodą BIA używanej przez Bank (wymóg obliczany jest jako 15% średniego wyniku za poprzednie 3 lata).

Tabela 18. Fundusze własne i współczynnik wypłacalności

tys. PLN	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.	Zmiana r/r	
			tys. PLN	%
Fundusze podstawowe	3 340 115	3 166 673	173 442	5,5%
– kapitał akcyjny	51 137	51 137	-	-
– kapitał zapasowy	3 085 059	2 950 716	134 343	4,6%
– kapitał rezerwowy	25 000	25 000	-	-
– niepodzielny zysk z lat ubiegłych	6 387	10 364	(3 977)	(38,4%)
– fundusz ogólnego ryzyka	90 000	90 000	-	-
– zysk w trakcie zatwierdzania w kwocie zweryfikowanej przez biegłego rewidenta	82 532	39 456	43 076	109,2%
Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe	(196 550)	(176 290)	(20 260)	11,5%
– wartości niematerialne	(158 589)	(152 674)	(5 915)	3,9%
– niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	-	(26)	26	(100,0%)
– niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	(20 435)	(121)	(20 314)	16 788%
– zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	(17 526)	(23 469)	5 943	(25,3%)
Fundusze podstawowe po pomniejszeniach	3 143 565	2 990 383	153 182	5,1%
Fundusze uzupełniające	404 305	195 324	208 981	107,0%
– niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	98 858	194 897	(96 039)	(49,3%)
– niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży	1 103	427	676	158,3%
– zobowiązania podporządkowane	304 344	-	304 344	-
Pozycje pomniejszające fundusze uzupełniające	(17 526)	(23 469)	5 943	(25,3%)
– zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	(17 526)	(23 469)	5 943	(25,3%)
Kapitał krótkoterminowy	14 774	14 674	100	0,7%
Razem fundusze własne	3 545 118	3 176 912	368 206	11,6%
Wymogi kapitałowe				
– wymogi kapitałowe dla ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie	1 942 844	1 987 331	(44 487)	(2,2%)
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	187 120	163 165	23 955	14,7%
– wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	7 604	4 896	2 708	55,3%
Całkowity wymóg kapitałowy	2 137 568	2 155 392	(17 824)	(0,8%)
Współczynnik wypłacalności	13,27%	11,79%		1,48%

7.6. WSKAŹNIKI FINANSOWE

W 2013 r. Grupa odnotowała stabilizację wskaźników rentowności kapitału i aktywów w porównaniu z rokiem poprzednim, co było wypadkową wzrostu zysku netto przy jednoczesnym wzroście średniorocznej wartości kapitałów i aktywów.

Marża odsetkowa netto obniżyła się wskutek redukcji stóp procentowych NBP oraz opóźnionej możliwości dostosowania cen niektórych produktów depozytowych w związku z przepisami ustawy o usługach płatniczych. Najniższy poziom marży odnotowano w I i II kwartale 2013 r., natomiast w II półroczu nastąpiła jej znacząca poprawa pod wpływem dostosowania cen depozytów oraz optymalizacji struktury bilansu.

Wskaźnik Koszty / Dochody poprawił się wskutek szybszego spadku kosztów niż dochodów.

Spadek wskaźnika kosztów ryzyka kredytowego korespondował ze spadkiem odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek, w porównaniu z 2012 r. Niemniej jego dalszą poprawę ograniczała stagnacja wielkości portfela kredytowego.

Wskaźniki finansowe stanowiące relację kredytów brutto do depozytów oraz źródeł finansowania ogółem wzrosły w porównaniu ze stanem na koniec 2012 r., co obrazuje spadek nadpłynności w bilansie Grupy w efekcie dostosowania rozmiarów źródeł finansowania do wolniejszej akcji kredytowej.

Tabela 19. Wskaźniki finansowe

	31.12.2013 r.	31.12.2012 r.	Zmiana
Stopa zwrotu z kapitału ⁽¹⁾	4,6%	4,3%	0,3%
Stopa zwrotu z aktywów ⁽²⁾	0,4%	0,4%	0,0%
Marża odsetkowa netto ⁽³⁾	2,7%	2,9%	(0,2%)
Koszty / Dochody ⁽⁴⁾	68,0%	69,7%	(1,7%)
Koszty ryzyka kredytowego ⁽⁵⁾	(0,9%)	(1,1%)	0,2%
Kredyty / Depozyty ⁽⁶⁾	103,9%	101,7%	2,2%
Kredyty / Razem źródła finansowania ⁽⁷⁾	89,2%	84,7%	4,5%

(1) Relacja zysku netto do średniego kapitału obliczonego na bazie stanów na koniec kwartałów (wskaźnik annualizowany).

(2) Relacja zysku netto do średnich aktywów obliczonych na bazie stanów na koniec kwartałów (wskaźnik annualizowany).

(3) Relacja wyniku z tytułu odsetek do średnich aktywów obliczonych na bazie stanów na koniec kwartałów (wskaźnik annualizowany).

(4) Relacja sumy ogólnych kosztów administracyjnych i amortyzacji do sumy wyniku działalności bankowej oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

(5) Relacja odpisów netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek do średniego stanu kredytów i pożyczek netto udzielonych klientom obliczonego na bazie stanów na koniec kwartałów (wskaźnik annualizowany).

(6) Relacja kredytów i pożyczek udzielonych klientom (brutto) do depozytów klientów, stan na koniec okresu.

(7) Relacja kredytów i pożyczek brutto udzielonych klientom do sumy zobowiązań wobec klientów, wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych, kredytów otrzymanych od innych banków oraz zobowiązań podporządkowanych. Stan na koniec okresu.

8. DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ W 2013 r.

8.1. KANAŁY DYSTRYBUCJI

8.1.1. KANAŁY TRADYCYJNE

Placówki Banku

W I kw. 2013 r. Bank zakończył rozbudowę sieci placówek rozpoczętą w 2008 r. w ramach strategicznego projektu rozwoju sieci. W ostatnim etapie projektu (2012-2013) realizowana była budowa oddziałów w miastach, gdzie istnieją już placówki BGŻ S.A.: Białystok, Bydgoszcz, Toruń i Lublin. Celem takiego działania było zwiększenie udziału Banku w liczbie placówek na danym „mikroryнку”.

W 2013 r. uruchomiono 3 nowe oddziały podległe. W oparciu o przeprowadzoną analizę wyników finansowych oraz potencjału lokalnego rynku, podjęto decyzje o likwidacji 6 oddziałów oraz o relokacji 3 oddziałów (1 podległego i 2 operacyjnych), a także zdecydowano o przekształceniu 4 oddziałów operacyjnych na oddziały podległe. Ponadto zlikwidowano 1 kasę zewnętrzną.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Bank dysponował 397 placówkami bankowości detalicznej i biznesowej, z czego 116 stanowiły oddziały operacyjne, a 281 oddziały podległe (w porównaniu ze 120 oddziałami operacyjnymi i 280 podległymi według stanu na 31 grudnia 2012 r.). Sieć oddziałów uzupełniało 13 kas zewnętrznych obsługujących transakcje gotówkowe.

Reorganizacja

Od 1 stycznia 2013 r. działanie rozpoczęło 10 Centrów Obsługi Produktów Inwestycyjnych ("COPI"), które prowadzą pełną obsługę w zakresie produktów inwestycyjnych oferowanych przez Biuro Maklerskie Banku BGŻ (rachunki maklerskie, zlecenia giełdowe, pośrednictwo w obrocie instrumentami pochodnymi, oferty publiczne i niepubliczne, fundusze inwestycyjne otwarte).

Z dniem 1 kwietnia 2013 r. weszła w życie poważna zmiana struktury organizacyjnej sieci Banku, polegająca na wdrożeniu jasnego podziału odpowiedzialności pomiędzy Obszarami Bankowości Detalicznej i Biznesowej oraz Korporacyjnej. We efekcie, sieć została podzielona na 9 Regionów Bankowości Detalicznej i Biznesowej, w skład których weszły oddziały operacyjne i podległe, oraz 6 Regionów Bankowości Korporacyjnej grupujących 44 Centra Biznesowe Małych i Średnich Przedsiębiorstw, 6 Centrów Biznesowymi Dużych Przedsiębiorstw i 1 Region/Centrum Biznesowe International Desk Warsaw.

Centrum Biznesowe Dużych Przedsiębiorstw – realizuje zadania z zakresu sprzedaży produktów i usług bankowych oferowanych Klientom z segmentu DP, obejmujące: proces pozyskiwania Klienta, definiowania jego potrzeb oraz przygotowania oferty, ustalania warunków współpracy z Klientem dla poszczególnych produktów bankowych i podpisanie odpowiednich umów. Centrum Biznesowe jest odpowiedzialne za realizację planowanego wyniku finansowego oraz zwiększenie liczby Klientów z segmentu DP.

Centrum Biznesowe Małych i Średnich Przedsiębiorstw – realizuje zadania z zakresu sprzedaży produktów i usług bankowych oferowanych klientom segmentu MSP, obejmujące: proces pozyskiwania klienta, definiowania jego potrzeb oraz przygotowania oferty, ustalania warunków współpracy z klientem dla poszczególnych produktów bankowych oraz podpisanie odpowiednich umów. Centrum biznesowe odpowiada za realizację planowanego wyniku finansowego oraz zwiększenie liczby klientów z segmentu MSP.

Centrum Biznesowe International Desk Warsaw – realizuje zadania z zakresu sprzedaży produktów i usług bankowych oferowanych holenderskim klientom instytucjonalnym, (bez względu na segment, do którego klient jest zaklasyfikowany), obejmujące: proces pozyskiwania klienta, definiowania jego potrzeb oraz przygotowania oferty, ustalania warunków współpracy z klientem dla poszczególnych produktów bankowych oraz podpisanie odpowiednich umów.

Obsługa operacyjna klientów z segmentu DP i MSP prowadzona jest nadal przez sieć oddziałów Banku.

Sieć bankomatów

Na 31.12.2013 r. sieć bankomatów bezprowizyjnych dostępna dla klientów Banku obejmowała oprócz bankomatów zlokalizowanych przy oddziałach Banku BGŻ bankomaty sieci Euronet oraz wybrane bankomaty sieci Planet cash4you (oznaczone naklejką „Bankomat bezprowizyjny dla Klientów Banku BGŻ”).

Na koniec 2013 r. klienci mogli bezpłatnie korzystać z 4 718 bankomatów, w tym z 419 bankomatów zlokalizowanych przy oddziałach Banku BGŻ. Klienci detaliczni posiadający Konto Plus mogli korzystać bezpłatnie ze wszystkich bankomatów w Polsce. Natomiast posiadacze kont – Plan Aktywny i Konto bardzo osobiste mieli możliwość bezprowizyjnych wypłat gotówki we wszystkich bankomatach zarówno w Polsce, jak i za granicą. Klienci Instytucjonalni posiadający Plan Agro Lider i Agro Lider Prestiż mogli korzystać bezpłatnie ze wszystkich bankomatów w Polsce.

W dniu 19.12.2013 r. Bank podpisał umowę sprzedaży bankomatów zlokalizowanych przy oddziałach Banku firmie IT Card. Po przekazaniu bankomatów Nabywcy będą one miały zarówno logo Banku BGŻ oraz Planet cash4you.

8.1.2. KANAŁY ALTERNATYWNE

Bankowość internetowa

W 2013 r. Bank odnotował wzrost klientów korzystających z usług bankowości internetowej eBGŻ (klienci detaliczni) oraz eBGŻ Firma (klienci instytucjonalni). W szybkim tempie wzrastała również liczba operacji przeprowadzanych za pośrednictwem kanału internetowego

Tabela 20. Dane dotyczące eBGŻ i eBGŻ Firma

		31.12.2013	31.12.2012	Zmiana r/r	
Liczba klientów z dostępem	eBGŻ	416 514	350 228	66 286	18,9%
	eBGŻ Firma	83 606	70 079	13 527	19,3%
Liczba klientów aktywnie logujących się	eBGŻ	264 534	228 742	35 792	15,6%
	eBGŻ Firma	51 860	43 149	8 711	20,2%
Przeciętna miesięczna liczba transakcji	eBGŻ	1 172 192	963 788	208 404	21,6%
	eBGŻ Firma	1 038 694	854 009	184 685	21,6%

eBGŻ

W styczniu 2013 r. w serwisie bankowości internetowej dla klientów detalicznych został zautomatyzowany proces zmiany sposobu uwierzytelniania. Dodatkowo Bank odstąpił od wymogu zmiany hasła co 180 dni, dając klientowi możliwość swobodnego zarządzania częstotliwością zmiany hasła do bankowości elektronicznej.

W celu usprawnienia procesu logowania do serwisu eBGŻ, proces ten został skrócony poprzez zmniejszenie ilości kroków/ekranów podczas logowania się do serwisu.

Po koniec lutego br., w związku z decyzją Banku o wycofaniu z dniem 1 kwietnia br. list hasel jednorazowych, funkcjonalność serwisu eBGŻ została dostosowana do procesu migracji klientów z listą hasel jednorazowych na kody SMS.

W sierpniu 2013 r. dla klientów Bankowości Osobistej serwis eBGŻ został udostępniony w nowej odsłonie. Uruchomiona także nowy produkt depozytowy („Lokata Bardzo Osobista”) oraz dane kontaktowe osobistego doradcy klienta. Dodana została również prezentacja kursów walut.

Możliwość pełnej obsługi „Konta z Zyskiem”, wraz z wprowadzeniem produktu do oferty Banku, została udostępniona w eBGŻ pod koniec sierpnia 2013 r. Dodatkowo, została rozszerzona funkcjonalność blokowania rachunków podejrzanych o udział w procederze *phishingu* o weryfikacje określonego ciągu znaków w tytule transakcji.

Funkcjonalność dedykowana dla obsługi funduszy inwestycyjnych została rozszerzona o możliwość obsługi dodatkowo 2 Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych: AVIVA Investors oraz Skarbiec.

Funkcjonalność doładowania telefonów komórkowych oraz liczników energetycznych została udostępniona użytkownikom serwisu eBGŻ w październiku 2013 r.

eBGŻ Firma

W I kwartale 2013 r. w systemie eBGŻ Firma udostępniony został podgląd do szczegółów blokad na rachunku, w tym z tytułu realizowanych wpłat zamkniętych, zleceń zagranicznych i operacji kartowych.

W II połowie 2013 r., w ramach realizacji projektu rozwoju kanałów elektronicznych użytkownikom firmowym Banku BGŻ aktywowano dostęp do internetowej platformy integracyjnej. Funkcjonujący pod nazwą „Platforma Finansowa dla Firm” (ang. „Business Financial Platform”) serwis jest dostępny pod adresem internetowym <https://www.pf.bgz.pl>. Jest to w pełni funkcjonalny system transakcyjny, za pośrednictwem którego użytkownicy mogą zarządzać środkami finansowymi zgromadzonymi na rachunkach w Banku BGŻ. Wartością nadrzędną nowego rozwiązania jest ułatwienie dostępu do produktów i usług Banku, a także wsparcie dla użytkowników w codziennym podejmowaniu decyzji biznesowych. Za pośrednictwem „Platformy Finansowej dla Firm” użytkownicy uzyskali dostęp na zasadzie *Single Sign-On* (jeden login, jedno hasło, jeden token) do następujących systemów bankowości internetowej: „eBGŻ Firma”, „eBGŻ Treasury”, eBGŻ Faktor”, „eBGŻ SWD”, „eBGŻ” (dotyczy tych użytkowników firmowych, którzy równolegle korzystają z oferty detalicznej Banku BGŻ). W ramach realizacji projektu użytkownicy „Platformy Finansowej dla Firm” otrzymali dostęp do „Serwisu ekonomicznego” („eBGŻ Analizy”), który udostępnia aktualne informacje ekonomiczne z Polski i ze świata. Wybrane elementy serwisu dostępne są wyłącznie dla klientów Banku BGŻ.

Bankowość telefoniczna

W 2013 r. odnotowano dalszy wzrost liczby klientów bankowości telefonicznej dla klientów detalicznych oraz instytucjonalnych o 86 866 tj. o 17 % w porównaniu do końca 2012 r.

Tabela 21. Dane dotyczące TeleBGŻ

		31.12.2013	31.12.2012	Zmiana r/r	
Liczba klientów z dostępem do TeleBGŻ	Klienci detaliczni	452 702	388 910	63 792	16,4%
	Klienci instytucjonalni	132 589	109 515	23 074	21,1%
Przeciętna miesięczna liczba połączeń przychodzących oraz wychodzących		179 170	171 355	7 815	4,6%

W 2013 r. zrealizowano rozbudowę Centrum Komunikacji Banku BGŻ o obszar retencji oraz posprzedażowej obsługi klientów. Dodatkowo w ramach rozwoju działań sprzedażowych w alternatywnych kanałach dystrybucji uruchomiono zdalną sprzedaż kredytów gotówkowych za pośrednictwem kuriera.

Ponadto konsultanci Centrum Komunikacji oferowali asystę dla użytkowników serwisu bankowości internetowej eBGŻ w zakresie: sprzedaży kredytów gotówkowych, funduszy inwestycyjnych oraz zmiany narzędzi autoryzacji na kody SMS.

Dla klientów korzystających z serwisu TeleBGŻ rozszerzono zakres dostępnych usług za pośrednictwem kanału telefonicznego o dyspozycje:

- aktywacji dostępu do eBGŻ oraz rezygnacji z dostępu do eBGŻ i TeleBGŻ,
- wydania/wymiany karty,
- zmiany wysokości limitów gotówkowego i transakcyjnego do karty,
- włączenia usługi bezpłatnych wypłat gotówki ze wszystkich bankomatów,
- wydania zaświadczenia o posiadanych rachunkach bankowych, saldach.

Na podstawie cyklicznie zbieranych opinii klientów na temat obsługi w ramach obszaru bankowości telefonicznej, Bank realizował działania podnoszące poziom jakości obsługi klientów detalicznych oraz instytucjonalnych w kanale telefonicznym.

Karty bankowe

W obszarze wydawnictwa i obsługi kart płatniczych Bank BGŻ współpracuje z organizacjami MasterCard oraz Visa. W portfelu kart znajdują się karty debetowe, kredytowe oraz karty z odroczonym terminem płatności. Według stanu na 31.12.2013 r. liczba wydanych kart wyniosła 623,0 tys. szt. i była o blisko 8,9 tys. szt. niższa niż rok wcześniej (spadek o 1,4%). W tym okresie wzrost dotyczył jedynie liczby wydanych kart kredytowych dla klientów indywidualnych (o 2,1 tys. szt., co stanowi wzrost o 3,8%).

Tabela 22. Liczba kart bankowych wydanych przez BGŻ S.A.

tys. szt.	31.12.2013	31.12.2012	Zmiana r/r	
Karty debetowe klientów detalicznych	504,7	512,6	(7,9)	(1,5%)
Karty kredytowe klientów detalicznych	58,1	56,0	2,1	3,8%
Karty debetowe biznes	58,8	61,7	(2,9)	(4,7%)
Karty biznes z odroczonym terminem płatności	1,4	1,6	(0,2)	(12,5%)
Razem liczba wydanych kart	623,0	631,9	(8,9)	(1,4%)

Działalność kartowa Banku BGZ w 2013 r. była skoncentrowana na wdrożeniu nowych funkcjonalności (w tym płatności zbliżeniowe) oraz wokół akcji wspierających obrót bezgotówkowy kartami płatniczymi. Klienci posługujący się kartami kredytowymi MasterCard byli nagradzani premią stanowiącą część

wydatków opłaconych kartą, a „Klienci Konta z Premią” uzyskiwali premię stanowiącą 1% wynagrodzenia przelewanego na konto, o ile dokonywali oni wydatków bezgotówkowych kartą debetową MasterCard w kwocie określonej regulaminem promocji. Posiadacze kart Visa mieli możliwość wzięcia udziału w promocjach organizowanych przez Visa, wspierającym opłacanie kartą codziennych, także tych niewielkich zakupów.

Karty kredytowe Banku BGŻ zostały wyróżnione w rankingach portalu finansowego Money.pl: w marcu 2013 r. Karta MasterCard Gold uplasowała się na 2 miejscu w kategorii złotych kart kredytowych, zaś karta MasterCard standard zajęła 3 pozycję w rankingu kart srebrnych.

W 2013 r. do oferty Banku zostały wdrożone dwie karty dla klientów zamożnych. Pierwsza z nich to Złota karta debetowa MasterCard PayPass, która pojawiła się w ofercie 31 października 2013 r. Karta ma dodatkowe udogodnienia, takie jak funkcjonalność płatności zbliżeniowych, funkcjonalność dwuwalutową (możliwość realizacji transakcji z konta w złotych lub bezpośrednio z rachunku w EUR) oraz pakiet bezpłatnych ubezpieczeń obejmujący Pakiet bezpieczeństwa, Assistance medyczny i Assistance domowy. Kolejną kartą jest karta kredytowa MasterCard Gold, która do oferty Banku trafiła w grudniu 2013 r. Ta karta również umożliwia dokonywanie płatności zbliżeniowych, czyli takich, których realizacja możliwa poprzez zbliżenie karty do terminala. O ile kwota transakcji nie przekracza 50 zł jest ona wykonywana bez PIN ani podpisu. Bank pozostawił w swojej ofercie karty bez funkcjonalności zbliżeniowych, pozostawiając klientom swobodę wyboru karty.

Współpraca z pośrednikami

Na koniec grudnia 2013 r. Bank aktywnie współpracował z 22 pośrednikami sieciowymi, takimi jak Open Finance, Notus, czy Expander oraz z 55 pośrednikami lokalnymi. Współpraca polegała na akwizycji produktów bankowych. Bezpośredni nadzór nad zawieraniem wszystkich umów o współpracy (zarówno z pośrednikami sieciowymi jak i lokalnymi) umiejscowiony jest w Centrali Banku.

W I połowie 2013 r. Bank wdrożył zmiany w strategii współpracy z pośrednikami finansowymi. Odstąpiono od współpracy z pośrednikami w zakresie akwizycji produktów bankowych oferowanych klientom instytucjonalnymi z segmentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Przedmiotem akwizycji pozostały dotychczas objęte pośrednictwem finansowym produkty dedykowane klientom detalicznym oraz klientom instytucjonalnym z segmentu Mikroprzedsiębiorstw. Proces aneksowania umów o współpracy w kierunku wycofania się z akwizycji produktów dedykowanych klientom zakwalifikowanym do Segmentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw zarządzany był przez Centralę Banku.

W 2013 r. kontynuowana była również polityka centralnego monitorowania sposobu wywiązywania się pośredników z zawartych umów o współpracy. Ocena dotyczyła uzyskiwanych efektów sprzedażowych, jak i jakości portfela kredytów dostarczanego przez pośredników. Efektem tych działań było m.in. wypowiedzenie w tym okresie 124 umów o współpracy.

8.2. BANKOWOŚĆ DETALICZNA

8.2.1. ROZWÓJ OFERTY PRODUKTOWEJ

Rok 2013 był okresem dużych wyzwań w zakresie utrzymania wolumenów depozytów detalicznych przy jednoczesnym realizowaniu założonego poziomu marży odsetkowej. Pięć obniżek stóp procentowych NBP spowodowało ich spadek o 1,75 pkt. proc. Zmiany te były główną przyczyną modyfikacji oferty depozytowej, zarówno kont oszczędnościowych jak i lokat terminowych. W sierpniu 2013 r. Bank BGŻ wprowadził do oferty nowe konto oszczędnościowe „Konto z Zyskiem” posiadające funkcjonalność pozwalającą na oprocentowanie odrębnymi stawkami tzw. starych i nowych środków Klienta. Nowy produkt umożliwia Bankowi efektywne pozyskiwanie nowych depozytów. Równie udanym posunięciem było wprowadzenie na stałe do oferty banku lokat inwestycyjnych oferowanych niemal co miesiąc w kolejnych subskrypcjach. Przy stosunkowo niskim oprocentowaniu tradycyjny produktów depozytowych lokaty inwestycyjne dają możliwość wypracowania wyższego zysku przy jednoczesnej gwarancji kapitału. W II półroczu 2013 r. do oferty Banku wprowadzono kilka lokat promocyjnych, adresujących zarówno cele akwizycyjne jak i retencyjne. Do oferty wprowadzono też dwie edycje lokaty z funduszem „Program Inwestuj i Zarabiaj” – w sierpniu i październiku 2013 r. Zarówno nowe oferty (a zwłaszcza lokata 24-miesięczna) jak i kontynuacja 12-miesięcznej lokaty progresywnej, przyczyniły się do wydłużania okresu lokowania oszczędności przez klientów.

Przez cały 2013 r. trwały prace mające na celu rozwój i uatrakcyjnienie oferty dla klientów segmentu Bankowości Osobistej wprowadzonej z końcem 2012 r., która jest głównym narzędziem budowania

portfela aktywnych klientów zamożnych, traktujących Bank BGŻ jako bank pierwszego wyboru. W ramach usługi Bankowości Osobistej klienci zamożni zyskali w 2012 r. opiekę osobistego doradcy, atrakcyjny pakiet „Konta Bardzo Osobistego” umożliwiający korzystanie z wszystkich usług transakcyjnych bez dodatkowych opłat, nową formę lokowania nadwyżek finansowych – „Rachunek Automatycznego Oszczędzania”. W 2013 r. oferta została wzbogacona o „Lokatę Bardzo Osobistą”, pozwalającą na lokowanie środków w bardzo elastyczny sposób od 1 do 730 dni, dedykowany serwis bankowości internetowej, specjalne kursy walut oraz Złotą kartę debetową MasterCard PayPass z funkcjonalnością dwuwalutową.

W obszarze produktów kredytowych kontynuowano strategię prowadzenia dochodowych i bezpiecznych akcji kredytowych kierowanych zarówno do klientów Banku, jak i do nowych klientów. Bank przykładą maksimum uwagi do działań usprawniających procesy kredytowe oraz optymalizujących proces zarządzania ryzykiem kredytowym.

Na początku 2013 r. wprowadzono do oferty innowacyjny kredyt hipoteczny ze stałą stopą procentową w pierwszych 5 latach kredytowania. Nowe rozwiązanie zapewnia gwarancję bezpieczeństwa finansowego klienta. Jednocześnie, w ramach realizacji rekomendacji KNF, Bank wprowadził bardziej restrykcyjne zasady kredytowania, w szczególności w zakresie liczenia zdolności kredytowej, obniżenia maksymalnego wskaźnika LTV oraz skrócenia maksymalnego okresu kredytowania. Pozostałe zmiany miały na celu poprawę przychodowości produktu w oparciu o zmiany warunków cenowych, głównie w zakresie marż, prowizji oraz opłat z tytułu ubezpieczeń oferowanych klientom detalicznym.

Dodatkowymi akcjami zwiększającymi dochodowość produktów hipotecznych było przeprowadzenie centralnej akcji monitorowania spełnienia warunków przez klientów w zakresie obniżonych marż oferowanych pod warunkiem zakupu dodatkowych produktów.

8.2.2. BGŻOPTIMA

Oferta BGŻOptima stanowi uzupełnienie oferty Banku w zakresie produktów oszczędnościowych i inwestycyjnych i skierowana jest do klientów, którzy chcą skorzystać z usług finansowych w sieci internetowej. W skład oferty BGŻOptima wchodzi lokaty, konta oszczędnościowe, oraz dystrybucja jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. W 2013 r. oferta Banku była konsekwentnie rozwijana w obszarze produktów depozytowych i inwestycyjnych – między innymi wprowadzono nowe TFI oraz lokaty inwestycyjne (strukturyzowane), plany regularnego oszczędzania i inwestowania. Według stanu na 31 grudnia 2013 r. liczba klientów obsługiwanych przez BGŻOptima wyniosła 112,1 tys., co oznacza, że od początku roku pozyskano 36,4 tys. nowych klientów. W 2013 r. główny nacisk położony był na uzyskanie poprawy średniej marży na portfelu produktów depozytowych w BGŻOptima.

8.2.3. DZIAŁALNOŚĆ DEPOZYTOWA

Według stanu na 31.12.2013 r. depozyty detaliczne wyniosły 16 377 174 tys. PLN i były o 574 754 tys. PLN (3,6%) wyższe niż rok wcześniej. Głównym czynnikiem wzrostu depozytów detalicznych była nadal BGŻOptima, a od II półrocza 2013 r. wzrost sald nastąpił również w sieci oddziałów.

Tabela 23. Wolumen i struktura depozytów detalicznych

tys. PLN	31.12. 2013	31.12. 2012	Zmiana r/r	
			tys. PLN	%
Rachunki bieżące i oszczędnościowe	10 100 652	8 439 404	1 661 248	19,7%
Lokaty terminowe	6 208 272	7 351 820	(1 143 548)	(15,6%)
Inne zobowiązania	68 250	11 196	57 054	509,6%
Razem depozyty klientów indywidualnych	16 377 174	15 802 420	574 754	3,6%
w tym: BGŻOptima	4 151 111	3 375 643	775 468	23,0%

Cele akwizycyjne oddziałów Banku BGŻ S.A. w zakresie depozytów detalicznych w 2013 r. koncentrowały się na pozyskiwaniu nowych kont osobistych oraz utrzymaniu wolumenów depozytowych w sytuacji spadających stóp procentowych. Jednocześnie Bank dążył do obrony poziomu marż odsetkowych na depozytach, dostosowując oprocentowanie do spadających stóp procentowych NBP.

Działalność na portfelu depozytów detalicznych adresowała zarówno cele akwizycyjne jak i retencyjne. Wprowadzone zostało do oferty nowe konto oszczędnościowe, kilka lokat promocyjnych, co miesiąc uruchamiana była kolejna subskrypcja lokaty inwestycyjnej, kontynuowana była sprzedaż „Lokaty

Progresywnej” oraz ubezpieczenia „Zysk pod ochroną”, które oprócz gwarancji kapitału i stałego oprocentowania, zapewnia świadczenia w przypadku zaistnienia w życiu klienta nieprzewidywanych zdarzeń.

Liczba kont osobistych na koniec 2013 r. wyniosła 646,9 tys. sztuk, co daje wzrost r/r o 45,4 tys. kont (tj. 7,6%). Ogółem sprzedaż nowych kont osobistych w 2013 r. wyniosła 133,6 tys. sztuk i była o 14,1% wyższa niż przed rokiem. Największym powodzeniem spośród dostępnych ofert konta osobistego niezmiennie cieszyło się „Konto z Premią”, którego udział w sprzedaży stanowił 49%. Kampania reklamowa „Konta z Premią” w mediach wspierała sukces sprzedażowy tego produktu. Konto z Premią w 2013 r. otrzymało kolejne wyróżnienia, w tym 1. miejsce w rankingu najlepszych kont osobistych portalu Money.pl co potwierdza wysoką atrakcyjność tej oferty.

Charakterystycznym zjawiskiem w 2013 r. był wzrost środków na rachunkach bieżących (o 372 mln PLN, tj. 18,8% r/r), przy jednoczesnym spadku środków zdeponowanych na lokatach terminowych. Występuje ono tradycyjnie w środowisku niskich stóp procentowych, kiedy maleje koszt utraconych możliwości dla utrzymywania środków na nieoprocentowanym rachunku bieżącym (w porównaniu z lokowaniem ich w niskoprocentowane produkty depozytowe). Dodatkowo wzrost sald na rachunkach bieżących wspierany był przez dynamiczną sprzedaż nowych kont. Wzrost sald na rachunkach oszczędnościowych o 1 289 mln zł r/r zrealizowany został za sprawą BGŻOptimy, dla której w 2013 r. był to główny produkt akwizycyjny.

Tabela 24. Liczba rachunków depozytowych

tys. szt.	31.12.2013	31.12.2012	Zmiana r/r	
Liczba rachunków depozytowych* w oddziałach w tym:	1 190,5	1 153,4	37,1	3,2%
Konta osobiste	646,9	601,4	45,4	7,6%
Konta oszczędnościowe	288,7	257,9	30,9	12,0%
Liczba kont oszczędnościowych w BGŻOptima	129,1	83,9	45,2	53,9%

* Od 31 grudnia 2013 r. zmiana prezentacji danych. Rachunki depozytowe obejmują: konta osobiste, konta oszczędnościowe w tym IKE, rachunki lokat terminowych i inwestycyjnych. Nowa wartość prezentująca liczbę rachunków depozytowych nie uwzględnia liczby rachunków technicznych do obsługi depozytów terminowych oraz produktów kredytowych.

8.2.4. DZIAŁALNOŚĆ KREDYTOWA

W 2013 r. działalność Banku BGŻ w obszarze kredytów detalicznych ukierunkowana była na podnoszenie rentowności produktów kredytowych oraz systematyczne budowanie udziału Banku w rynku kredytów detalicznych.

Według stanu na koniec 2013 roku wartość portfela brutto kredytów detalicznych wyniosła 9 569 195 tys. PLN i była o 594 417 tys. PLN (tj. 6,6%) wyższa w stosunku do ubiegłego roku. Głównymi czynnikami wzrostu była sprzedaż: kredytów gotówkowych, kredytów hipotecznych i kart kredytowych.

W 2013 r. Bank kontynuował dynamiczny wzrost portfela kredytów gotówkowych. Łączna sprzedaż tego produktu wyniosła 827,8 mln PLN i była o 60,0% wyższa niż przed rokiem. Przyczyniły się do tego kampanie marketingowe organizowane przez Bank w TV, Internecie oraz radiu, a także wdrożenie nowych funkcjonalności produktowych, w tym umożliwienie zawarcia umowy kredytowej w formie elektronicznej za pośrednictwem systemu transakcyjnego eBGZ. Pożyczka gotówkowa BGŻ zdobyła uznanie zarówno Klientów jak i środowiska bankowego, czego ukoronowaniem było zdobycie wyróżnienia w rankingu prestiżowego portalu, poświęconemu bankowości. Na koniec 2013 r. portfel kredytów gotówkowych wyniósł 997 101 tys. PLN i był o 24,0% wyższy niż na końcu 2012 r., tym samym był on jedną z najszybciej przyrastających części portfela kredytowego Banku.

Z uwagi na trudną sytuację gospodarczą w 2013 r. dał się zauważyć spadek skłonności osób prywatnych do długoterminowego zadłużania się, co przełożyło się na poziom sprzedaży złotych kredytów hipotecznych. W 2013 r. wyniósł on 1 009,1 mln zł i był niższy o 27,6% niż w 2012 r. Niemniej, sprzedaż ta była wystarczająca do uzyskania dwucyfrowego wzrostu tego portfela – o 14,1% r/r.

Wartość portfela kart kredytowych na koniec 2013 r. wyniosła 82 273 tys. PLN i była o 16,4% wyższa niż rok wcześniej. W tym samym okresie liczba wydanych kart kredytowych wzrosła do 58,1 tys. sztuk, tj. o 3,8% r/r, do czego przyczyniło się m.in. wprowadzenie do aktywnej sprzedaży w I kwartale 2013 r. nowej karty Visa Standard.

Tabela 25. Wolumen i struktura kredytów detalicznych

tys. PLN	31.12. 2013	31.12. 2012	Zmiana r/r	
			tys. PLN	%
Kredyty w rachunku bieżącym	103 674	107 615	(3 941)	(3,7%)
Kredyty mieszkaniowe	8 038 380	7 600 490	437 890	5,8%
– złotowe	5 035 855	4 412 921	622 934	14,1%
– walutowe	3 002 525	3 187 570	(185 045)	(5,8%)
Kredyty gotówkowe	997 101	803 967	193 134	24,0%
Kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych	82 273	70 659	11 614	16,4%
Pozostałe kredyty dla klientów detalicznych	347 767	392 047	(44 279)	(11,3%)
Razem kredyty dla klientów detalicznych	9 569 195	8 974 778	594 417	6,6%

Tabela 26. Liczba rachunków kredytowych klientów detalicznych

tys. szt.	31.12. 2013	31.12. 2012	Zmiana r/r	
			tys. szt.	%
Kredyty hipoteczne, budowlane i konsolidacyjne	54,2	53,3	0,9	1,7%
Kredyty gotówkowe	104,1	92,4	11,7	12,7%

8.3. USŁUGI MAKLERSKIE ORAZ DYSTRYBUCJA JEDNOSTEK UCZESTNICTWA TFI

Biuro Maklerskie Banku BGŻ (BM BGŻ) koncentruje się na obsłudze klientów detalicznych, a oferta świadczonych usług stanowi uzupełnienie oferty Banku w zakresie produktów inwestycyjnych. Biuro Maklerskie obsługuje również wybranych klientów instytucjonalnych, do których należą OFE, TFI i inne podmioty zarządzające powierzonymi im aktywami.

Przychody z tytułu prowizji i opłat maklerskich w 2013 r. wyniosły 4 874 tys. PLN w porównaniu z 5 392 tys. PLN w 2012 r. Spadek przychodów oraz liczby prowadzonych rachunków maklerskich, o czym mowa poniżej, w stosunku do poprzedniego okresu wynika przede wszystkim z reorganizacji obsługi maklerskiej, z którą związane było m.in. zaprzestanie obsługi giełdowej przez 20 spośród dotychczasowych 30 oddziałów Banku oraz z ogólnego osłabienia koniunktury i struktury klientów. Biuro obsługuje przede wszystkim inwestorów krajowych, w tym w szczególności indywidualnych, których udział w obrotach w ostatnich latach stale się zmniejsza.

Jednocześnie dynamicznie wzrosły prowizje od sprzedaży jednostek uczestnictwa w TFI prowadzonej w COPI oraz oddziałach Banku. W 2013 r. wyniosły one 9 936 tys. PLN i były o 74,8% wyższe niż rok wcześniej. Według stanu na koniec 2013 r. wartość aktywów netto TFI sprzedanych za pośrednictwem BGŻ wyniosła 1 013,0 mln PLN i była o 65,7% wyższa niż rok wcześniej.

Tabela 27. Przychody prowizyjne Biura Maklerskiego Banku BGŻ

tys. PLN	31.12. 2013	31.12. 2012	Zmiana r/r	
			tys. PLN	%
Prowizje i opłaty brokerskie	4 874	5 392	(518)	(9,6%)
Prowizje od sprzedaży jednostek uczestnictwa w TFI	9 936	5 684	4 252	74,8%
Przychody prowizyjne od operacji brokerskich	14 810	11 076	3 734	33,7%

Na koniec 2013 r. BM BGŻ prowadziło 31 198 rachunków papierów wartościowych (w tym 5 818 rachunków internetowych prowadzonych przez Biuro w systemie transakcyjnym bmBGŻ.net), co w odniesieniu do 32 033 rachunków na koniec 2012 r., stanowiło spadek o 2,6%.

Tabela 28. Udział Biura Maklerskiego Banku BGŻ w obrotach na GPW

		2013 r.		2012 r.	
		udział	wolumen	udział	wolumen
Akcje	w mln PLN	0,19%	966,51	0,23%	962,19
Obligacje	w mln PLN	1,36%	45,07	0,48%	9,97
Kontrakty	w szt.	0,59%	139 579	0,47%	98 770
Certyfikaty inwestycyjne	w mln PLN	2,06%	2,20	3,37%	3,86
Opcje	w szt.	0,32%	5 161	0,22%	3 082

8.4. BANKOWOŚĆ INSTYTUCJONALNA

8.4.1. SEGMENTACJA KLIENTÓW

Do 31 marca 2013 r. Klienci instytucjonalni Banku byli przyporządkowani do następujących segmentów:

- Dużych Przedsiębiorstw (DP) – przedsiębiorcy prowadzący pełną sprawozdawczość finansową, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości, o rocznej sprzedaży powyżej 60 mln PLN,
- Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MSP) – przedsiębiorcy prowadzący pełną sprawozdawczość finansową, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości o rocznej sprzedaży do 60 mln PLN,
- Mikroprzedsiębiorstw (Mikro) – przedsiębiorcy nie prowadzący pełnej sprawozdawczości finansowej, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości.

W ramach powyższych segmentów dodatkowo funkcjonowały podsegmenty klientów z obszaru agro, non-agro, rolników, sektora publicznego, organizacji non-profit, klientów kluczowych oraz instytucji finansowych.

Od 1 kwietnia 2013 r. weszły w życie nowe zasady segmentacji klientów. Zmieniono kryteria klasyfikacji klientów instytucjonalnych do poszczególnych segmentów DP, MSP i Mikro. Zgodnie z nową klasyfikacją, klienci instytucjonalni segmentu:

- **Dużych Przedsiębiorstw** – to przedsiębiorcy prowadzący pełną sprawozdawczość finansową, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości (warunek ten nie musi być spełniony w przypadku Rolników), których roczne przychody netto za poprzedni rok obrotowy są większe lub równe od 60 mln PLN lub których zaangażowanie kredytowe Banku wobec Klienta jest większe lub równe 25 mln PLN.
- **Małych i Średnich Przedsiębiorstw** – to przedsiębiorcy prowadzący pełną sprawozdawczość finansową, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości (warunek ten nie musi być spełniony w przypadku Rolników), których roczne przychody netto za poprzedni rok obrotowy mieszczą się w przedziale 10 - 60 mln PLN lub których zaangażowanie kredytowe Banku wobec Klienta mieści się w przedziale 2 - 25 mln PLN (w przypadku Rolników od 1 - 25 mln PLN).
- **Mikroprzedsiębiorstw** – to przedsiębiorcy nie prowadzący pełnej sprawozdawczości finansowej, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości, lub przedsiębiorcy prowadzący pełną sprawozdawczość finansową, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości, których roczne przychody netto za poprzedni rok obrotowy są mniejsze od 10 mln PLN oraz zaangażowanie kredytowe Banku wobec Klienta jest mniejsze niż 2 mln PLN.

W ramach powyższych segmentów dodatkowo funkcjonują podsegmenty klientów z obszaru agro, non-agro, rolników, organizacji non-profit, instytucji finansowych.

8.4.2. ROZWÓJ OFERTY PRODUKTOWEJ

Pakiety produktowe i produkty transakcyjne

Segment Mikro

W kwietniu 2013 r. Bank wycofał z oferty pakiet Biznes Lider Plus. Z dniem 1 sierpnia 2013 r. Bank dokonał kompleksowej modyfikacji oferty pakietowej. Zmieniono wybrane prowizje i opłaty w pakietach: Biznes Lider, Biznes Lider Aktywny, Agro Lider, tj.

- uzależniono wysokość prowizji za prowadzenie pakietu od wartości średniego salda na rachunku w pakietach: Biznes Lider i e-Plan Firma
- zmodyfikowano pakiet akwizycyjny Biznes Lider oraz Agro Lider
- zmodyfikowano pakiet dla aktywnych klientów Biznes Lider Aktywny

Jednocześnie wycofano z oferty pakiety: Biznes Lider Prestiż i Agro Lider Prestiż. W pakiecie Agro Lider wprowadzono możliwość otrzymywania poprzez eBGŻ Firma prasy Agro Tydzień, której wydawcą jest Bank BGŻ. W pakiecie Biznes Lider Aktywny wycofano paczki 75 przelewów zewnętrznych dokonywanych poprzez eBGŻ Firma po wniesieniu opłaty ryczałtowej.

Segment MSP i DP

15 kwietnia 2013 r. został uruchomiony nowy proces otwierania rachunku bankowego wraz z umową kompleksową na produkty bankowości transakcyjnej dla Klientów Korporacyjnych (MSP i DP). Celem implementacji nowego procesu jest skrócenie czasu przygotowania umowy oraz maksymalne uproszczenie dokumentacji umowy. Umowa kompleksowa zapewnia Klientowi w ramach jednej umowy ramowej dostęp do podstawowych produktów bankowości transakcyjnej, tj. rachunki rozliczeniowe, lokaty, dostęp do bankowości elektronicznej, możliwość przeprowadzania transakcji wymiany walut, dostęp do usługi identyfikacji płatnika (IDEN) oraz możliwość korzystania z kart debetowych. Dodatkowe produkty uruchamiane są po złożeniu przez Klienta odpowiedniego wniosku, bez konieczności podpisywania aneksu do umowy. Równoległe z umową kompleksową została wprowadzona Taryfa Opłat i Prowizji dla Klientów Korporacyjnych, która poza uproszczeniem zawartości odzwierciedla wyłącznie ofertę dla segmentu Korporacyjnego. Nowa Taryfa wprowadza trzy plany taryfowe:

- Standard – plan skierowany do segmentu MSP i DP, zakłada m.in. możliwość stosowania indywidualnych decyzji cenowych
- e-Biznes Lider Prestiż – plan skierowany do segmentu MSP jako pakiet internetowy, tj. tanie operacje realizowane w kanałach elektronicznych, droższe operacje realizowane w oddziałach
- Agro Lider Prestiż – plan skierowany do Rolników oferujący m.in. tanie operacje w oddziałach.

1 czerwca 2013 r. został zapoczątkowany proces migracji Klientów na w/w nowe umowy kompleksowe. Zakończenie procesu wymiany umów planowane jest na I półrocze 2014 r. W tym okresie zakłada się migrację 90% umów Klientów korporacyjnych (z wyłączeniem Klientów z grupy jednostek samorządu terytorialnego, których umowy nie podlegają wymianie). Celem strategicznym tych działań jest wzrost przychodów prowizyjnych oraz utrzymanie przychodów odsetkowych na dotychczasowym poziomie.

Kredyty

Segment Mikro

Od 1.10.2013 r. wprowadzone zostały zmiany do oferty kredytowej i do procesu kredytowego dla klientów z segmentu Mikro na uproszczonej rachunkowości (z wyłączeniem klientów prowadzących działalność wytwórczą w rolnictwie) poprzez jej uproszczenie i wystandaryzowanie.

Aktualna oferta kredytowa dla klientów Mikro na uproszczonej rachunkowości, z wyłączeniem klientów prowadzących działalność wytwórczą w rolnictwie to:

- Ekspres Linia – kredyt obrotowy w rachunku bieżącym na zasadach ogólnych (zabezpieczony) oraz na zasadach uproszczonych (bez zabezpieczenia),
- kredyt inwestycyjny, w tym na finansowanie inwestycji w odnawialne źródła energii (OZE) oraz ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego,

- pożyczka zabezpieczona, w tym możliwość ustanowienia zabezpieczenia innym zabezpieczeniem niż wyłącznie hipoteka lub z udziałem hipoteki, oraz pożyczka niezabezpieczona

Oferta dla klientów Mikro na pełnej rachunkowości nie uległa istotnym zmianom.

Podpisanie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego Umowy portfelowej linii gwarancyjnej „de minimis” (wraz z aneksem), umożliwiło wykorzystanie gwarancji BGK na zabezpieczenie kredytów obrotowych i inwestycyjnych udzielanych klientom instytucjonalnym, z wyłączeniem klientów prowadzących działalność wytwórczą w rolnictwie.

Segment MSP i DP

W 2013 r. nie były wprowadzane istotne nowe produkty kredytowe dla klientów segmentów MSP i DP oraz nie dokonano zmian w zasadach funkcjonowania produktów będących już w ofercie Banku.

Finansowanie agrobiznesu

Linia gwarancyjna de minimis

6 czerwca 2013 r. została podpisana Umowa portfelowej linii gwarancyjnej de minimis z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK). Gwarancja de minimis umożliwia zabezpieczenie spłaty kredytu przeznaczonego na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej i oferowana jest na preferencyjnych warunkach. Klienci Banku BGŻ mogą składać wnioski o gwarancję de minimis przy okazji ubiegania się o kredyt obrotowy w rachunku bieżącym, kredyt obrotowy w rachunku kredytowym, kredyt rewolwingowy. Gwarancją mogą być również objęte odnawiane umowy kredytowe dot. kredytów na działalność obrotową. W przypadku zwiększenia kwoty kredytu nieodnawialnego, gwarancją może zostać objęta kwota o jaką ulega zwiększeniu wartość kredytu. Gwarancje de minimis BGK może zostać udzielona przedsiębiorstwom z sektora MSP posiadającym zdolność kredytową.

Gwarancje de minimis BGK nie są przeznaczona dla podmiotów działających m.in. w dziedzinie produkcji podstawowej, przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury oraz sektora węglowego. Główne korzyściami dla klienta to: (i) minimum formalności związane z uzyskaniem gwarancji BGK; (ii) możliwość otrzymania wyższej kwoty limitu kredytowego w stosunku do standardowej oferty; (iii) brak opłaty prowizyjnej za 1 rok gwarancji BGK; (iv) możliwość otrzymania kredytu nawet w przypadku posiadania niewystarczających zabezpieczeń rzeczowych lub ich braku.

13 listopada 2013 r. Bank podpisał aneks do Umowy portfelowej linii gwarancyjnej de minimis z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Aneks umożliwia udzielanie gwarancji „de minimis” BGK również dla kredytów inwestycyjnych. Produktami, do których również będzie miała zastosowania gwarancja de minimis są: kredyty komercyjne inwestycyjne; kredyty inwestycyjne z linii EBI; kredyty inwestycyjne na finansowanie odnawialnych źródeł energii - Kredyt Zielona Energia. Maksymalny okres obowiązywania gwarancji dla kredytu inwestycyjnego wynosi 99 miesięcy. Gwarancje dla kredytów inwestycyjnych są udzielane w ramach limitu udostępnionego przez BGK umową PLD z dnia 6 czerwca 2013 roku.

Agro Progres

W wrześniu 2013 r. wprowadzono do oferty nowy produkt – kredyt inwestycyjny Agro Progres, który przeznaczony jest na finansowanie gospodarstw rolnych. Kredyt jest alternatywą dla kredytów preferencyjnych, dając możliwość znacznie szerszego i bardziej elastycznego zakresu finansowania przy porównywalnych kosztach. Przeznaczony jest dla osób prowadzących działalność rolniczą, które chcą powiększyć i unowocześnić swoje gospodarstwo, szczególnie przez zakup ziemi.

Kredyt może być udzielony nawet na 30 lat, a Bank BGŻ na życzenie klienta wystawia promesę kredytową ważną przez 12 miesięcy. Dzięki niej kredytobiorca może zrealizować wszystkie swoje plany inwestycyjne w ciągu roku. Możliwość wyboru stałego oprocentowania sprawia, że raty są równe, a zmiana stóp procentowych nie wpływa na obciążenia domowego budżetu. W przypadku przejściowego pogorszenia się sytuacji w gospodarstwie, można zawiesić spłatę kapitału korzystając z tzw. „wakacji kredytowych”.

W odróżnieniu od kredytów preferencyjnych, kredyt Agro Progres daje swobodę w ustaleniu zakresu i skali planowanej inwestycji oraz elastyczny harmonogram spłat, dostosowany do specyfiki prowadzonej działalności. W indywidualnych przypadkach jest możliwość ustalenia rocznych spłat kapitału. Bank nie wymaga wysokiego wkładu własnego, a procedura udzielania kredytu jest przyjazna i została ograniczona do minimum. Klient nie musi przedstawiać biznes planu - ocena zdolności kredytowej może być przeprowadzona w oparciu o aktualnie prowadzoną produkcję.

Nowy kredyt „kłęskowy” z dopłatami ARiMR

We wrześniu 2013 roku wprowadzono dodatkową ofertę kredyt „kłęskowy” obrotowy z dopłatami do oprocentowania ze środków ARiMR w formie pomocy de minimis. Kredyt ten przeznaczony jest na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych, w których straty w wyniku kłesk żywiolowych były równe lub mniejsze od 30% rocznej produkcji rolnej. Dotychczas poszkodowani rolnicy mogli korzystać z kredytu kłęskowego, jeżeli straty w gospodarstwie w wyniku kłeski przekraczały 30% rocznej produkcji.

Inne nowe produkty

Od marca 2013 r. klienci korzystać mogą z nowego produktu, jakim jest Kredyt Inwestycyjny udzielany ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Główną korzyścią dla kredytobiorcy, który zdecyduje się na finansowanie w ramach linii EBI, jest obniżenie marży o min. 30 pkt. bazowych w stosunku do stawki dla porównywalnych kredytów udzielanych przez Bank BGŻ bez wsparcia EBI. Kredyt może zostać zakwalifikowany do linii pod warunkiem złożenia wniosku o rezerwację środków i otrzymania akceptacji tego wniosku przez Biuro Zarządzania Aktywami i Pasywami (Biuro AP).

Od czerwca 2013 r. do oferty Banku wprowadzono również leasing na realizację projektów w ramach Programu Finansowania Rozwoju Energii Zrównoważonej w Polsce (PoISEFF). Zasady uzyskania dofinansowania są takie same, jak przy kredycie inwestycyjnym.

8.4.3. DZIAŁALNOŚĆ KREDYTOWA

W 2013 r. wystąpił spadek portfela kredytów dla klientów instytucjonalnych. Według stanu na 31.12.2013 r. wartość portfela kredytowego brutto wyniosła 17 944 690 tys. PLN i była o 474 168 tys. PLN, tj. 2,6%, niższa niż na 31.12.2012 r.

Tabela 29. Kredyty brutto dla klientów instytucjonalnych

tys. PLN	31.12. 2013	31.12. 2012	Zmiana r/r	
			tys. PLN	%
W rachunku bieżącym, w tym:	4 168 862	4 184 718	(15 856)	(0,4%)
– przedsiębiorstwa	2 251 740	2 251 740	-	-
– przedsiębiorcy indywidualni	345 581	345 581	-	-
– rolnicy	1 556 847	1 556 847	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	13 775 828	14 234 140	(458 312)	(3,2%)
– przedsiębiorstwa, w tym:	6 892 196	8 034 999	(1 142 803)	(14,2%)
- inwestycyjne	4 238 097	4 850 132	(612 035)	(12,6%)
- obrotowe	1 752 067	2 088 980	(336 913)	(16,1%)
– przedsiębiorcy indywidualni	1 259 146	1 242 443	16 703	1,3%
– rolnicy	5 217 481	4 579 424	638 057	13,9%
– instytucje sektora budżetowego	251 572	313 976	(62 404)	(19,9%)
– pozostałe podmioty	155 433	63 298	92 135	145,6%
Razem	17 944 690	18 418 858	(474 168)	(2,6%)
z czego:				
<i>Kredyty preferencyjne</i>	4 601 931	4 208 569	393 362	9,3%

Na obniżenie wolumenu kredytów w 2013 r. wpłynęły następujące czynniki:

- sytuacja rynkowa – niższa skłonność przedsiębiorstw do zadłużania się wobec niepewnej koniunktury, zarówno w zakresie finansowania inwestycji, jak i kapitału obrotowego,
- polityka branżowa Banku – identyfikująca branże podwyższonego ryzyka i determinująca zaostrzenie warunków kredytowania dla podmiotów w nich działających,
- dbałość o jakość portfela kredytowego Banku w sytuacji spowolnienia gospodarczego przez co ograniczone zostało pozyskiwanie nowych zaangażowań, a w odniesieniu do wybranych klientów

(w szczególności z segmentu DP) o podwyższonym ryzyku wdrażane były strategia wychodzenia z istniejących zaangażowań.

Na tle klientów spoza sektora rolno-spożywczego, stosunkowo wysoką, dwucyfrową dynamikę wzrostu uzyskano w portfelu kredytów dla rolników. Dotyczyło to zarówno kredytów w rachunku bieżącym, na czele z kredytem Agro Ekspres, jak i w rachunku kredytowym, gdzie główną rolę odgrywają kredyty preferencyjne. Czynnikiem ograniczającym dynamikę tego drugiego portfela w pierwszej połowie 2013 r. był niski poziom limitu przyznanej bankom w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Skutkowało to wyczerpaniem się akcji kredytowej w pierwszych dniach maja br. i koniecznością wstrzymania kredytowania. Nową akcją kredytową, dzięki wysiłkom środowiska bankowego oraz organizacji związanych z finansowaniem rolnictwa, uruchomiono pod koniec czerwca br., co umożliwiło wznowienie kredytowania. Mimo perturbacji z uzyskaniem limitów na kredyty preferencyjne do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, portfel ten wykazywał nadal tendencję wzrostową zarówno w I półroczu 2013 r. jak i w porównaniu z rokiem ubiegłym.

8.4.4. DZIAŁALNOŚĆ DEPOZYTOWA

W 2013 r. Bank kontynuował ostrożną politykę cenową wobec depozytów instytucjonalnych, ukierunkowaną na uzyskanie poprawy marży odsetkowej przy jednoczesnym zabezpieczeniu sytuacji płynnościowej. Innym priorytetem było zwiększenie sald na rachunkach bieżących we wszystkich segmentach.

Tabela 30. Depozyty klientów instytucjonalnych

tys. PLN	31.12. 2013	31.12. 2012	Zmiana r/r	
			tys. PLN	%
Pozostałe podmioty finansowe:	1 046 953	2 537 917	(1 490 964)	(58,7%)
Rachunki bieżące	9 894	9 268	626	6,8%
Lokaty terminowe	1 037 048	2 528 638	(1 491 590)	(59,0%)
Inne zobowiązania	11	11	-	-
Klienci korporacyjni:	8 466 523	7 924 560	541 963	6,8%
Rachunki bieżące	4 891 038	3 974 931	916 107	23,0%
Lokaty terminowe	3 510 860	3 871 567	(360 707)	(9,3%)
Inne zobowiązania	64 625	78 062	(13 437)	(17,2%)
W tym rolnicy:	1 200 404	1 009 139	191 265	19,0%
Rachunki bieżące	1 040 784	856 815	183 969	21,5%
Lokaty terminowe	152 923	143 693	9 230	6,4%
Inne zobowiązania	6 697	8 631	(1 934)	(22,4%)
Klienci sektora budżetowego:	602 066	677 074	(75 008)	(11,1%)
Rachunki bieżące	458 346	484 830	(26 484)	(5,5%)
Lokaty terminowe	143 593	192 118	(48 525)	(25,3%)
Inne zobowiązania	127	126	1	0,8%
Razem	10 115 542	11 139 551	(1 024 009)	(9,2%)

Depozyty przedsiębiorstw i rolników wykazywały tendencję wzrostową. Szczególnie dynamicznie przyrastały zobowiązania na rachunkach bieżących (obejmujące również konta oszczędnościowe dla rolników i mikroprzedsiębiorstw). Bank zmniejszył natomiast skalę finansowania od niebankowych podmiotów finansowych, szczególnie w porównaniu z przejściowo wysokim stanem tych środków, który wystąpił na końcu 2012 r.

8.4.5. FINANSOWANIE HANDLU

Faktoring

W ramach świadczenia usług faktoringowych w 2013 r. Bank nabył 145 739 faktur o łącznej wartości 2 976 388 tys. PLN w porównaniu z 121 758 faktur o łącznej wartości 3 064 791 tys. PLN nabytych w 2012 r.

W celu dostosowania produktu do standardów rynkowych oraz uproszczenia struktury produktowej i poprawy jakości stosowanych w relacjach z klientami wzorów dokumentów w czerwcu 2013 r. Bank dokonał zmian w ofercie faktoringowej. Zaktualizowano ogólne ramy produktów faktoringowych; wycofano z podstawowej oferty niszowe produkty: faktoring odwrotny, finansowanie wierzytelności (wykup jednostkowych wierzytelności), faktoring niepełny tajny. We wzorach umów wprowadzono zapisy nadające relacji faktoringowej nieprzrzeczony charakter zobowiązania.

W grudniu 2013 r. wprowadzono dla faktoringu, w odniesieniu do ratingu i sektora Klienta, takie same ogólne zasady kredytowe, jakie mają zastosowanie dla innych produktów kredytowych w Banku.

W celu uszczelnienia procesu obsługi operacyjnej umów faktoringowych oraz optymalizacji całego procesu faktoringowego w Banku wdrożono nową aplikację do monitoringu terminowości i jakości płatności kontrahentów faktoringowych.

Gwarancje bankowe i akredytywy dokumentowe

Bank zrealizował zalecenie KNF i wykazał zobowiązania warunkowe z tytułu niewykorzystanych limitów w ramach umów o linie na akredytywy i gwarancje - według stanu na koniec 2013 r. łączna kwota zobowiązań z tego tytułu wynosiła 332 mln PLN.

Według stanu na koniec 2013 r. łączna kwota zobowiązań gwarancyjnych udzielonych klientom wynosiła 447,3 mln PLN wobec 615,6 mln PLN na koniec 2012 r. W portfelu znajdowały się 1 522 udzielone gwarancje.

Bank otwiera akredytywy na rzecz klientów krajowych i zagranicznych, obsługuje, potwierdza akredytywy otwarte przez inne banki oraz dyskontuje należności z tytułu akredytyw.

W 2013 r. Bank otworzył 261 akredytyw importowych na łączną kwotę 83,3 mln PLN (wobec 277 akredytyw na łączną kwotę 81,9 mln PLN w 2012 r.) oraz obsłużył 89 akredytyw eksportowych na łączną kwotę 58,7 mln PLN (wobec 142 akredytyw na łączną kwotę 71,8 mln PLN w 2012 r.).

8.5. DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

W 2013 r. Bank obsługiwał 4 programy emisji papierów dłużnych, w tym 2 programy emisji obligacji jednostek samorządu terytorialnego. W 2013 r. Bank zorganizował emisję obligacji korporacyjnych dla nowego podmiotu i pełnił przy tej emisji rolę Agenta Emisji, Agenta Płatniczego, Agenta Kalkulacyjnego, Dealera oraz Depozytariusza.

8.6. DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU PIENIĘŻNYM I WALUTOWYM

W 2013 r. wpływ na działalność Banku na rynku pieniężnym i walutowym miały następujące czynniki:

- rozpoczęcie ograniczania programu skupu aktywów (tzw. QE3) przez Rezerwę Federalną w grudniu 2013 r., stanowiące pierwszy krok w zacieśnianiu polityki pieniężnej w Stanach Zjednoczonych,
- utrzymywanie się niskiego tempa wzrostu gospodarczego w strefie Euro połączonego z dalszym spadkiem inflacji,
- zatrzymanie negatywnego trendu dynamiki wzrostu gospodarczego w Polsce w II kwartale 2013 r., po którym nastąpiło przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego,
- spadek inflacji CPI w Polsce poniżej celu inflacyjnego RPP 2,5%, a następnie jej stabilizacja na niskim poziomie w drugim półroczu 2013 r.,
- szybsza i głębsza od pierwotnie oczekiwanej kontynuacja cyklu obniżek stóp procentowych w Polsce do poziomu 2,5% połączona z zapowiedziami RPP utrzymania stóp procentowych bez zmian co najmniej do końca pierwszego półrocza 2014 r.,

- stabilizacja kursu złotego wobec podstawowych walut obcych, prowadząca do spadku zmienności kursu EUR/PLN w IV kwartale 2013 r. do historycznych minimów,
- osiągnięcie rekordowo niskich rentowności krajowych obligacji skarbowych w II kwartale, po którym wzrost rentowności wobec oczekiwanej zmiany polityki pieniężnej przez Rezerwę Federalną oraz poprawiającą się sytuację gospodarczą w Polsce,
- utrzymująca się wysoka płynność sektora bankowego sprzyjająca obniżeniu, a następnie stabilizacji na niskim poziomie kosztu pozyskania środków finansowych od klientów Banku.

W 2013 r. Bank wprowadził w obszarze Rynków Finansowych zmiany wynikające z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (EMIR) w zakresie ograniczania ryzyka transakcji bilateralnych, takie jak: wprowadzenie procedur uzgadniania portfeli transakcji pochodnych, kompresji transakcji, rozstrzygania sporów oraz procesów terminowego potwierdzania transakcji pochodnych. W 2014 r. Bank będzie kontynuować prace nad implementacją Rozporządzenia, głównie w zakresie raportowania transakcji do repozytorium transakcji oraz centralnego rozliczania transakcji OTC.

Działalność na rachunek własny

Rynek walutowy

Aktywność BGŻ S.A. na rynku międzybankowym w 2013 r. koncentrowała się na złotym oraz walutach państw G7. Wysokość obrotów realizowanych przez Bank na międzybankowym rynku walutowym pozostawała na stabilnym poziomie. Największy obrót w zakresie transakcji wymiany walutowej zanotowano na parze walutowej EUR/PLN, a w dalszej kolejności na parach walutowych USD/PLN i GBP/PLN. Ze względu na niewielkie zainteresowanie klientów opcjami walutowymi, aktywność Banku na rynku międzybankowym w tym segmencie rynku utrzymywała się na niskim poziomie.

Rynek stopy procentowej

Działalność handlowa Banku na rynku stopy procentowej koncentrowała się na złotej krzywej dochodowości, przede wszystkim na polskich obligacjach skarbowych. W porównaniu z rokiem ubiegłym Bank zwiększył swoją aktywność na rynku instrumentów stopy procentowej denominowanych w walutach obcych, głównie w EUR, co wynikało z większego zainteresowania klientów Banku instrumentami zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej wyrażone w walutach obcych. W 2013 r. Bank zwiększył znacząco udział rynkowy w segmencie transakcji Buy-Sell-Back i Sell-Buy-Back zabezpieczonych Skarbowymi Papierami Wartościowymi. Podobnie jak w latach ubiegłych, Bank nie prowadził działalności handlowej na rynku nieskarbowych papierów dłużnych.

Zarządzanie płynnością krótkoterminową

Aktywność Banku na rynku niezabezpieczonych depozytów międzybankowych miała na celu zarządzanie płynnością natychmiastową i krótkoterminową. Podstawowym instrumentem lokowania krótkoterminowych nadwyżek płynności były bony pieniężne NBP. Bank nie korzystał z rynku międzybankowego, czy też ze środków niebankowych instytucji finansowych jako źródła finansowania działalności kredytowej. Ryzyko rynkowe związane z zarządzaniem płynnością krótkoterminową oraz wynikające z transakcji klientów Banku na instrumentach rynku pieniężnego, było aktywnie zarządzane poprzez transakcje OIS, FRA, IRS oraz FX Swap. Bank jest aktywnym uczestnikiem rynku międzybankowego w zakresie transakcji pochodnych krótkoterminowej stopy. Do końca kwietnia 2013 r. Bank był Dealerem Rynku Pieniężnego, którą to funkcję przestał pełnić od maja 2013 r. ze względu na zmiany w systemie Dealerów Rynku Pieniężnego wprowadzone przez Narodowy Bank Polski. W 2013 r. Bank nie uczestniczył w fixingu stawek referencyjnych WIBOR i WIBID.

Zarządzanie aktywami i pasywami

Zarządzanie aktywami i pasywami to kształtowanie bilansu Banku w sposób ograniczający negatywny wpływ zmienności czynników zewnętrznych – np. stóp procentowych, kursów walutowych, kosztu finansowania – na stabilność wyniku finansowego Banku. Jednocześnie ma ono umożliwiać – w ramach przyznaných limitów ryzyka – osiągnięcie dodatkowych przychodów z tytułu dopasowania pozycji ryzyka Banku do długoterminowych trendów rynkowych.

Finansowanie działalności Banku

W 2013 r. można wyróżnić dwa podokresy, charakteryzujące się odmiennym podejściem do kwestii finansowania działalności Banku. W I półroczu utrzymywana była znaczna nadwyżka źródeł finansowania nad kredytami (ok. 4,8 mld zł), która miała na celu sfinansowanie planowanego wzrostu portfela kredytów w kolejnych kwartałach. W II półroczu, w wyniku spowolnienia gospodarczego oraz konserwatywnej polityki dotyczącej ryzyka (w szczególności w stosunku do segmentu non-Agro), wzrost ten nie materializował się, dlatego po stronie finansowania Bank skoncentrował się na optymalizacji wielkości pasywów i ograniczaniu ich kosztu: redukowało oprocentowanie depozytów i rachunków w ślad za obniżkami stóp procentowych przez RPP, zaniechał dalszych emisji certyfikatów depozytowych (CD) i nie zaciągał nowych długoterminowych linii kredytowych, dzięki czemu łączny wolumen na tych dwóch pozycjach zmniejszył się w ciągu 2013 r. o 1,1 mld zł. Bank zredukował również finansowanie pozyskiwane od instytucji finansowych – o 1,3 mld zł – głównie w postaci depozytów negocjowanych od dużych przedsiębiorstw i instytucji finansowych, utrzymując w tym czasie praktycznie niezmienny poziom najbardziej stabilnych depozytów od klientów detalicznych oraz małych i średnich przedsiębiorstw (łącznie + 0,2 mld zł):

Tabela 31. Finansowanie działalności kredytowej, wg. rodzaju źródła

mIn PLN	31.12. 2013	30.09. 2013	30.06. 2013	31.03. 2013	31.12. 2012	Zmiana w 2013 r.	Zmiana % w 2013 r.
Klienci detaliczni	15 704	15 993	16 239	15 976	15 640	64	0,4%
Klienci Mikro i MSP	7 085	7 131	7 507	7 472	6 931	154	2,2%
Klienci DP	2 060	1 922	1 755	1 785	1 887	173	9,2%
Klienci finansowi	978	529	992	1 246	2 309	(1 331)	(57,6%)
CD, linie kredytowe	4 373	4 733	5 391	5 674	5 430	(1 057)	(19,5%)
Finansowanie ogółem	30 200	30 309	31 884	32 153	32 198	(1 997)	(6,2%)
Kredyty	(27 548)	(27 507)	(27 087)	(27 282)	(27 415)	(133)	0,5%
Nadwyżka finansowania	2 652	2 802	4 797	4 870	4 782	(2 130)	(44,5%)

Źródło: dane zarządcze Biura Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku

Agresywne obniżki stóp procentowych przez RPP, a w ślad za nimi przez Bank, skutkowały częściową migracją środków zdeponowanych przez klientów z depozytów terminowych na rachunki bieżące i oszczędnościowe, gdzie niskie oprocentowanie kompensowane jest przez większą swobodę w dostępie do środków. Z drugiej strony Bank zwiększył finansowanie pozyskane na okresy 12 miesięcy i dłuższe, dzięki atrakcyjnej ofercie długoterminowych depozytów detalicznych i depozytów inwestycyjnych:

Tabela 32. Finansowanie działalności kredytowej według terminów (rezydualnych) zapadalności

mIn PLN	31.12. 2013	30.09. 2013	30.06. 2013	31.03. 2013	31.12. 2012	Zmiana w 2013 r.	Zmiana % w 2013 r.
Na żądanie	15 223	15 966	16 133	14 809	13 236	(1 987)	(13,1%)
1D - 3M	6 105	6 146	7 668	8 595	9 791	3 686	60,4%
3M-12M	2 142	1 766	1 912	2 698	3 173	1 031	48,1%
12M+	6 730	6 430	6 171	6 052	6 000	(730)	(10,8%)
Finansowanie ogółem	30 200	30 309	31 884	32 153	32 198	1 998	6,6%

Źródło: dane zarządcze Biura Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku

Ok. 17% aktywów Bank to kredyty w walutach obcych, głównie w CHF, EUR i USD. W celu uniezależnienia sytuacji płynnościowej i wyniku od poziomu kursów walutowych, Bank zmierza do zbilansowania aktywów i pasywów w tej samej walucie: w 2013 r. kredyty w EUR i USD finansowane były środkami od klientów zgromadzonymi na rachunkach bieżących i depozytach terminowych, oraz (w przypadku EUR) z linii kredytowej EBOiR. Pozostający w obsłudze portfel kredytów mieszkaniowych w CHF jest finansowany z linii CHF z Rabobank. Pozostająca otwarta pozycja walutowa jest zarządzana na bieżąco za pomocą krótkoterminowych transakcji FX Swap:

Tabela 33. Finansowanie aktywów w walucie obcej

mln PLN	31.12. 2013	30.09. 2013	30.06. 2013	31.03. 2013	31.12. 2012	Zmiana w 2013 r.	Zmiana % w 2013 r.
EUR							
EUR Kredyty	(1 261)	(1 390)	(1 351)	(1 397)	(1 366)	104	(8,0%)
EUR Finansowanie	1 312	1 363	1 149	1 235	1 390	(78)	(6,0%)
EUR Nadwyżka (+) / Luka (-)	51	(27)	(202)	(162)	25	26	106,0%
USD							
USD Kredyty	(122)	(125)	(119)	(110)	(107)	(15)	14,0%
USD Finansowanie	416	412	393	393	404	12	3,0%
USD Nadwyżka (+) / Luka (-)	294	287	274	282	297	(3)	(1,0%)
CHF							
CHF Kredyty	(3 224)	(3 354)	(3 471)	(3 456)	(3 463)	239	(7,0%)
CHF Finansowanie	2 751	2 879	2 989	2 997	3 028	(277)	(9,0%)
CHF Nadwyżka (+) / Luka (-)	(473)	(476)	(482)	(459)	(435)	(38)	9,0%

Źródło: dane zarządcze Biura Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku

Ryzyko stopy procentowej, portfel inwestycyjny i transakcje zabezpieczające

Strukturalna ekspozycja Banku na ryzyko stopy procentowej – tzn. wrażliwość wyniku odsetkowego, na zakres i kierunek zmian stóp procentowych – była dostosowywana do zmieniającej się sytuacji rynkowej: począwszy od połowy lutego 2013 r. pozycja była stopniowo odwracana z „długiej” (korzystnej w przypadku obniżek stóp procentowych) w kierunku „krótkiej”, czemu sprzyjał transfer krótkich depozytów terminowych na mniej wrażliwe rachunki na żądanie oraz skracanie transakcji OIS, za pomocą których AP zarządza niedopasowaniem w terminach przeszacowania aktywów i pasywów.

W rezultacie wrażliwość wyniku odsetkowego Banku wzrost stóp procentowych o +200 bps liniowo w ciągu roku (tzw. *Interest at Risk, IaR*) została odwrócona z -3,7 mln zł na koniec grudnia 2012 r., do +15,8 mln zł na koniec marca 2013 r. i +37,1 mln zł na koniec grudnia 2013 r. Podobnie, wrażliwość wartości godziwej kapitału (tzw. *Equity at Risk, EaR*) – obrazująca wrażliwość wyniku odsetkowego całego bilansu, a więc również w horyzoncie dłuższym niż rok, była ograniczana w I i II kw. 2013 r. i powoli była odbudowywana w drugiej połowie roku:

Tabela 34. Profil ryzyka stopy procentowej (średnio w miesiącu)

Miara ryzyka	31.12. 2013	30.09. 2013	30.06. 2013	31.03. 2013	31.12. 2012
200 bps w górę (IaR, tys. PLN)	37 083	38 550	30 278	15 824	(3 776)
200 bps w dół (IaR, tys. PLN)	(39 085)	(40 672)	(31 095)	(17 541)	8 968
Wrażliwość wartości godziwej kapitału (EaR, w latach)	0,91	1,05	0,45	0,86	1,04

Źródło: dane zarządcze Biura Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku

Patrząc z perspektywy końca roku, odwracanie pozycji odbyło się o 2-3 miesiące za wcześnie, co było spowodowane oczekiwaniem, że stopy procentowe zostaną obniżone do poziomu 3,5% (a nie do 2,5%), a więc Bank spodziewał się zakończenia cyklu cięć już w marcu lub kwietniu.

Dużą rolę w kształtowaniu ekspozycji na ryzyko stopy procentowej – EaR – oraz stabilizacji wyniku Banku odgrywa portfel inwestycyjny papierów dłużnych. Jego wartość w ciągu 12 miesięcy 2013 r. wzrosła z 2,5 mld zł do 3,2 mld zł, przy czym w tym okresie Biuro AP sprzedało 0,8 mld zł papierów zapadających w 2015 r., realizując dodatkowy przychód na poziomie 39 mln zł; oraz zakupiło 1,6 mld zł średnio- i długoterminowych papierów, utrzymując przychód odsetkowy z portfela na poziomie ok. 12-13 mln zł miesięcznie, łącznie 153 mln zł w 2013 r.

Wg stanu na koniec roku wartość godziwa tego portfela uwzględniająca narosłe odsetki to 3,44 mld zł, w tym +97 mln zł odniesione jest na kapitał z aktualizacji wyceny – wartość ta obrazuje zdyskontowaną różnicę między przychodem odsetkowym generowanym w przyszłości przez ten portfel, a przychodem z takiego samego portfela nabytego w dniu wyceny po cenach rynkowych.

Transferowe ceny funduszy

Niskie rynkowe stopy procentowe w Polsce i na świecie, stabilna sytuacja na rynku finansowym pod względem ryzyka krajów oraz oczekiwanie na wzrost aktywności gospodarczej w Europie i Stanach Zjednoczonych, sprzyjały redukcji kosztów finansowania. W 2013 r. Biuro AP dokonywało systematycznych przeglądów wewnętrznej marży płynności, redukując ją zgodnie z trendami rynkowymi – koszt płynności spadł o 10-20 bps dla średnioterminowych depozytów i 20-30 bps dla długoterminowych kredytów. Dzięki temu podstawowa funkcja systemu TCF – transfer ryzyka – została utrzymana, równocześnie stymulując politykę cenową Banku: kompresja marż na kredytach została skompensowana mniejszymi marżami na odnawianych depozytach.

Sprzedaż produktów skarbowych klientom

W 2013 r. dynamika sprzedaży produktów skarbowych we wszystkich segmentach klientów instytucjonalnych utrzymywała się na poziomie zbliżonym do osiągniętego w 2012 r.

Najważniejszymi czynnikami wpływającymi na kształtujący się poziom dochodu pozostały głównie transakcje walutowe spot i forward, które wspierane są przez elektroniczny, skarbowy kanał eBGŻ Treasury. Rozwiązania zabezpieczające w 2013 r. były mniej zróżnicowane niż w 2012 r., choć wystąpiło większe zainteresowanie ze strony klientów z segmentów MSP i DP transakcjami zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej.

Bank kontynuuje sprzedaż wprowadzonych do oferty w poprzednim roku produktów skarbowych zabezpieczających ryzyko stopy procentowej tj. opcji na stopę procentową oraz instrumentów zabezpieczających ryzyko zmiany cen towarów, takich jak opcje i swapy towarowe.

W II półroczu 2013 r. udostępniono Klientom w systemie eBGŻ Treasury funkcjonalność umożliwiającą składanie zleceń warunkowych, tj. „oferta sprzedaży” i „oferta zakupu” (funkcjonalność „Książka Orderów”).

8.7. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI FINANSOWYMI

Według stanu na 31.12.2013 r. Bank utrzymywał relacje korespondenckie z około 870 bankami, w tym posiadał w bankach zagranicznych 25 rachunków Nostro dla 16 głównych walut.

We opisywanym okresie Bank prowadził 28 rachunków Loro w 6 walutach dla 19 banków zagranicznych, 1 banku krajowego i 1 zagranicznej niebankowej instytucji finansowej. Rachunki Loro prowadzone w księgach BGŻ S.A. stanowią zewnętrzne źródło pozyskiwania bezkosztowych środków obrotowych na potrzeby operacyjne Banku. Za pośrednictwem tych rachunków realizowane są przede wszystkim transfery klientowskie oraz transfery typu bank-to-bank.

Bank obsługiwał również sektor bankowości spółdzielczej, zarówno w zakresie bankowości transakcyjnej jak i skarbowej.

W 2013 r. BGŻ S.A. współpracował z jedną zagraniczną niebankową instytucją finansową, oferującą tanie i szybkie elektroniczne przekazy pieniężne – MoneyGram (USA). Przedmiotem współpracy były zarówno przekazy gotówkowe, jak i przekazy na rachunki bankowe. Transakcje realizowane były dwukierunkowo – z Polski i do Polski.

Kontynuowano również współpracę z innymi krajowymi i zagranicznymi instytucjami finansowymi, w tym głównie z funduszami inwestycyjnymi, ubezpieczycielami, towarzystwami emerytalnymi oraz z brokerami i bankami, rezultatem czego jest szerokie spektrum zawartych transakcji skarbowych i depozytowych. Zawarto szereg umów z aktualnymi oraz nowymi kontrahentami z tych segmentów, które w przyszłości umożliwią Bankowi zawieranie transakcji w ramach aktualnych jak i nowych produktów bankowych.

8.8. FINANSOWANIE HANDLU ZAGRANICZNEGO

Oferta produktów finansowania operacji handlu zagranicznego obejmuje: akredytywy dokumentowe eksportowe i importowe, inkasa dokumentowe eksportowe i importowe, dyskonto akredytywy, gwarancje nostro i loro, awale i poręczenia, faktoring, oraz polecenia wypłaty w obrocie dewizowym.

W dniu 10.06.2013 r. nastąpiło wdrożenie nowego systemu SORBNET2 opartego na międzynarodowym standardzie wymiany komunikatów SWIFT, który zastąpił działający od 1996 r. system SORBNET. System RTGS-SORBNET2 jest najważniejszym polskim systemem płatności, w którym rozliczane są operacje rynków finansowych i wysokokwotowe zlecenia klientowskie, a także odbywa się rozrachunek innych systemów płatniczych i rozliczeniowych. Nowe standardy technologiczne zastosowane w systemie Sorbnet 2 mają zwiększyć niezawodność i wydajność systemu, a w rezultacie także bezpieczeństwo i efektywność obrotu międzybankowego.

W 2013 r. utrzymana została tendencja wzrostowa w przelewach z tytułu transakcji handlu zagranicznego. Udział SEPA Credit Transfer w ogólnej liczbie transferów importowych oraz eksportowych w 2013 r. zwiększył się w stosunku do 2012 r. i wyniósł odpowiednio 69,6% i 67,6%.

Tabela 35. Statystyki operacji obsługiwanych przez BGŻ S.A.

Rodzaj transakcji	Liczba / wartość	2013 r.	2012 r.	Zmiana r/r
Transakcje za pośrednictwem rachunków nostro (banki komercyjne i NBP)	Liczba transakcji	782 447	700 253	11,73%
	Wartość w mln PLN	3 193 006	2 947	8,3%
Transakcje za pośrednictwem rachunków loro	Liczba transakcji	101 860	119 303	(14,2%)
	Wartość w mld PLN	750	783	(4,2%)
Przelewy eksportowe	Liczba przelewów	488 319	433 383	12,7%
	Wartość w mln PLN	21 140	22 887	(8,2%)
w tym: transfery SEPA Credit Transfer	Liczba transferów	330 314	257 397	28,3%
	Wartość w mln PLN	8 628	6 800	26,9%
Przelewy importowe	Liczba przelewów	201 401	175 227	14,9%
	Wartość w mln PLN	12 265	13 427	(9,5%)
w tym: transfery SEPA Credit Transfer	Liczba transferów	140 181	90 789	54,4%
	Wartość w mln PLN	5 896	4 616	27,7%
Akredytywy własne i inkasa własne (nowootwarte)	Liczba	298	328	(9,1%)
	Wartość w mln PLN	120	81	48,1%
Udzielone gwarancje i promesy własne	Liczba	1174	1533	(23,4%)
	Wartość w mln PLN	283	390	(27,4%)
Operacji dokumentowe obce oraz gwarancje obce	Liczba	507	514	(1,4%)
	Wartość w mln PLN	183	154	18,8

8.9. ORGANIZACJA I KADRY

8.9.1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Najważniejsze zmiany organizacyjne w Banku dokonane w 2013 r. związane były z wdrażaniem nowego modelu obsługi klientów zakładającego zmianę podejścia do zarządzania sprzedażą – szczególnie w zakresie pozyskiwania i obsługi klientów instytucjonalnych.

W Banku – zarówno po stronie Centrali jak i sieci – wyodrębniono dwa główne obszary sprzedaży:

- Obszar Bankowości Detalicznej i Biznesowej, odpowiedzialny za sprzedaż i rozwój produktów kierowanych do klientów indywidualnych oraz segmentu mikroprzedsiębiorstw,

- Obszar Bankowości Korporacyjnej odpowiedzialny za sprzedaż i rozwój produktów kierowanych do segmentu małych, średnich i dużych przedsiębiorstw oraz dużych rolników.

W Obszarze Bankowości Detalicznej i Biznesowej obsługę klientów detalicznych i mikroprzedsiębiorstw prowadzą oddziały operacyjne i podległe przy wsparciu oddziałów regionalnych oraz komórek Centrali skupionych w Obszarze Bankowości Detalicznej i Biznesowej.

W celu skutecznego wsparcia ze szczebla Centrali sprzedaży i obsługi klientów w ramach spójnego i zorientowanego na klienta modelu biznesowego, położono nacisk na standaryzację oferty produktów, automatyzację i uproszczenie procesu kredytowego, w tym skrócenie ścieżki decyzyjnej oraz utrzymywanie stabilnych, długofalowych relacji wzmocnionych dedykowanym podejściem do klientów Agro. Zrealizowane zmiany potwierdzają wagę jaką Bank przykładają do zapewnienia jakości obsługi klientów zewnętrznych i wewnętrznych zgodnej z ich oczekiwaniami oraz efektywnego zarządzaniem procesem rozpatrywania skarg, reklamacji i zapytań klientów.

W Obszarze Bankowości Korporacyjnej, w celu lepszego nawiązywania i rozwijania współpracy z klientami korporacyjnymi w regionach, została stworzona sieć centrów biznesowych (odpowiednio: małych i średnich oraz dużych przedsiębiorstw). Ich działalność jest koordynowana i wspierana zarówno na szczeblu regionalnym przez dyrektorów regionów bankowości korporacyjnej, jak i ze strony komórek Centrali skupionych w Obszarze Rynków Finansowych i Bankowości Korporacyjnej.

Po stronie Centrali dokonano w tym obszarze zmian organizacyjnych sprzyjających zarządzaniu szeroką gamą produktów i usług bankowych z wykorzystaniem kanałów bankowości internetowej, telefonicznej i mobilnej, dopasowywanych do indywidualnych potrzeb klientów a także wzmocnieniu profesjonalnego doradztwa biznesowego wspartego specjalistami produktowymi oraz specjalistami Agro. Istotnym działaniem dla poprawy jakości obsługi klientów korporacyjnych było utworzenie centralnej jednostki Customer Service, odpowiedzialnej za wsparcie klientów, Doradców Klientów i Menadżerów Produktów, we wszystkich etapach następujących po sprzedaży produktu/usługi, począwszy od procesu wdrażania klienta po codzienną obsługę operacyjną i informacyjną.

Ważną rolę w strukturze organizacyjnej Centrali pełnią komórki nowego Obszaru Strategii i Rozwoju utworzonego w lipcu 2013 r. Jego powstanie dowodzi rangi i znaczenia, jakie Bank przywiązuje do długofalowej misji budowania relacji z klientami poprzez oferowanie wysokiej jakości obsługi i pełnego zakresu przejrzystych produktów bankowych, ze szczególnym uwzględnieniem dobrej komunikacji i innowacyjnych rozwiązań wspierających relacje z klientami z sektora rolno-spożywczego.

Zmiany w obszarach biznesowych w 2013 r. były skoordynowane z działaniami organizacyjnymi po stronie komórek zgrupowanych w pozostałych obszarach, zwłaszcza w Obszarze Analiz i Decyzji Kredytowych oraz w Obszarze Ryzyka Systemowego. Wzmocniono zarządzanie ryzykiem operacyjnym poprzez scentralizowanie funkcje kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w regionach. Ponadto wprowadzono zmiany w przebiegu procesu oceny ryzyka kredytowego, lepiej dostosowanego do nowego podziału segmentów klientów oraz w zakresie administracji kredytowej.

8.9.2. KADRY

Zatrudnienie

Na koniec 2013 r. BGŻ S.A. zatrudniał 5 586 osób (na 5 526,88 etatów), tj. o 1,1 % mniej niż rok wcześniej.

Przeciętne zatrudnienie w roku 2013 dla Banku wyniosło 5 537,94 etatów w porównaniu z 5 683,64 etatów w 2012 r. (spadek o 2,6% r/r – korzystnie oddziałujący na dynamikę kosztów). W Spadek zatrudnienia w Banku był wynikiem realizowanego od 2012 r. programu optymalizacji kosztów Banku, w tym poprzez optymalizację zatrudnienia, głównie w Centrali Banku (-4,5% r/r).

Tabela 36. Zatrudnienie w Banku w osobach i etatach

	31.12.2013	31.12.2012	Zmiana r/r	
Sieć*	4 061	4 085	(24)	(0,6%)
Centrala*	1 382*	1 438	(56)	(3,9%)
Biuro Maklerskie	58	32	26	81,3%
BGŻOptima	52	49	3	6,1%
Ośrodki Wypoczynkowe	30	30	-	-
Związki Zawodowe	3	3	-	-
Razem (osoby)	5 586	5 637	(51)	(0,9%)

cd.

	31.12.2013	31.12.2012	Zmiana r/r	
Sieć*	4 030,19	4 056,45	(26,26)	(0,6%)
Centrala*	1 362,63	1 426,87	(64,24)	(4,5%)
Biuro Maklerskie	58,00	32,00	26,00	81,3%
BGŻOptima	43,56	39,88	3,68	9,2%
Ośrodki Wypoczynkowe	29,50	29,50	-	-
Związki Zawodowe	3,00	3,00	-	-
Razem (etaty)	5 526,88	5 587,70	(60,82)	(1,1%)

* ze względu na zmiany organizacyjne i włączenia do struktur Centrali pracowników Sieci, dane nie są w pełni porównywalne między końcem 2013 r. a 2012 r.

Polityka wynagrodzeń

Kluczowym celem Polityki wynagrodzeń w Banku, który służy realizacji strategii biznesowej oraz budowie przewagi konkurencyjnej Banku, jest pozyskanie, utrzymanie oraz zmotywowanie najlepszych pracowników. Polityka wynagrodzeń oparta jest o koncepcję kompleksowego podejścia do nagradzania i uwzględnia poza podstawowymi elementami, takimi jak wynagrodzenie stałe i zmienne, również takie kwestie jak: uznanie, rozwój kariery, warunki pracy, kulturę organizacji.

Tabela 37. Koszty pracownicze w Banku

tys. PLN	2013 r.	2012 r.	Zmiana	
			tys. PLN	%
Koszty wynagrodzeń	379 323	398 227	(18 904)	(4,7%)
- Wynagrodzenia zasadnicze	338 572	336 242	2 330	0,7%
- Pozostałe elementy wynagrodzeń podstawowych*	10 075	6 111	3 964	64,9%
- Nagrody i premie	41 359	60 695	(19 336)	(31,9%)
- Wynagrodzenia bezosobowe	3 395	3 655	(260)	(7,1%)
- Saldo rezerw na przyszłe zobowiązania**	(14 079)	(8 476)	(5 603)	66,1%
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń na rzecz pracowników	95 806	103 191	(7 385)	(7,2%)
- Narzuty na wynagrodzenia	56 482	57 997	(1 515)	(2,6%)
- Świadczenia na rzecz pracowników	5 446	8 659	(3 213)	(37,1%)
- Odpis na restrukturyzację zatrudnienia	7 746	16 901	(9 155)	(54,2%)
- Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	6 072	6 232	(160)	(2,6%)
- Pozostałe	11 789	11 845	(56)	(0,5%)
- Saldo rezerw na przyszłe zobowiązania**	8 271	1 557	6 714	431,1%
Koszty pracownicze ogółem	475 129	501 418	(26 289)	(5,2%)
Nagrody i premie jako % wynagrodzeń zasadniczych	12,2%	18,1%		(5,8%)

* Realizacja zobowiązań umownych, w związku ze zmianami w składzie Zarządu Banku.

** Dot. rezerw na zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów, odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych - dotyczących roku bieżącego oraz lat ubiegłych oraz rezerw na premie i nagrody za lata ubiegłe.

Bank prowadzi racjonalną i zrównoważoną politykę wynagradzania, która odzwierciedla zorientowanie Banku na klienta, uwzględnia długoterminowe dobro Banku oraz wspiera racjonalne i skuteczne zarządzanie ryzykiem.

Bank uczestniczy w rynkowych badaniach wynagrodzeń, dzięki czemu na bieżąco monitorowana jest konkurencyjność całkowitych wynagrodzeń pracowników (część stała oraz zmienna) na tle rynku.

Polityka wynagradzania pracowników Banku zawiera także szczególne uregulowania dotyczące wynagradzania pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku (zgodnie z zaleceniami Uchwały KNF nr 258/2011).

Na poziom kosztów wynagrodzeń zasadniczych w Banku w 2013 r. wpływ miał przede wszystkim proces optymalizacji zatrudnienia, w tym redukcja zatrudnienia w ramach zwolnień grupowych oraz ruchy kadrowe. Dodatkowo na poziom kosztów oddziaływały podwyżki wynagrodzeń zasadniczych uruchomione od 1 czerwca 2012 r. oraz od 1 lipca 2013 r. dla najlepszych pracowników.

Wynagrodzenia zmienne (nagrody i premie) w Banku powiązane są z poziomem realizowanego przez Bank wyniku finansowego oraz realizacją celów indywidualnych pracowników.

Systemy motywacyjne

W Banku funkcjonują systemy motywacyjno-premiowe stanowiące połączenie trzech elementów: celów – odnoszących się do priorytetów wynikających ze strategii i planów finansowych Banku, wyników – czyli rezultatów pracy pracowników Banku oraz wysokości premii.

Systemy premiowe, dostosowane do specyfiki zadań realizowanych w obszarach: sprzedaży, wsparcia sprzedaży oraz ryzyka i wsparcia, oparte są przede wszystkim na formule Zarządzania przez Cele (Management by Objects – MbO), co oznacza powiązanie indywidualnego wynagrodzenia premiowego z poziomem i jakością wykonania określonego zadania. System koncentruje się na określaniu zadań - celów, które wyznaczają kierunek rozwoju całej organizacji, a następnie są kaskadowo rozpisywane na cele poszczególnych jednostek organizacyjnych i indywidualnych pracowników.

W Banku funkcjonuje także odrębny system premii określający zasady przyznawania i wypłaty wynagrodzenia zmiennego, w tym premii, dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku. Przyjęte rozwiązanie stanowi jednocześnie element wdrożenia przepisów Uchwały KNF nr 258/2011 z dnia 4 października 2011 r.

Szkolenia i rozwój

W 2013 roku działalność szkoleniowa koncertowała się na ścisłej współpracy z biznesem, wspierając realizację celów strategicznych Banku poprzez rozwój umiejętności i kompetencji pracowników. Szkolenia prowadzone były zarówno w formie stacjonarnej jak i w formule e-learningu. Liczba uczestników szkoleń ogółem wyniosła 53 910 osób, w tym 41 408 uczestników szkoleń e-learningowych.

Główne obszary szkoleń to:

- Kontynuacja działań podnoszących świadomość kultury ryzyka w Banku, zwłaszcza w obszarach ryzyka kredytowego i operacyjnego oraz compliance.
- Promowanie i wymiana wiedzy oraz doświadczeń ze sprzedaży produktów dla klientów segmentu Agro wśród doradców bankowości biznesowej.
- Szkolenia podnoszące poziom wiedzy produktowej dla pracowników sieci sprzedaży.
- Szkolenia z obszaru bankowości osobistej - mające na celu przygotowanie doradców BO do pełnienia roli oraz przygotowujące przedstawicieli oddziałów podległych do obsługi klientów segmentu VIP.
- Kontynuacja realizacji projektu „Po pierwsze klient” współfinansowanego ze środków EFS – szkolenia mające na celu podnoszenie jakości standardów obsługi klienta.
- Budowanie zaawansowanych kompetencji sprzedażowych w ramach wdrażania nowego modelu sprzedaży – roczny kompleksowy program rozwoju High Achiever dla doradców instytucjonalnych – Dużych Przedsiębiorstw.

Zrealizowane programy rozwojowe:

- Programu Rozwoju Potencjału „Prestiż” - kontynuowano i zakończono realizację II edycji programu, którego celem jest identyfikowanie i rozwój pracowników z najwyższym potencjałem, w kierunkach menedżerskich i eksperckich. Przeprowadzono proces kwalifikacji do edycji III.
- Program rozwojowy Talenty sprzedaży - dedykowany dla najlepszych doradców klienta, realizowany w trzech ścieżkach rozwojowych zgodnych z potrzebami pracowników: menedżerskiej, sprzedażowo-ekspertskiej, kompetencji indywidualnych.
- Program rozwoju przywództwa - dla najwyższej kadry menedżerskiej regionów Bankowości Detalicznej i Biznesowej oraz Bankowości Korporacyjnej. Celem programu była diagnoza kompetencji liderek i ich rozwój w ramach warsztatów przywódczych.

Programy stażowe i praktyki

Bank oferuje praktyki i programy stażowe studentom, absolwentom wyższych uczelni oraz uczniom szkół średnich. W 2013 r. praktyki odbyło 220 osób. Bank nawiązał współpracę ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego, podpisując umowę, w oparciu o którą przyjął w celu odbycia stażu studentów rekomendowanych przez uczelnię. Dla grupy tej opracowano specjalny program obejmujący działania rozwojowe, mające na celu podniesienie kompetencji absolwentów.

Wzorem lat ubiegłych Bank kontynuuje realizację programu praktyk letnich skierowanego do grupy ok. 100 studentów i absolwentów wyższych uczelni. W tym roku po raz pierwszy z myślą o szczególnie uzdolnionej młodzieży wiejskiej, stworzony został program stażowy dla absolwentów „Klasy BGŻ” realizowany we współpracy z obszarem biznesu oraz Fundacją BGŻ.

Budowa wizerunku instytucji jako pożądanego pracodawcy (employer branding)

W 2013 r. Bank realizował działania związane z budową wizerunku pracodawcy i współpracą z zewnętrznym rynkiem pracy. Głównym ich celem było tworzenie spójnego i wyróżniającego się określonymi cechami obrazu Banku – opartego na myśli przewodniej: „Lubię, gdy liczą się rezultaty, ważny jest sposób w jaki je osiągam.”

W 2013 roku został zrealizowany projekt budowania strategii wizerunkowej pracodawcy, w ramach którego przeprowadzono zewnętrzne i wewnętrzne badania marki oraz wybrano najważniejsze cechy wyróżniające Bank spośród innych pracodawców.

W 2013 r. Bank znalazł się ponownie na liście najlepszych pracodawców wyróżnionych w rankingu „Universum TOP 100 Ideal Employer for Students”.

Działalność socjalna i opieka medyczna

Środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych przeznaczone są na realizację wypłat świadczeń (przynawanych w oparciu o kryteria socjalne) dla pracowników (ok. 5 500 osób), emerytów i rencistów Banku (ok. 4 500 osób). W 2013 r. udzielono 5 600 świadczeń socjalnych. Największy udział miały: dopłaty do wypoczynku urlopowego pracowników oraz ich dzieci (4 645 świadczeń), pomoc finansowa (705 świadczeń) oraz pożyczki mieszkaniowe (250 pożyczek)

Środki ZFŚS przeznacza się również na dofinansowanie: imprezy sportowo-rekreacyjnych, wycieczek turystycznych, karnetów sportowych – Multisport, zakup biletów/voucherów do teatrów/kin, imprez dla dzieci pracowników. Pracownicy Banku mają możliwość korzystania z prywatnej opieki medycznej. Taką opieką medyczną objętych jest ok. 75% pracowników.

8.10. INFORMATYKA

W 2013 r. w obszarze IT wydano 69,84 mln PLN na inwestycje. W tym okresie zrealizowano (zakończono) 15 projektów. W realizacji pozostawało 20 projektów.

Najważniejsze przedsięwzięcia:

- Wdrożenie integracji pomiędzy systemem CRM i systemem obsługi wniosków kredytowych dla klientów detalicznych rozszerzającej zakres danych wniosków kredytowych i danych o klientach.

- Wdrożenie systemu zarządzania tożsamością uprzywilejowaną oraz zasad i mechanizmów integralności danych w spoczynku i podczas ich wymiany dla wybranych systemów płatniczych.
- Dostosowanie systemów bankowych do obsługi rozliczeń w ramach systemu Sorbnet2 w związku z wycofaniem przez NBP systemu Sorbnet.
- Wdrożenie modułu Instrumentów Pochodnych w systemie informatycznym Centrali Banku, co zakończyło wieloetapowy projekt wdrożenia tego systemu.
- Dostosowanie systemu informatycznego Biura Maklerskiego do nowego systemu GPW i do komunikacji z KDPW.
- Wdrożenie internetowej platformy integracyjnej Single Sign-On, za której pośrednictwem klienci instytucjonalni uzyskują dostęp do serwisów transakcyjnych Banku.
- Implementacja nowych funkcjonalności do obsługi produktów skarbowych w kanale elektronicznym.
- Wdrożenie nowego modułu systemu kartowego w celu zintegrowania generowania PIN-ów i przygotowania danych do zapisu ścieżki magnetycznej.
- Wdrożenie aplikacji do automatycznej generacji tabeli kursów walut.
- Migracja aplikacji środowiska SWIFT na platformę wirtualną.
- Wdrożenie nowego przepływu pracy (workflow) dla bankowości detalicznej.
- Wdrożenie nowego systemu do zarządzania wewnętrznymi dokumentami prawnymi Banku.
- Automatyzacja procesów w obszarze administracji kredytów.
- Poprawa bezpieczeństwa i funkcjonalności usługi wpłat zamkniętych.
- Wprowadzenie doładowań telefonów komórkowych i liczników energii elektrycznej przez bankowość elektroniczną.
- Migracja podstawowego systemu transakcyjnego na nową platformę sprzętową i do nowej wersji bazy danych.
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa, pojemności i wydajności infrastruktury teleinformatycznej Banku (m.in. przez wdrożenie systemu do ochrony przed atakami DDOS, dywersyfikację urządzeń sieciowych, wymianę serwerów i macierzy).
- Częściowe wdrożenie systemu klasy Identity and Access Management.
- Migracja funkcjonalności wydawniczej i rozliczeniowej dla kart bankowych.
- Migracja bankowego systemu autoryzacji kart do zewnętrznego dostawcy.
- Wprowadzenie sprzedaży kredytów konsumpcyjnych poprzez kanał internetowy.

9. DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTEK ZALEŻNYCH I STOWARZYSZONYCH GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.

9.1. BANKOWY FUNDUSZ NIERUCHOŚCIOWY ACTUS SP. Z O.O.

Spółka została utworzona w 1999 r. do prowadzenia działalności w przedmiocie:

- nabywania i zbywania nieruchomości oraz ograniczonych praw rzeczowych na nieruchomościach,
- prowadzenia inwestycji budowlanych na nieruchomościach własnych i obcych,
- usługi pośrednictwa w handlu nieruchomościami i wynajmu lokali,
- dzierżawienia, wydzierżawiania nieruchomości i najmu lokali,
- usług: wyceny nieruchomości zarządzania nieruchomościami oraz doradztwa nieruchomościowego (działalność agencji obsługi nieruchomości).

Według stanu na 31.12.2013 r. portfel inwestycyjny Spółki składał się z nieruchomości w postaci gruntu niezabudowanego we Wrocławiu-Marszowicach o powierzchni 46,8468 ha. Zgodnie z obowiązującym Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego, nieruchomość przeznaczona jest pod zabudowę mieszkaniową.

W 2013 r. działania nadzorcze podejmowane w stosunku do spółki koncentrowały się na stworzeniu warunków do sprzedaży posiadanej nieruchomości.

Tabela 38. Podstawowe dane finansowe BFN Actus Sp. z o.o.

tys. PLN	31.12.2013	31.12.2012
Suma bilansowa	62 744,4	62 502,0
Inwestycje długoterminowe	62 524,0	62 301,0
Kapitał własny	17 124,6	18 975,4
w tym: wynik finansowy netto	(2 096,2)	(3 207,0)

9.2. BGŻ LEASING SP. Z O.O.

Spółka została założona w kwietniu 2007 r. jako spółka zależna od De Lage Landen International B.V. (Grupa Rabobank). Przedmiotem działalności Spółki jest oferowanie produktów leasingowych, w szczególności leasing maszyn, pojazdów oraz innych środków trwałych, a także pożyczek. Głównym kanałem sprzedaży jest sieć placówek i doradcy klienta BGŻ S.A. W 2013 r. uruchomiono 1780 umów o łącznej wartości 432,52 mln PLN, w porównaniu z 1 837 umowami o wartości 560,33 mln PLN uruchomionymi w 2012 r.

W 2013 r. Spółka odnotowała ujemny wynik finansowy, do czego przyczyniły się odpisy na należności od klientów z segmentu dużych przedsiębiorstw.

Tabela 39. Podstawowe dane finansowe BGŻ Leasing Sp. z o.o.

tys. PLN	31.12.2013	31.12.2012
Suma bilansowa	1 013 020	1 073 868
Należności netto z tytułu leasingu i pożyczek	891 617	954 922
Kapitał własny	71 534	94 144
w tym: wynik finansowy netto	(22 610)	(662)

10. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

10.1. RYZYKO KREDYTOWE

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe definiowane jest jako ryzyko niewywiązania się dłużnika z jego zobowiązań finansowych w określonym terminie, a więc w szczególności to ryzyko braku spłaty zobowiązań wynikających z umowy kredytu, jak również ryzyko pogorszenia się sytuacji finansowej dłużnika, wpływające na wycenę i jakość aktywów banku.

Ryzyko kredytowe jest wpisane w podstawową i zasadniczą działalność finansową Banku, obejmującą zarówno aktywność kredytową, jak również finansowanie z wykorzystaniem produktów rynku kapitałowego. W konsekwencji ryzyko kredytowe jest identyfikowane jako ryzyko o największym potencjalnym wpływie na aktualne, a także przyszłe, zyski oraz kapitał Banku BGŻ. Istotność ryzyka kredytowego potwierdza jego 70% udział w ogólnej kwocie kapitału ekonomicznego szacowanego przez Bank na pokrycie istotnych ryzyk występujących w działalności Banku, jak również 90% udział w ogólnej kwocie kapitału regulacyjnego.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest realizacja strategii Banku poprzez harmonijny wzrost portfela kredytowego przy jednoczesnym utrzymaniu akceptowalnego poziomu apetytu na ryzyko kredytowe.

Bank w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym kieruje się następującymi zasadami:

- każda transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- gruntowna i staranna analiza finansowa stanowi podstawę do uznania za wiarygodne dane finansowe klienta oraz informacje o wartości zabezpieczenia; ostrożne analizy Banku zawsze uwzględniają niezbędny margines bezpieczeństwa,
- podstawą finansowania klienta jest – co do zasady - jego zdolność do generowania przepływów pieniężnych zapewniających spłatę zobowiązań wobec Banku,
- sporządzona ocena ryzyka kredytowego jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez niezależne od służb biznesowych, służby oceny ryzyka kredytowego,
- warunki cenowe transakcji kredytowej muszą pokrywać ryzyko tej transakcji,
- ryzyko kredytowe jest dywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- decyzje kredytowe mogą podejmować jedynie osoby do tego uprawnione,
- Bank zawiera transakcje kredytowe wyłącznie z klientami, których zna, a podstawą współpracy z klientami są relacje długoterminowe,
- klient i zawarte z nim transakcje są monitorowane w sposób transparentny dla klienta i wzmacniający relacje z klientem.

Zabezpieczenia

Ustanowione przez Bank prawne zabezpieczenia transakcji kredytowych monitorowane są poprzez ocenę wartości przyjętych zabezpieczeń na podstawie dokumentów składanych przez kredytobiorców. Ponadto, w trakcie oceny zabezpieczenia Bank korzysta z wewnętrznych baz danych zawierających historyczne informacje na temat statystyk realizacji praw do zabezpieczeń.

Bank uznaje, że podstawowym zabezpieczeniem interesów Banku jest dobry standing finansowy klienta, natomiast przyjęcie zabezpieczeń rzeczowych lub osobistych jest dodatkowym aspektem mitygującym ryzyko w przypadku niewypłacalności klienta.

Kluczowe zasady zabezpieczenia ekspozycji kredytowych Banku, w tym szczególne zasady dotyczące zabezpieczeń hipotecznych, określają Podręcznik kredytowy klientów instytucjonalnych oraz Polityka zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych BGŻ S.A, przyjęte przez Zarząd Banku.

Co do zasady Bank wymaga, aby zabezpieczenie było ustanowione przed uruchomieniem środków z transakcji kredytowej, a forma, przedmiot i wartość zabezpieczenia były adekwatne do zidentyfikowanego ryzyka zabezpieczanej transakcji. Przy wyborze formy i przedmiotu zabezpieczenia Bank bierze pod uwagę w szczególności:

- rodzaj, kwotę i okres trwania transakcji kredytowej,
- wymogi ustanawiania określonej formy zabezpieczenia dla danego produktu
- sytuację ekonomiczno-finansową dłużnika z tytułu zabezpieczenia w przypadku zabezpieczenia osobistego oraz wartość przedmiotu zabezpieczenia w przypadku zabezpieczenia rzeczowego,
- płynność przedmiotu zabezpieczenia, rozumianą jako realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku z zabezpieczenia w możliwie najkrótszym czasie, i bez istotnego obniżenia wartości tego zabezpieczenia ze względu na fluktuację cen przedmiotu zabezpieczenia
- koszty ponoszone przez klienta związane z ustanowieniem zabezpieczenia
- dostępność i możliwość kontroli przedmiotu zabezpieczenia oraz czasochłonność monitoringu prowadzonego przez Bank

- kolejność dochodzenia roszczeń z zabezpieczenia hipotecznego.

Regulacje wewnętrzne Banku określają procedury ustanawiania, wyceny i monitoringu zabezpieczeń, w tym wymogi w zakresie oceny standingu finansowego wystawcy zabezpieczenia osobistego, a w odniesieniu do zabezpieczeń rzeczowych – zasady wyceny aktywów, które Bank akceptuje jako przedmiot zabezpieczeń. W odniesieniu do zabezpieczeń hipotecznych, Bank ustala wartość nieruchomości na podstawie wycen sporządzanych przez profesjonalnych rzeczoznawców majątkowych, a w odniesieniu do wyselekcjonowanych typów nieruchomości Bank akceptuje wyceny wewnętrzne oparte na danych statystycznych i cenach transakcyjnych. W przypadku innych zabezpieczeń rzeczowych (zastaw rejestrowy, przewłaszczenia) Bank ustala wartość przedmiotu zabezpieczenia w szczególności na podstawie aktualnych cen transakcyjnych.

Aktualizacja wartości zabezpieczenia, ocena stanu technicznego przedmiotu zabezpieczenia oraz kontrola poziomu wskaźnika LtV w odniesieniu do transakcji zabezpieczonych hipotecznie, są elementami monitorowania ryzyka kredytowego klienta i zawartych z nim transakcji. Ograniczanie ryzyka zmian wartości zabezpieczenia rzeczowego odbywa się m.in. poprzez odpowiednie postanowienia umów kredytu, w tym klauzule umowne dotyczące braku możliwości obciążania - bez zgody lub poinformowania Banku - składników majątku trwałego lub braku możliwości dysponowania – bez zgody lub poinformowania Banku – składnikami majątku trwałego.

Realizując postanowienia przepisów i rekomendacji nadzorczych, Bank wprowadza przepisy wewnętrzne zgodne z regulacjami Komisji Nadzoru Finansowego, w szczególności z Rekomendacją S dotyczącą ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.

Struktura i jakość portfela kredytowego

Portfel kredytowy Grupy charakteryzuje się wysokim i przejawiającym tendencję wzrostową udziałem kredytów o względnie bezpieczniejszym profilu ryzyka, tj. mieszkaniowych oraz dla rolników. Udział kredytów gotówkowych, charakteryzujących się podwyższonym ryzykiem strat kredytowych, jest względnie niski, niemniej systematycznie wzrasta. W 2013 r. zauważalnie zmniejszył się udział kredytów dla przedsiębiorstw, głównie w segmencie Dużych Przedsiębiorstw.

Tabela 40. Struktura portfela kredytowego

tys. PLN	31.12.2013		31.12.2012	
	tys. PLN	udział %	tys. PLN	udział %
Kredyty i pożyczki brutto	27 513 885	100,0%	27 393 636	100,0%
Mieszkaniowe	8 038 380	29,2%	7 600 490	27,7%
– złotowe	5 035 855	18,3%	4 412 921	16,1%
– walutowe	3 002 525	10,9%	3 187 570	11,6%
Gotówkowe	997 101	3,6%	803 967	2,9%
Pozostałe kredyty detaliczne	533 714	1,9%	570 321	2,1%
Przedsiębiorcy indywidualni	1 604 727	5,8%	1 588 024	5,8%
Rolnicy	6 774 328	24,6%	6 136 271	22,4%
Przedsiębiorstwa	9 143 936	33,2%	10 286 739	37,6%
Sektor budżetowy	252 979	0,9%	252 980	0,9%
Pozostałe podmioty	168 720	0,6%	154 844	0,6%

Według stanu na 31.12.2013 r. udział należności, które utraciły wartość, w portfelu brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom wyniósł 8,0% w porównaniu z 7,1% na 31.12.2012 r. Wzrost wskaźnika dla portfela ogółem był następstwem wyższego udziału należności, które utraciły wartość w portfelu kredytów hipotecznych, odpowiednio do 5,2% z 4,9%, oraz w portfelu kredytów dla klientów instytucjonalnych z wyłączeniem rolników, odpowiednio do 11,9% z 9,1%. W tym drugim przypadku, po części wynikało to ze wzrostu wartości należności z utratą wartości pod wpływem spowolnienia gospodarczego, a po części ze spadku wartości ogółem portfela tych kredytów.

Poprawie uległa natomiast jakość kredytów gotówkowych dla klientów detalicznych (spadek wskaźnika odpowiednio z 17,8% do 13,0%), na co złożył się dynamiczny wzrost tego portfela oraz szereg transakcji zbycia wierzytelności przeterminowanych.

Wskaźnik udziału kredytów z utratą wartości w portfelu rolnym był niski i trakcie 2013 r. uległ dalszej poprawie (z 3,6% do 3,5%). Sektor rolny wykazywał dobrą odporność na dekoniunkturę gospodarczą.

Tabela 41. Jakość portfela kredytowego

tys. PLN	31.12.2013			31.12.2012		
	Razem brutto	w tym: z utratą wartości	udział %	tys. PLN	w tym: z utratą wartości	udział %
Kredyty i pożyczki brutto	27 513 885	2 200 119	8,0%	27 393 636	1 935 850	7,1%
Mieszkaniowe	8 038 380	420 367	5,2%	7 600 490	373 815	4,9%
– złotowe	5 035 855	226 555	4,5%	4 412 921	204 505	4,6%
– walutowe	3 002 525	193 812	6,5%	3 187 570	169 310	5,3%
Gotówkowe	997 101	129 275	13,0%	803 967	143 159	17,8%
Pozostałe kredyty detaliczne	533 714	69 957	13,1%	570 321	76 566	13,4%
Rolnicy	6 774 328	248 422	3,7%	6 136 271	219 038	3,6%
Klienci instytucjonalni z wyłączeniem rolników	11 170 362	1 332 099	11,9%	12 282 587	1 123 273	9,1%

Restrukturyzacja i windykacja wierzytelności wysokiego ryzyka

Prowadzona w 2013 r. polityka restrukturyzacji i windykacji wierzytelności oparta była na kontynuacji głównych działań w zakresie:

- identyfikowania, negocjowania oraz wdrażania działań mających na celu maksymalizację spłat przez dłużników lub – tam gdzie możliwe – wdrożenie i monitorowanie działań naprawczych przedsiębiorstw dłużników prowadzących do uzdrowienia sytuacji ekonomiczno-finansowej, czego celem nadrzędnym jest zwrotne przekazanie dłużników do obsługi jednostek sprzedażowych,
- aktywnego monitoringu spraw upadłościowych i egzekucyjnych,
- sprzedaży części portfela kredytów niepracujących,
- optymalizacji podatkowej realizowanych strategii,
- identyfikowanie sygnałów wczesnego ostrzegania i podejmowanie działań (tam gdzie właściwe – we współpracy z jednostkami sprzedażowymi) ograniczających ryzyko potencjalnych strat,
- pomocy jednostkom biznesowym przy obsłudze kredytów zagrożonych,
- szkolenia kadry jednostek biznesowych oraz obszaru kredytowego celem podniesienia sprawności w zakresie identyfikacji sygnałów ostrzegawczych, pomocy przy poprawnym udzielaniu kredytów (w szczególności przy ustanawianiu zabezpieczeń, które obok spłat są drugim, głównym źródłem odzysku),
- doskonalenia organizacji, procedur i narzędzi w celu poprawy skuteczności realizowanych zadań.

Uzyskane w 2013 r. spłaty portfela wierzytelności w łącznej wysokości 604 mln PLN (kapitał) były wynikiem prowadzonych egzekucji komorniczych, toczących się postępowań upadłościowych, zawartych z dłużnikami ugód cywilno- prawnych i realizowanych układów.

Liczba tytułów egzekucyjnych wystawionych przez Bank w 2013 r. dla kredytów korporacyjnych wyniosła 741 szt., dla kredytów detalicznych 3 969 szt.

Wartość zabezpieczeń w portfelu objętym restrukturyzacją lub windykacją kształtuje się następująco (w ujęciu wskaźnika LTV dla kredytów hipotecznych i zabezpieczonych hipotecznie):

- złotych instytucjonalnych – 57,1%,
- walutowych instytucjonalnych – 86,4%,
- złotych detalicznych – 79,4%,
- walutowych detalicznych – 114,5%.

Oznacza to stosunkowo odpowiedni poziom ustanowionych zabezpieczeń i jednocześnie ograniczanie ryzyka nieodzyskania należności. Wysoki wskaźnik LTV dla kredytów detalicznych walutowych wynika głównie ze wzrostu kursu waluty (CHF).

10.2. RYZYKO FINANSOWE

10.2.1. RYZYKO RYNKOWE

Działalność Banku jest podzielona na księgę handlową i bankową. Zmiany rynkowe stóp procentowych, kursów walutowych, cen papierów wartościowych oraz zmienności implikowanej instrumentów opcyjnych powodują zmiany wyceny wartości bieżącej tych ksiąg. Ryzyko niekorzystnej zmiany wartości na skutek zmian w/w czynników Bank rozpoznaje jako ryzyko rynkowe i ze względu na różny charakter ksiąg ryzyko to jest monitorowane oraz zarządzane osobno w każdej księdze. Ponadto warto zaznaczyć, że Bank zredukował do zera działalność akcyjną, którą prowadził przez Biuro Maklerskie.

Ryzyko rynkowe w księdze bankowej

Księga bankowa BGŻ S.A. składa się z dwóch części. Pierwsza z nich to ALM, którego zadaniem jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz płynnością długoterminową Banku. Natomiast drugą część księgi stanowi portfel Money Market będący centrum zarządzania płynnością krótkoterminową.

W skład ALM wchodzi – przekazywane w zarządzanie do Centrali Banku poprzez system Transferowych Cen Funduszy (TCF) – depozyty i kredyty, pozycje o charakterze strategicznym (inwestycje długoterminowe, własne emisje długu i pożyczki), operacje rynku finansowego o charakterze zabezpieczającym tę księgę (instrumenty pochodne) oraz pozycje bezodsetkowe (m.in. kapitał, aktywa rzeczowe, aktywa niematerialne i prawne, podatki i rezerwy, bieżący wynik).

Money Market obejmuje aktywa płynne oraz domknięcia części klientów transakcji pochodnych (głównie walutowych kontraktów terminowych). Celem transakcji pochodnych, które się znajdują w tym portfelu jest stabilizowanie kosztu finansowania, zaspokajanie potrzeb portfela ALM poprzez wykonywanie zewnętrznych transakcji rynkowych, zabezpieczanie przepływów pochodzących z transakcji klientów oraz dostosowywanie profilu ryzyka tego portfela do akceptowalnego poziomu.

Polityką Banku w zakresie księgi bankowej jest osiąganie dodatkowych przychodów ponad marżę produktową, bez narażania stabilności środków zdeponowanych przez klientów, kapitału i wyniku finansowego. Bank osiąga ten cel poprzez utrzymanie lub dopasowanie naturalnej ekspozycji, generowanej przez podstawową działalność depozytowo-kredytową Banku, w ramach obowiązujących limitów ryzyka i w kierunku zgodnym z przewidywanymi średnio- i długoterminowymi trendami rynku finansowego.

Podstawowymi miarami ryzyka rynkowego stosowanymi przez Bank w portfelu ALM są:

- luka terminów przeszacowania stopy procentowej;
- średni ważony czas trwania aktywów/pasywów i kapitału, tzw. „duration”;
- miary wrażliwości – określające wrażliwość wielkości finansowej – wyceny, przychodów odsetkowych, wartości ekonomicznej kapitału netto – na zmiany czynników ryzyka;
- IaR (Interest-at-Risk – wrażliwość wyniku odsetkowego);
- EaR (Equity-at-Risk – wrażliwość wartości bieżącej kapitału netto).

W portfelu Money Market, zgodnie z jego charakterem i przeznaczeniem, stosuje się miary analogiczne do stosowanych w księdze handlowej:

- wartość zagrożona (VaR – Value-at-Risk) – wskazująca maksymalny akceptowany poziom straty na danej pozycji w normalnych warunkach rynkowych, w określonym horyzoncie czasowym, możliwy do przekroczenia z określonym prawdopodobieństwem; Bank stosuje model parametryczny ze zmodyfikowaną macierzą wariancji-kowariancji i wykładniczym ważeniem obserwacji historycznych, przyjmuje: poziom ufności 99%, okres utrzymania pozycji 1 miesiąc;

- analizy scenariuszowe i testy warunków skrajnych (Stress Test) – stanowiące uzupełnienie VaR o zdarzenia spoza statystycznie przewidywalnych zachowań rynku: historyczne kryzysy ekonomiczne i polityczne, scenariusze teoretyczne;
- BpV (basis point value) – wrażliwość ceny na równoległe przesunięcie krzywej rentowności.

Bank zarządza ryzykiem rynkowym księgi bankowej poprzez limitowanie miar ryzyka oraz stały monitoring ryzyka.

Sytuacja w 2013 r.

Według stanu na koniec grudnia 2013 r. wartość miary „duration”, tj. średni ważony okres do przeszacowania oprocentowania, dla aktywów bilansowych utrzymywała się na poziomie 3,8 miesiąca (na koniec I półrocza 2,9 miesiąca, a na koniec 2012 r. 2,8 miesiąca), natomiast w przypadku pasywów bilansowych była równa 3,3 miesiąca (na koniec I półrocza 3,0 miesiąca, a na koniec 2012 r. 2,6 miesiąca). Duration kapitału netto zmniejszyła się z 5,2 miesiąca na koniec 2012 r. do 1,4 miesiąca na koniec czerwca 2013 r., aby wzrosnąć do 8,1 miesiąca na koniec 2013 r. Blisko 90% pozycji aktywnych i pasywnych posiadało termin przeszacowania mniejszy niż 6 miesięcy (na koniec 2012 r. było to 93%), natomiast blisko 53% aktywów i pasywów przeszacowuje się w ciągu miesiąca (wobec 59% na koniec 2012 r.).

Ryzyko odsetkowe (mierzone Interest at Risk, IaR) w drugim półroczu 2013 r. wzrosło, osiągając średnio 37,4 mln PLN dla scenariusza wzrostu stóp procentowych o 200 pkt. baz. i -39,3 mln PLN dla scenariusza spadku stóp o 200 pkt. baz., w porównaniu ze średnimi z poprzedniego półrocza, odpowiednio: 12,8 mln i -12,0 mln PLN. Obniżenie wyniku odsetkowego w zarówno w I jak też II półroczu nastąpiłoby w przypadku realizacji scenariusza spadku stóp.

Najważniejsze zmiany ekspozycji na ryzyko stopy procentowej dotyczyły w 2013 r. portfela papierów dłużnych (wzrost portfela inwestycyjnego wraz ze wzrostem kapitału), bazy depozytowej (nie odnawiane najdroższe depozyty negocjowane, rosnący wolumen lokat terminowych, głównie kosztem rachunków oszczędnościowych, stabilny poziom depozytów w BGŻOptima), przy stopniowo ożywiającej się akcji kredytowej. Równocześnie na strukturę luki terminów przeszacowania oddziaływała skracająca się rezydualna zapadalność transakcji OIS zabezpieczających ryzyko odsetkowe w portfelu ALM oraz transakcji IRS zabezpieczających kredyty preferencyjne.

Wrażliwości wyniku odsetkowego (IaR) kształtowały się na koniec 2013 r. następująco (w nawiasach wartości według stanu na koniec I półrocza):

- natychmiastowy wzrost stóp procentowych o 50 pkt. baz.: zmiana wyniku odsetkowego Banku w okresie 1 roku o +14,1 mln PLN (+13,7 mln PLN),
- natychmiastowy spadek stóp procentowych o 50 pkt. baz.: zmiana wyniku odsetkowego Banku w okresie 1 roku o -15,6 mln PLN (- 14,6 mln PLN),
- stopniowe podnoszenie stóp procentowych o 200 pkt. baz. w ciągu 1 roku: zmiana wyniku odsetkowego w okresie roku o +35,8 mln PLN (+27,6 mln PLN),
- stopniowe obniżanie stóp procentowych o 200 pkt. baz w ciągu 1 roku: zmiana wyniku odsetkowego w okresie roku o -38,7 mln PLN (-29,0 mln PLN).

Ekspozycja portfela Money Market była zdominowana przez pozycje 7-dniowych bonach skarbowych NBP (utrzymywane na potrzeby zarządzania krótkoterminową płynnością Banku) oraz transakcje Swap procentowy (OIS i IRS – kształtowanie ekspozycji, zabezpieczenie ryzyka cenowego) i swap walutowy (FX Swap – finansowanie Banku w walutach obcych). Wykorzystanie limitu VaR wyniosło średnio w drugim półroczu 2013 r. 31%, w porównaniu z 60% w poprzednim półroczu.. W ujęciu walutowym największy udział miały ekspozycje w PLN (ponad 45 % całkowitej wrażliwości mierzonej BPV, 70% w II półroczu 2012 r.), oraz EUR i USD.

Ryzyko rynkowe w księdze handlowej

Działalność handlowa ma charakter uzupełniający, wspierający sprzedaż produktów finansowych klientom korporacyjnym, finansowym niebankowym (bezpośrednio) i detalicznym. Otwierając w tym celu własne pozycje, Bank generuje przychody z tytułu krótkoterminowych zmian parametrów cenowych (kursów walutowych, stóp procentowych, cen papierów dłużnych itp.), przy zachowaniu wielkości ekspozycji w ramach ustalonych limitów ryzyka. Bank nie ma otwartej pozycji na opcjach walutowych oraz towarowych, dlatego ryzyko rynkowe w portfelu transakcji opcyjnych nie występuje.

Podstawowymi miarami ryzyka rynkowego stosowanymi przez Bank w ramach księgi handlowej są:

- wartość zagrożona (VaR – Value-at-Risk) – wskazująca maksymalny akceptowany poziom straty na danej pozycji w normalnych warunkach rynkowych, w określonym horyzoncie czasowym, możliwy do przekroczenia z określonym prawdopodobieństwem; BGŻ S.A. stosuje model parametryczny ze zmodyfikowaną macierzą wariancji-kowariancji i wykładniczym ważeniem obserwacji historycznych, przyjmuje: poziom ufności 99%, okres utrzymania pozycji 1 dzień dla księgi handlowej;
- analizy scenariuszowe i testy warunków skrajnych (Stress Tests) – stanowiące uzupełnienie VaR o zdarzenia spoza statystycznie przewidywalnych zachowań rynku: historyczne kryzysy ekonomiczne i polityczne, scenariusze teoretyczne, analizy typu expected shortfall (oczekiwana wartość straty powyżej przedziału ufności) i max-loss (najwyższa możliwa strata w oparciu o znaną historię zmian czynników rynkowych);
- BpV (basis point value) – wrażliwość ceny na równoległe przesunięcie krzywej rentowności;
- miary nominalne – m.in. wielkość pozycji walutowej w ciągu dnia i na koniec dnia, nominal papierów wartościowych;
- ograniczenia niepieniężne – m.in. dopuszczalne rodzaje instrumentów, walut i par walutowych, maksymalne zapadalności, minimalny rating kredytowy dla nabywanych papierów dłużnych;
- poziom maksymalnie akceptowanych strat – tzw. limity stop-loss – dla różnych przedziałów czasowych (dzień, miesiąc, rok) na poziomie portfeli i podportfeli.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko rynkowe decyzjami Komitetu Zarządzania Ryzykiem i Bilansem Banku ustanawiane są limity apetytu na ryzyko IR VaR i FX VaR, limity testów warunków skrajnych, limity wrażliwości BpV i innych miar. Wykorzystanie wszystkich limitów jest monitorowane i kontrolowane w trybie dziennym.

Sytuacja w 2013 r.

Znaczące pozycje w polskich obligacjach skarbowych, w szczególności długoterminowych, wraz z relatywnie wysoką zmiennością najważniejszych czynników ryzyka rynkowego przyczyniły się do wysokiego poziomu wykorzystania limitu VaR w portfelu handlowym (średnio w II półroczu 66% w porównaniu z 75% w I półroczu, na średnią II połowy roku rzutowała niska wartość zagrożona w grudniu: 26%). Na koniec roku ekspozycja została znacząco ograniczona w następstwie znacznej redukcji portfela IR Trading, która miała miejsce w grudniu. Ryzyko rynkowe księgi handlowej koncentrowało się w portfelu ryzyka stopy procentowej (IR Trading) – głównie na swapach procentowych oraz instrumentach dłużnych – ze średnim VaR w I i II półroczu odpowiednio 1 003 tys. PLN i 886 tys. PLN (w odniesieniu do limitu: 77% i 68%), z kolei ryzyko walutowe (portfel FX Trading) pozostawało na niskim poziomie, ze średnim VaR w I i II półroczu odpowiednio 41 tys. PLN i 52 tys. PLN (w odniesieniu do limitu: 16% i 21%), W grudniu 2013 r. wykorzystanie limitów VaR w portfelu IR Trading było najniższe. W II półroczu 2013 r. nie wystąpiły przekroczenia limitów VaR.

W I półroczu portfel handlowy był eksponowany na scenariusz spadku stóp procentowych, natomiast w II półroczu był najczęściej eksponowany na scenariusz „LTCM Collapse 1998”, drugim pod tym względem scenariuszem był scenariusz równoległego przesunięcia krzywych PLN w górę, „PLN yield curve parallel shift up”. Najwyższe wykorzystanie limitu stress test wyniosło w tym okresie 85%.

Ryzyko płynności i ocena jakości i stabilności źródeł finansowania

Począwszy od stycznia aż do listopada 2013 r. Bank optymalizował strukturę środków finansowania. W ramach tego procesu Bank nie rolował najdroższych depozytów oraz zastępował wolumeny mniej stabilne wolumenami o wyższej stabilności. Dzięki temu pomimo obniżenia bufora płynnościowego wskaźniki nadzorcze pozostawały nadal na bezpiecznym poziomie, a stabilność źródeł finansowania Banku wzrosła na koniec 2013 r. do poziomu 89,4% – głównie dzięki niższej niż dotychczas fluktuacji sald depozytów detalicznych oraz BGŻOptimy (wzrost stabilności do poziomu 93,5%), wydłużeniu certyfikatów depozytowych oraz wzrostowi stabilności środków zdeponowanych przez klientów z segmentów małych i średnich oraz mikroprzedsiębiorstw (wyłączając migrację między poszczególnymi produktami), osadom środków dużych przedsiębiorstw i jednostek budżetowych oraz również za sprawą kredytu w CHF od Rabobanku. Posiadane środki finansowe pozwalały na terminowe regulowanie wszystkich zobowiązań Banku. Portfel najbardziej płynnych papierów wartościowych utrzymywany był na poziomie zabezpieczającym w pełni ewentualny odpływ środków największych deponentów.

Nadwyżka aktywów płynnych ponad minimalny wymagany limit wyniosła na koniec grudnia 2013 r. 796,2 mln PLN.

Według stanu na koniec 2013 roku nadwyżka źródeł finansowania spoza rynku międzybankowego ponad saldo kredytów wyniosła 2,96 mld PLN, a nadwyżka depozytów stabilnych nad portfelem kredytowym wyniosła 85 mln PLN.

10.3. RYZYKO OPERACYJNE

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami Bank definiuje ryzyko operacyjne jako możliwość poniesienia straty lub nieuzasadnionego kosztu, spowodowanych przez niewłaściwe lub zawodne procesy wewnętrzne, ludzi, systemy techniczne lub wpływ czynników zewnętrznych. Do zakresu ryzyka operacyjnego Bank włącza także ryzyko braku zgodności w tym ryzyko prawne.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie strat i kosztów powodowanych przez to ryzyko, zapewnienie najwyższej jakości świadczonych przez Bank usług, a także bezpieczeństwo oraz zgodność działania Banku z przepisami prawa i obowiązującymi standardami.

10.4. RYZYKO PRAWNE

Sytuacja procesowa w 2013 r. w zakresie spraw odszkodowawczych oraz pracowniczych wykazywała stabilność i nie generowała istotnego ryzyka prawnego dla Banku. Według stanu na 31.12.2013 r. nie wystąpiły postępowania sądowe lub przed organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności BGŻ S.A., których wartość stanowiła co najmniej 10% kapitałów własnych BGŻ S.A.

11. INFORMACJA O BIEGŁYM REWIDENCIE

W dniu 28 stycznia 2013 roku Rada Nadzorcza dokonała wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych – firmy KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. („KPMG”) z siedzibą w Warszawie, przy ul. Chłodnej 51, wpisanego na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 3546, któremu powierzono zostało badanie rocznych i przegląd półrocznych sprawozdań finansowych Banku i Grupy Kapitałowej Banku za lata 2013-2015. Odpowiednia umowa o świadczenie usług audytorskich została zawarta w dniu 10 maja 2013 roku.

Wybór KPMG został dokonany zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi. Firma dokonała także przeglądu półrocznego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku za 2013 r.

Tabela 42. Wynagrodzenie Audytora w podziale na rodzaje usług (w tys. PLN)

tys. PLN	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 r.	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 r.
	KPMG Audyt sp. z o.o. Sp.k.	Ernst & Young Audit Sp. z o.o.*
Obowiązkowe badanie/przeгляд sprawozdań finansowych**	576	601
Inne usługi poświadczające**	232	221
Usługi doradztwa podatkowego**	117	-
Pozostałe usługi**	214	101
Z tytułu badania w odniesieniu do jednostek zależnych**	18	27
Razem	1 157	950

* poprzedni audytor

** w tym VAT

12. WYNAGRODZENIE ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ

Imienne dane dotyczące wynagrodzeń wypłaconych w danym roku dla poszczególnych członków Zarządu przedstawiają się następująco:

Tabela 43. Wynagrodzenia wypłacone członkom Zarządu w 2013 r.

Rok 2013 Nazwisko i imię	Data pełnienia funkcji		Wynagrodzenie zasadnicze	Premia roczna wypłacona w roku	Dodatkowe świadczenia	Razem
	od	do				
Bartkiewicz Jacek	01.01.2013	31.03.2013	309	237	3 437	3 983
Wancer Józef	16.09.2013	31.12.2013	624	-	13	637
Beuming Johannes Gerardus	01.01.2013	31.12.2013	601	56	515	1 172
Embrechts Gerardus Cornelis	01.01.2013	31.12.2013	780	69	853	1 702
Legęć Magdalena	01.01.2013	31.12.2013	718	70	136	924
Nachyła Monika	01.04.2013	31.12.2013	990	-	106	1 096
Odzioba Dariusz	01.01.2013	31.12.2013	1 038	163	496	1 697
Okarma Witold	01.01.2013	31.12.2013	891	86	87	1 064
Sass Wojciech	01.01.2013	31.12.2013	1 315	186	97	1 598
Sieradz Andrzej	01.01.2013	31.12.2013	779	76	91	946
Razem			8 045	943	5 831	14 819

Tabela 44. Wynagrodzenia wypłacone członkom Zarządu w 2012 r.

Rok 2012 Nazwisko i imię	Data pełnienia funkcji		Wynagrodzenie zasadnicze	Premia roczna wypłacona w roku	Dodatkowe świadczenia	Razem
	od	do				
Bartkiewicz Jacek	01.01.2012	31.12.2012	1200	791	75	2066
Beuming Johannes Gerardus	01.01.2012	31.12.2012	562	125	434	1121
Embrechts Gerardus Cornelis	01.01.2012	31.12.2012	691	277	919	1887
Nijssen Hieronymus	01.01.2011	01.04.2011	-	121	15	136
Legęć Magdalena	01.01.2012	31.12.2012	697	79	154	930
Odzioba Dariusz	01.01.2012	31.12.2012	1008	298	470	1776
Okarma Witold	01.01.2012	31.12.2012	865	302	61	1228
Sass Wojciech	01.01.2012	31.12.2012	1265	538	71	1874
Sieradz Andrzej	01.01.2012	31.12.2012	754	346	64	1164
Razem			7 042	2877	2 263	12 182

Utworzone rezerwy na bonusy dla Członków Zarządu na 2013 rok wynosiły 2 220 tys. zł, a w 2012 roku 5 521 tys. zł.

Zgodnie z zawartymi indywidualnymi umowami o pracę Członkowie Zarządu mają prawo do ubezpieczenia na życie i pakietu opieki medycznej oraz premii rekompensacyjnych.

Ponadto do świadczeń dodatkowych przysługujących Członkom Zarządu (na podstawie indywidualnych umów o pracę) należą m.in.:

- dodatek mieszkaniowy określony w umowie o pracę,
- pokrycie lub zwrot kosztów poniesionych w związku z delegowaniem do pracy w Polsce,
- pokrycie raz w roku kosztów podróży prywatnych do kraju delegującego dla Członka Zarządu i członków rodziny mieszkających w Polsce,
- pokrycie kosztów uczęszczania dzieci do szkół w Polsce,
- jednorazowy dodatek związany ze zmianą miejsca pracy.

Imienne dane dotyczące wynagrodzeń wypłaconych w danym roku dla poszczególnych członków Rady Nadzorczej zaprezentowano w poniższych tabelach:

Tabela 45. Wynagrodzenia wypłacone członkom Rady Nadzorczej w 2013 r.

Rok 2013 Nazwisko i imię	Data pełnienia funkcji		Wynagrodzenie
	od	do	
Drok Evert Derks	01.01.2013	31.12.2013	93
Pruijs Jan Aleksander	01.01.2013	31.12.2013	139
De Roo Johannes Henricus	01.01.2013	28.06.2013	54
Filar Dariusz	01.01.2013	31.12.2013	116
Iwanicki Jarosław	01.01.2013	31.12.2013	93
Nachyła Monika	01.01.2013	01.03.2013	23
Tanja Cuppen	28.06.2013	31.12.2013	39
Warych Mariusz	28.06.2013	31.12.2013	39
Razem			596

Tabela 46. Wynagrodzenia wypłacone członkom Rady Nadzorczej w 2012 r.

Rok 2012 Nazwisko i imię	Data pełnienia funkcji		Wynagrodzenie
	od	do	
Adams Hendrik	01.01.2012	28.08.2012	66
De Roo Johannes Henricus	01.01.2012	31.12.2012	90
Dekker Roelof	01.01.2012	22.06.2012	51
Drok Evert Derks	25.06.2012	31.12.2012	40
Pruijs Jan Aleksander	01.01.2012	31.12.2012	136
Filar Dariusz	01.01.2012	31.12.2012	113
Iwanicki Jarosław	01.01.2012	31.12.2012	90
Maj Waldemar	01.01.2012	22.08.2012	65
Nachyła Monika	01.01.2012	31.12.2012	90
Zdebski Andrzej	01.01.2012	28.08.2012	66
Razem			807

13. PRZECIĘTNE PODSTAWOWE STOPY PROCENTOWE STOSOWANE W CIĄGU ROKU OBROTOWEGO

Tabela 47. Przeciętne stopy procentowe Banku w 2013 r. na podstawie sprawozdawczości obowiązkowej na rzecz Departamentu Statystyki NBP

Produkt	PLN	EUR	CHF
Depozyty	1,77%	0,10%	
Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne	1,92%	0,10%	
bieżące	1,15%		
terminowe	3,53%		
Przedsiębiorstwa	1,27%	0,10%	
bieżące	0,45%		
terminowe	2,62%		
Kredyty	8,14%	1,44%	1,92%
Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne	8,65%	2,28%	1,92%
z tytułu kart kredytowych	19,64%		
konsumpcyjne	15,55%		
na nieruchomości mieszkaniowe	5,59%		
na inne cele	5,93%		
Przedsiębiorstwa	7,26%	1,38%	
w rachunku bieżącym	7,83%		
w rachunku kredytowym	6,85%		

14. RAPORT ZE STOSOWANIA ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO W 2013 r. PRZEZ BGŻ S.A.

Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego

Zgodnie z § 91 ust.5 pkt 4) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2009 r. Nr 33, poz. 259 z późn. zmianą), Zarząd Banku przedstawia następujące informacje w zakresie stosowania zasad ładu korporacyjnego w 2013 r.

Zbiór zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega Bank oraz miejsca, gdzie tekst zbioru zasad jest publicznie dostępny

Zbiór zasad ładu korporacyjnego, którym podlegał Bank w 2013 r. zawarty jest w „Dobrych praktykach spółek notowanych na GPW” stanowiących załącznik do Uchwały Nr Rady Giełdy z dnia 21 listopada 2012 r. Wspomniany dokument jest dostępny publicznie na stronie internetowej pod adresem <http://corp-gov.gpw.pl/publications.asp>, która jest oficjalną stroną Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. poświęconą zagadnieniom ładu korporacyjnego spółek notowanych.

Informacja odnośnie postanowień zbioru zasad ładu korporacyjnego, od stosowania których emitent odstąpił oraz wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia

Bank przyjął do stosowania zasady ładu korporacyjnego wynikające z „Dobrych praktyk spółek notowanych na GPW („Dobre Praktyki”) w brzmieniu wynikającym z aktualizacji tychże zasad dokonanych przez Radę Giełdy Uchwałą Nr 19/1307/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie uchwalenia zmian „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”. Dobre Praktyki w w/w brzmieniu zostały przyjęte do stosowania przez Zarząd Banku uchwałą Nr 189/BZ/55/2012 podjętą w dniu 18 grudnia 2012r. z tym, że Bank postanowił, iż:

1/ zasada określona w cz. II pkt 9a Dobrych Praktyk dotycząca prowadzenia przez Spółkę korporacyjnej strony internetowej i zamieszczania na niej, oprócz informacji wymaganych przez przepisy prawa – zapisów przebiegu obrad walnego zgromadzenia, w formie audio lub wideo, oraz

2/ zasada określona w cz. IV pkt 10 Dobrych Praktyk dotycząca zapewnienia przez Spółkę możliwości udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej

- nie będą przez Bank stosowane.

Uzasadnienie:

- odnośnie pkt. 1 powyżej – obecnie jedynie 1,74 % akcji Banku znajduje się w posiadaniu akcjonariuszy spoza Grupy Rabobank. W związku z powyższym Bank nie przewiduje rejestrowania obrad walnego zgromadzenia w formie audio lub wideo oraz zamieszczania przebiegu obrad na stronie internetowej Banku. W ocenie Zarządu przekazywanie raportów bieżących oraz zamieszczanie informacji dotyczących przebiegu Walnego Zgromadzenia na stronach WWW Banku gwarantuje transparentność oraz chroni w pełni prawa akcjonariuszy mniejszościowych,

- odnośnie pkt 2 powyżej - obecnie jedynie 1,74 % akcji Banku znajduje się w posiadaniu akcjonariuszy spoza Grupy Rabobank. W ocenie Zarządu obowiązujące w Banku rozwiązania dotyczące udziału akcjonariuszy w walnych zgromadzeniach umożliwiają adekwatną realizację praw wynikających z posiadanych akcji oraz zabezpieczają w pełni interesy akcjonariuszy mniejszościowych.

Zarząd Banku oświadcza, że Bank i jego organy przestrzegały w 2013 r. przyjęte przez siebie zasady ładu korporacyjnego określone w Dobrych Praktykach. W okresie objętym niniejszym raportem nie stwierdzono przypadków naruszenia przyjętych przez Bank zasad ładu korporacyjnego.

Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Bank posiada system kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego dostosowany do struktury organizacyjnej, który obejmuje jednostki organizacyjne oraz podstawowe komórki organizacyjne Banku oraz podmiot zależny Banku.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia:

- skuteczności i efektywności działania Banku,
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

System kontroli wewnętrznej Banku obejmuje:

- mechanizmy kontroli ryzyka,
- badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- audyt wewnętrzny,
- kontrolę funkcjonalną.

W Banku funkcjonuje komórka organizacyjna przeprowadzająca audyt wewnętrzny, której zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie systemu zarządzania Bankiem, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku. Szczegółowe zasady systemu kontroli wewnętrznej określają przepisy wewnętrzne Banku. Dyrektor Departamentu Audytu Wewnętrznego podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku.

W Banku została przyjęta polityka rachunkowości, zgodna z zasadami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej. Za sporządzanie sprawozdań finansowych, okresowej sprawozdawczości finansowej i zapewnienie informacji zarządczej odpowiedzialny jest Pion Finansów i Sprawozdawczości oraz Pion Controllingu, nadzorowany przez Pierwszego Wiceprezesa Zarządu Banku.

Informacja na temat akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy

Głównymi akcjonariuszami Banku są następujące podmioty:

- Rabobank International Holding B.V. z siedzibą w Utrechcie, (Croeselaan 18, 3521 CB Utrecht, Holandia) [RIH], posiadający bezpośrednio 45 941 751 akcji Banku, co stanowi 89,84% udziału w kapitale zakładowym Banku. RIH jest spółką holdingową spółek z Grupy Rabobank, które zajmują się przede wszystkim wykonywaniem czynności bankowych i świadczeniem usług bankowych.
- Coöperatieve Centrale Raiffeisen - Boerenleenbank B.A., z siedzibą w Amsterdamie i głównym miejscem prowadzenia działalności w Utrechcie, (Croeselaan 18, 3521 CB, Utrecht, Holandia) posiadająca bezpośrednio 4 303 695 akcji Banku, co stanowi 8,42% udziału w kapitale zakładowym Banku.

Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. jest bezpośrednią spółką dominującą RIH i posiada 100% udziałów w RIH.

Szczegółowa informacja o akcjonariacie Banku znajduje się w Tabeli Tabela 7. Struktura akcjonariatu BGZ S.A. w rozdziale „Struktura akcjonariatu”.

Informacja na temat posiadaczy papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień

Akcje Banku są akcjami zwykłymi na okaziciela oraz akcjami imiennymi (według stanu na 31.12.2013 r. – 8 022 915 stanowiły akcje imienne). Z akcjami zwykłymi na okaziciela nie są związane żadne specjalne uprawnienia kontrolne.

Natomiast akcje imienne serii B (według stanu na 31.12.2013 r. – cztery akcje) są akcjami uprzywilejowanymi, których przywilej obejmuje prawo uzyskania wypłaty pełnej sumy nominalnej przypadającej na akcję w razie likwidacji Banku po zaspokojeniu wierzycieli, w pierwszej kolejności przed wypłatami przypadającymi na akcje zwykłe, które to wypłaty wobec wykonania przywileju mogą nie pokryć sumy nominalnej tych akcji.

Informacja na temat wszelkich ograniczeń odnośnie wykonywania prawa głosu, takich jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadaczy określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące wykonywania prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych

Statut Banku nie wprowadza jakichkolwiek ograniczeń odnośnie wykonywania prawa głosu, jak również nie zawiera postanowień, zgodnie z którymi prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych. Zgodnie z § 10 ust. 4 statutu Banku, każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu.

Informacja na temat wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta

Statut Banku nie wprowadza ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych wyemitowanych przez Bank.

Opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji

Zgodnie z § 21 ust. 1 statutu Banku, Zarząd Banku liczy od czterech do ośmiu członków, powoływanych na okres wspólnej kadencji, która trwa trzy lata.

W skład Zarządu wchodzi Prezes, Pierwszy Wiceprezes, Wiceprezesa i/lub Członkowie Zarządu, którzy są powoływani, odwoływani i zawieszani w czynnościach przez Radę Nadzorczą. Co najmniej dwóch spośród członków Zarządu Banku, w tym Prezes Zarządu, powinno posiadać wiedzę i doświadczenie umożliwiające stabilne i ostrożne zarządzanie Bankiem. Natomiast co najmniej połowę członków Zarządu Banku stanowią osoby, które dobrze znają rynek bankowy w Polsce, tj. stale zamieszkałe w Polsce, władające językiem polskim i posiadające odpowiednie doświadczenie na rynku polskim (§ 21 statutu Banku).

Zarząd Banku prowadzi sprawy Banku i reprezentuje Bank na zewnątrz. Statut Banku nie przyznał Zarządowi żadnych szczególnych uprawnień w zakresie emisji lub wykupu akcji. Szczegółowy opis działania, w tym uprawnień Zarządu, zawiera § 22 ust. 2 statutu Banku.

Opis zasad zmiany statutu emitenta

Każda zmiana statutu Banku wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. W zakresie określonym w przepisie art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z późn. zm.) zmiana statutu wymaga uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

Wnioski Zarządu Banku w sprawie zmiany statutu Banku, podobnie jak inne sprawy wnoszone przez Zarząd Banku do rozpatrzenia przez Walne Zgromadzenie, powinny być uprzednio przedstawione Radzie Nadzorczej do zaopiniowania.

W sprawach m.in. zmiany Statutu, w tym w szczególności w zakresie zmiany firmy Banku, jego siedziby, profilu działalności, o którym mowa w § 5 ust. 2 statutu Banku, podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego Banku, uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają większością 3/4 głosów oddanych. (§ 13 ust. 2 statutu Banku).

Stosownie do postanowień § 20 ust. 1 lit. f) statutu Banku, niezwłocznie po odbyciu Walnego Zgromadzenia uchwalającego zmiany statutu Banku, do kompetencji Rady Nadzorczej należy ustalanie tekstu jednolitego statutu oraz wprowadzanie innych zmian do statutu o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale Walnego Zgromadzenia.

Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu Walnego Zgromadzenia, w zakresie nie wynikającym wprost z przepisów prawa

Zgodnie z postanowieniami § 8 ust. 6 statutu Banku, Walne Zgromadzenie zwołuje się poprzez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Banku oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego obrotu oraz o spółkach publicznych, na co najmniej 26 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenia odbywają w siedzibie Banku, która mieści się w Warszawie. Walne Zgromadzenia zwoływane są jako zwyczajne i nadzwyczajne. Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd Banku. Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbywa się raz w roku, nie później niż w ciągu 6 miesięcy po upływie każdego roku obrotowego (§ 8 ust. 2 statutu Banku).

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwoływane jest w miarę potrzeby przez Zarząd Banku z własnej inicjatywy lub na wniosek Rady Nadzorczej, bądź na żądanie akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących łącznie co najmniej 1/20 części kapitału zakładowego (§ 8 ust. 3 zd. pierwsze statutu Banku).

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący łącznie co najmniej 1/20 części kapitału zakładowego Banku mogą żądać zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, jak również umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego Walnego Zgromadzenia. Akcjonariusze reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego Banku lub co najmniej połowę ogółu głosów w Banku mogą zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie. Akcjonariusze wyznaczają przewodniczącego tego zgromadzenia (§ 8 ust. 5 statutu Banku).

Zgodnie z § 9 statutu Banku, wszystkie sprawy wnoszone przez Zarząd na Walne Zgromadzenie powinny być uprzednio przedstawione Radzie Nadzorczej do rozpatrzenia.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący łącznie, co najmniej 1/20 części kapitału zakładowego Banku mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia, powinni je zgłosić na piśmie lub w postaci elektronicznej Zarządowi Banku, który z kolei przedstawi go ze swoją opinią Radzie Nadzorczej. Wniosek akcjonariusza zawierający uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad winien być zgłoszony Zarządowi Banku nie później niż w terminie 21 dni przed wyznaczoną datą Walnego Zgromadzenia (§ 9 ust. 1 zd. drugie statutu Banku).

Usunięcie z porządku obrad bądź zaniechanie rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad na wniosek akcjonariuszy Banku wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia Banku oraz zgody wszystkich akcjonariuszy Banku, którzy zgłosili wniosek o umieszczenie określonej sprawy w porządku obrad Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie Banku jest ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na nim akcji. Oprócz Kodeksu Spółek Handlowych kwestie związane ze zwoływaniem i funkcjonowaniem Walnego Zgromadzenia są określone w Statucie Banku, Regulaminie Walnego Zgromadzenia oraz ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia.

W dniu 21 lipca 2011 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie uchwaliło nowy Regulamin Walnego Zgromadzenia, zgodnie z którym Walne Zgromadzenie powinno odbywać się zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych, Prawa Bankowego, Statutu Banku, Regulaminu, z uwzględnieniem przepisów Dobrych Praktyk. Zgodnie z § 10 regulaminu Walnego Zgromadzenia, w Walnym Zgromadzeniu uczestniczą Członkowie Rady Nadzorczej i Członkowie Zarządu w składzie umożliwiającym udzielenie merytorycznej odpowiedzi na pytania zadawane w trakcie Walnego Zgromadzenia. Jeżeli przedmiotem obrad mają być sprawy finansowe na Walnym Zgromadzeniu powinien być obecny biegły rewident. Regulamin Walnego Zgromadzenia zawiera w szczególności postanowienia dotyczące wyborów, w tym wyboru Rady Nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami.

Zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych, Prawa bankowego oraz postanowieniami statutu Banku do podstawowych (zasadniczych) kompetencji Walnego Zgromadzenia należy:

- rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Banku oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,

- rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności bankowej Grupy Kapitałowej oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego bankowej Grupy Kapitałowej za ubiegły rok obrotowy,
- powzięcie uchwały o podziale zysku albo pokryciu straty,
- udzielenie członkom organów Banku absolutorium z wykonania przez nich obowiązków.

Poza powyższym, Walne Zgromadzenie może także podjąć uchwały w sprawach:

- zmiany statutu Banku,
- powołania i odwołania członków Rady Nadzorczej,
- podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego Banku,
- emitowania obligacji zamiennych oraz obligacji z prawem pierwszeństwa objęcia akcji Banku, jak również warrantów subskrypcyjnych,
- umorzenia akcji i określenia szczegółowych warunków tego umorzenia,
- połączenia lub likwidacji Banku, wyboru likwidatorów oraz sposobu prowadzenia likwidacji,
- ustalania zasad wynagradzania i wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej,
- wniesionych przez Radę Nadzorczą lub Zarząd Banku,
- wniesionych przez akcjonariuszy zgodnie z obowiązującymi przepisami i statutu Banku,
- innych, zastrzeżonych z mocy przepisów prawa i statutu Banku.

Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego, oraz opis działania organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących emitenta oraz ich komitetów

Skład osobowy Zarządu i Rady Nadzorczej znajduje się w rozdziale 4. Władze jednostki dominującej.

W okresie 2013 r. Rada Nadzorcza sprawowała nadzór nad działalnością Banku m.in. monitorując realizację strategii Banku, zatwierdzając plany finansowe, polityki i strategię Banku, plany audytu, zmiany w Zarządzie oraz plan połączenia z Rabobank Polska S.A. Rada zapoznawała się z informacjami dotyczącymi istotnych zagadnień w działalności Banku, w tym realizacji planu finansowego, realizacji projektów, występującego w Banku ryzyka, adekwatności kapitałowej, zasad współpracy z audytorem Banku.

Prace Rady Nadzorczej były wspierane przez dwie komisje powołane spośród członków RN:

- Komisję ds. Audytu Wewnętrznego Banku,
- Komisję ds. Zasobów Ludzkich i Wynagrodzeń.

Komisja ds. Audytu Wewnętrznego Banku zapoznawała się z wynikami kontroli zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, informacjami na temat realizacji rekomendacji audytu i zaleceń KNF, raportami z ryzyk, sprawozdania z działalności compliance, informacjami na temat przeglądu występującego w Banku ryzyka, dokumentami dot. apetytu na ryzyko, sprawozdaniem dotyczącym wnoszonych reklamacji, raportami z działalności restrukturyzacyjnej i windykacyjnej, raportami z ryzyka operacyjnego, zestawieniami najistotniejszej korespondencji z Komisją Nadzoru Finansowego.

Skład komisji w 2013 r.:

Tanja Cuppen – Przewodnicząca (powołana 5 września 2013 r.)

Harry de Roo – Przewodniczący (wygaśnięcie mandatu 28 czerwca 2013 r.)

Dariusz Filar – Członek (do 28 czerwca w związku z wygaśnięciem mandatu, powołany do na kolejną kadencję 5 września 2013 r.)

Monika Nachyła – Członek (rezygnacja 1 marca 2013 r.)

Evert Derks Drok – Członek (do 28 czerwca w związku z wygaśnięciem mandatu, powołany do na kolejną kadencję 5 września 2013 r.).

Natomiast **Komisja ds. Zasobów Ludzkich i Wynagrodzeń** omawiała m.in. Wykaz stanowisk kierowniczych w BGŻ S.A., w rozumieniu uchwały Nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r., propozycje celów dla Członków Zarządu na 2013 r., Politykę Wynagradzania Członków Zarządu Banku, Politykę Wynagradzania pracowników Banku. Ponadto zapoznała się z informacją o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2012 r., i dokonała analizy propozycji zmiany struktury i

wysokości wynagrodzenia Członków Zarządu Banku – dostosowanie do wymogów regulatora i praktyki rynkowej, informacji odnośnie implementacji wytycznych EBA w sprawie oceny kwalifikacji członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje oraz informacji na temat ogólnego planu oszczędności etatowych ze wskazaniem obszarów i powiązania redukcji zatrudnienia ze zmianami w Banku w obszarach: ryzyka, back office oraz nowymi systemami.

15. PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BGŻ S.A.

Zgodnie ze swoją strategią, BGŻ jest bankiem uniwersalnym specjalizującym się w obsłudze sektora rolno-spożywczego. Z perspektywy klienta, BGŻ chce być bankiem budującym trwałe relacje, postrzeganym jako odpowiedzialny partner i zaangażowanym w lokalne społeczności definiowane jako ośrodki z 20-150 tys. mieszkańców.

W obszarze bankowości uniwersalnej strategia przewiduje wzmocnienie pozycji Banku w bankowości detalicznej poprzez poszerzenie oferty produktowej oraz pozyskanie klientów z segmentu klasy średniej (w tym poprzez alternatywne kanały dystrybucji) w celu zapewnienia finansowania dla podstawowych segmentów swojej działalności. Bank koncentruje się również na dalszym wzroście działalności w zakresie obsługi małych i średnich oraz mikro-przedsiębiorstw na rynkach lokalnych.

W zakresie bankowości na rzecz sektora rolno-spożywczego Bank umacnia swoją pozycję lidera w oparciu o ofertę produktową oraz model obsługi dopasowane do potrzeb tego rynku.

.....
Józef Wancer
Prezes Zarządu

.....
Gerardus Cornelis Embrechts
Pierwszy Wiceprezes Zarządu

.....
Witold Okarma
Wiceprezes Zarządu

.....
Andrzej Sieradz
Wiceprezes Zarządu

.....
Monika Nachyła
Wiceprezes Zarządu

.....
Johannes Gerardus Beuming
Wiceprezes Zarządu

.....
Dariusz Odzioba
Wiceprezes Zarządu

.....
Wojciech Sass
Wiceprezes Zarządu

.....
Magdalena Legęć
Wiceprezes Zarządu

Warszawa, dnia 3 marca 2014 r.